ВООБРАЖАЯ РАББИ НАХМАНА

Материалы к курсу медленного чтения

Марии Эндель

Москва
март 2019 г.
проект “Эшколот”
www.eshkolot.ru

О СЕМИ НИЩИХ

Вам я расскажу, как, бывало, веселились в старину.

Был однажды царь, и был у него единственный сын. Вот захотел царь передать сыну при жизни царство. И устроил пир.

Царский пир – радость великая, ну а если царь дарит сыну царство – радость через край. И были на том пиру все царские министры и все князья, и все военачальники, и веселились, и радовались за сына.

Также и все подданные царства были очень довольны, что передается сыну царство при жизни, ведь в том большой почет царю.

И стоял пир горой. Также было там все, что радует сердце и глаз: раек с комедиантами, да хоры со скоморохами.

И как переполнились все радостью да весельем, встал царь и сказал сыну:

Как известнр тебе, я – звездочет. И я вижу, что тебе предстоит сойти с царства. Берегись, чтобы не загоревать, когда сойдешь с царства, – только пребывай в радости. И если будешь в радости, так и я буду рад.

Ну а если загорюешь, то и тогда я буду рад. Рад тому, что ты больше не царь. Затем, что не достоин ты царства, если не можешь удержать себя в радости, когда сходишь с царства. Но если будешь радоваться, так и мне радости много больше.

И получил царский сын царство с гордостью. И набрал себе министров да князей, и военачальников, и войско.

Царский сын был мудр и очень любил мудрость. И окружил себя большими мудрецами. И если кто приходил к нему с какой мудростью, принимал с большим почетом. И одаривал такими почестями и богатством за их мудрость, – чего кто пожелает. Кто хотел злата – давал тому злата, а кто почестей – дарил почести. Все лишь – ради мудрости.

И поскольку мудрость была у него в таком почете, все черпали себе силы только в мудрости. И занялась вся страна мудростью, поскольку тот, может, хотел злата, а этот – значения да уважения.

И поскольку все занимались только мудростью, забыли в той стране тактику войны, ведь только и заняты были, что мудростью. И стали все жители страны большими мудрецами, настолько, что самый незначительный человек в той стране был бы в другой мудрецом из мудрецов.

Ну а мудрецы в той стране были мудрецами уж совсем выдающимися. И в силу большой премудрости впали, наконец, в вольнодумство. И склонили к своим мнениям и нашего царского сына, и в конце концов он тоже стал вольнодумцем.

Но большинство жителей страны не вольнодумствовали, уж больно много было глубин и тонкостей в мудрости тех мудрецов. А потому не могли остальные жители стра-

ны в нее проникнуть, и не было им от нее убытка, а вот мудрецы и царский сын впали в вольнодумство.

Все-таки царский сын был хороший сын, и жить его учили по мере чести, и потому вспоминал иногда: что же это он в этом мире, и что же это он такое делает... И, бывало, стыдился и стенал о том, что запутался в лабиринте и теряет почву... и вспоминал все, и стенал еще сильнее. А потом опять, чуть погружался в учение, затягивался в премудрости тех мудрецов, а потом опять плакал и стенал, но опять возвращался к ним, и укоренялась в нем их премудрость.

***

И вот однажды случилось бегство в одной стране, и бежали все. И дорогой беженцы прошли лесом, и потерялись там мальчик и девочка четырех и пяти лет. И нечего им было есть, и дети кричали и плакали от голода.

Тут появился и стал приближаться к ним какой-то нищий с котомкой, в каких обыкновенно носят хлеб. И дети тоже приблизились и потянулись к нему. И тот дал им хлеб, и они ели.

И нищий спросил: «Откуда вы пришли сюда?»

Ответили ему: «Не знаем мы.» Ведь были дети, как сказано, совсем малые.

И собрался тот уходить, и стали они просить, чтобы взял их с собой. Сказал им: «Не хочу я, чтобы шли со мной.»

И тогда вдруг увидели они, что он – слепой. И было им чудно: ведь как слепой знает, куда идет?

И благословил их слепец, чтобы были, как он, и чтоб дожили до его старости, и оставил им еще хлеба, и ушел себе. И тут поняли те дети, что это Бог внял их мольбам и явил слепого нищего дать им есть.

Потом кончился у них хлеб, и опять дети кричали, что хотят есть. Наступила ночь, и заночевали они там, на месте. Утром опять им нечего было есть, и опять кричали и плакали.

И опять появился нищий, только этот был глухой. Стали говорить с ним, и показал им руками, что не слышит. Но и он тоже дал им поесть хлеба, и опять они просились, чтобы взял их с собой, но и этот не захотел. И также благословил, чтобы были, как он. И оставил им хлеба, и пошел себе.

И опять кончился у них хлеб. И опять заночевали на месте. А утром опять кричали и плакали.

И опять появился нищий, только на этот раз – заика. Начали говорить с ним, но он заикался, и не было понятно, что говорит. Но он-то понимал, что они говорили, только они не понимали его, потому что он, как сказано, заикался. И дал им хлеба также и

он, и благословил, чтоб были, как он. И опять повторилось все, как было: опять не осталось у них хлеба, и заночевали на месте, и опять кричали и плакали.

И опять появился нищий, и был он кривошеий, и последовало все, как с предыдущими. И опять кончился у них хлеб, и опять кричали и плакали, и заночевали на месте.

И опять появился нищий, и был он горбун...

И появился нищий, и был он без обеих рук...

А потом появился нищий, и был он без обеих ног...

И каждый из них давал хлеб и благословлял, чтобы были, как он. И повторялось все, как было.

А потом опять кончился у них хлеб. Начали искать какое- либо поселение. Пока не вышли на какую-то дорогу, и пошли по той дороге, и пришли в одно село.

И попросились дети в первый дом, и пожалели их, и дали им хлеб также и там. И начали просить, и поняли, что так хорошо им. И решили быть всегда вместе, достали себе большие котомки, и стали просить по дворам, и по селам, и по большим городам, и пошли на ярмарки, и усаживались среди нищих таким манером, как нищие обычно сидят.

И стали они знамениты среди всей нищей братии, потому что все знали, что они – дети, которые потерялись однажды в лесу.

И вот случилась большая ярмарка в крупном городе, собирались там нищие, и эти дети пошли туда. И задумало все общество их обручить, чтоб поженились они. И тотчас, как обговорили, и одобрено было в глазах всех, так сразу и обручили их.

Но как устроить свадьбу? И, посовещавшись, решили, что в такой-то день, когда будет трапеза по поводу царских именин, пойдут туда все нищие и попросят для себя мяса и хлеба, и соберут все, и из этого устроят свадьбу.

Как задумали, так и сделали. Пошли на место трапезы все нищие, и просили хлеба и мяса, и так собрали мясо и калачи, оставшиеся с трапезы, и пошли, и вырыли большую яму, чтоб могла вместить сто человек, и покрыли ее ветвями, а сверху – землей и навозом. И залезли все в нее, и сделали там свадьбу этим детям, и все очень-очень радовались.

И жених с невестой тоже очень радовались. И припомнили тех благочестивых, что послал им Бог, когда были в лесу. И заплакали, и затосковали очень: «Как пригласить того первого нищего слепца, что принес нам хлеба в лесу?» И тотчас, как они затосковали, не замедлил появиться тот самый слепой нищий, откликнулся и сказал:

Вот и я. Вот прибыл к вам на свадьбу и преподношу свадебный подарок, чтобы быть вам стариками, как я, ведь вначале я благословил вас в том, а сейчас окончательно дарю вам на свадьбу долгую жизнь, как моя.

Вот вы считаете, что я слепой, – так я вовсе не слепой: просто покуда мир целиком не стоит в моих глазах одного мгновения (потому что он подобен слепцу, поскольку нет ему нужды смотреть на мир все время, покуда мир целиком не стоит в его глазах одного мгновения, и потому зрение ему ни к чему), и я очень стар, но еще совсем грудной младенец, и не начал жить вовсе, и несмотря на то, я – глубокий старик. И не стал бы я о себе сам так говорить, не будь на то подтверждения большого орла, и о том расскажу вам историю.

Однажды снарядили люди корабль и вышли в море. И налетел ветер-ураган и разбил все их корабли. А люди спаслись. И обнаружили там, где спаслись, большую башню. И поднялись на башню, и нашли там много еды и вина, и одежду, и все, что необходимо. И было там все, чего душа ни пожелает. И договорились, чтобы каждый рассказал самую старую историю, что он помнит из своей самой ранней памяти. (Иначе сказать, что он запомнил со времени, как появилась у него память.)

И были там юноши и старцы, и все предложили самому ч почитаемому и старейшему из старцев начать. Он согласился и сказал:
Что же рассказать вам? Я помню, как сорвали яблоко с ветки.

Но никто не понял, его. Только самые мудрые сказали:
Конечно, эта история очень стара.

Предложили следующему. Согласился второй по старшинству (был он не так стар, как первый старец):
И это старая история? Да эту историю я помню, только я еще помню, как свеча горела.

И сказали мудрецы: эта история старее, чем предыдущая.

И было чудно всем, что второй, что моложе, помнит историю еще более старую, чем первая.

Предложили третьему. И согласился третий, что был моложе двух предыдущих, и сказал:
Я помню также, как плод начал формироваться.

Все согласились и сказали: эта история еще старее.

Тогда вызвался четвертый, что был моложе трех предыдущих:
Я помню, как семя опустили в почву, чтобы взрастить плод.

Вызвался пятый, что был еще моложе, и сказал:
Я помню мудрецов, что искали и добыли семя.

Шестой сказал, что помнит вкус плода еще до того, как тот вошел в плод.

Седьмой сказал, что помнит запах, прежде чем тот привился плоду.

Сказал восьмой, что помнит облик, прежде чем тот возник у плода.

А я (то есть слепой нищий, что рассказывает все это) был тогда совсем младенец, и тоже был там. И откликнулся я, и сказал всем: «Я помню все эти действия, и еще помню НИЧТО».

И сказали все: эта история – самая старая изо всех. И это было большое открытие для всех, что младенец помнит больше, чем кто-либо.

Тем временем прилетел вдруг большой орел, и качнул башню, и сказал: «Хватит с вас прозябать в нищете! Вернитесь к вашим сокровищам и пользуйтесь ими!»

И сказал всем, чтоб выходили из башни по возрасту. Кто старше всех – чтоб вышел первым и так далее. И вышли все: младенца вывели первого, а потом, кто был моложе – шел раньше, а самый старейший из старцев вышел последним, – поскольку тот, кто был моложе, был старше, а стареший из них младше всех.

И сказал им (этот большой орел):

Я объясню вам эти истории, что рассказали давеча те, кто рассказывал. Вот тот, кто рассказал, что помнит также, как сорвали яблоко с ветки, – выходит, что он помнит также, как оборвали его пуповину (то есть это рассказ о том, что произошло с ним тотчас после его рождения, когда обрезали его пуповину даже это он помнит. А второй, сказавший, что помнит, как горела свеча, – выходит, что он помнит, что, когда был в утробе матери, свеча горела над его головой. А тот, кто сказал, что помнит время, когда начал формироваться плод, – помнит, как начало формироваться тело ребенка. А тот, что помнит, как семя опустили в почву, – помнит, как пролилась капля семени в момент соития. А тот, кто помнит мудрецов, что искали и добыли семя, – помнит, как семя извлек мозг, поскольку мозг извлекает семя. Этот, что помнит вкус, – это душа[1], что в любой Божьей твари. А запах – дух[2], что в разуме. И облик – душа[3], которую вдохнул в человека Творец, чтоб и тот в ответ мог творить. А младенец этот, сказавший, что помнит НИЧТО, он выше всех, потому что помнит то, что былоо прежде даже этих трех степеней души – НИЧТО.

И сказал им: «Вернитесь на свои корабли, они – тела ваши, что разбиты, – их возвратят и отстроят!»

«А теперь возвращайтесь к ним», – и благословил их.

А мне этот большой орел сказал: «Ты идешь со мной, ведь ты, как я, очень стар и еще совсем младенец, и еще не начал жить вовсе, хоть и очень стар. Так и я, ведь и я очень стар и еще совсем младенец, и не начал жить вовсе, хоть и очень стар».

А теперь вы узнали, что есть на то мне подтверждение от большого орла – жить такую долгую жизнь, и вот теперь дарю вам мою долгую жизнь в подарок на свадьбу.

---

1 В тексте נפש нефеш. Остальное добавлено переводчиком.
2 В тексте רוח руах. Остальное добавлено переводчиком.
3 В тексте נשמה нешама. Остальное добавлено переводчиком. Означает также «дыхание».

Тут сделались там радость и веселие большие, и всем много-много прибавилось силы.

На второй – следующий день семи дней пира – жених и невеста опять вспоминали и вспомнили о том, втором, глухом нищем, что был с ними и дал им хлеба, и заплакали, и затосковали: «Кто же сделает, чтобы явился сюда тот глухой нищий, что был с нами и дал нам хлеба в лесу?»

И тотчас, как затосковали о нем, – вот он уже и тут!

«Вот и я! – и обнял их, и поцеловал, и сказал – теперь я дарю вам в подарок, чтобы были, как я, чтоб была вам от меня . жизнь хорошая, как моя, – вот вначале я вас благословил в том, а теперь полностью дарю вам жизнь хорошую мою в свадебный подарок!.. .

Вот вы считаете, что я – глухой. Так я не глухой вовсе, только весь мир целиком не ценю ни во что, покуда слышу недостатки их, ведь все голоса всех – что же, если не от недостатков?! – ведь каждый и всякий орет о том, чего ему недостает. И даже радости всех в этом мире исходят от недостатков, поскольку даже и радость у человека не от того ли, что у него того или иного недостатка нету, и преисполняется тем.

И оттого я весь мир не ценю ни во что. За то, что переполняет мои уши недостаток их. А я ведь живу полностью хорошей жизнью – нет в ней ни в чем недостатка, и есть мне на то подтверждение, что я живу полностью хорошей жизнью от страны полного достатка. – А хорошая жизнь его по нему была, что, бывало, ел хлеб и запивал водою.

Поскольку есть страна полного достатка, потому что есть у них несметные сокровища. Вот однажды все собрались, и начал каждый из них похваляться своею хорошей жизнью, да как он так живет своею хорошей жизнью. И тут изложил каждый из них порядок своей хорошей жизни.

Откликнулся и я, и сказал: «Я живу жизнью, хорошей жизнью, что еще лучше, чем ваши! И если уж вы живете такой хорошей жизнью, посмотрим, способны ли вы спасти такую-то страну.

И рассказал, что есть страна, в которой был сад, и были в том саду плоды, что был в них вкус любой, какой только есть в мире. Также были в них все какие есть ароматы, и какие только есть облики, и какие только бывают оттенки, и любые формы, что только возможны в мире,— все было там в том саду. И сберегал тот сад один садовник. А жители той страны жили хорошей жизнью, потому что давал им тот сад всего сполна.

И вот исчез там садовник. И конечно, должно пойти все на убыль, поскольку нету больше бесценного стража. Но все еще могли жить тем, что доставлял запущенный сад.

Но вот пошел жестокий царь на их страну, и этот царь не мог им ничего сделать. И ушел, но испортил всю что ни на есть хорошую жизнь той страны, какую дарил им сад. И не то чтобы попортил сад, только оставил им в стране три отряда работников. И приказал тем, чтобы делали все по его распоряжению, и через то испортили вкус.

Потому что сделали там, чтобы каждому, кто хотел изведать какой-либо вкус – был он как у гнилья; и также извратили и запахи, чтобы из всех запахов был бы запах ладана. И также исказили и облик, чтобы затмить глаза, как будто бы дымкою застилает глубь.

«И теперь, если вы живете в достатке хорошей жизнью, посмотрим, сможете ли вы спасти их (жителей той страны), – так я сказал им, – если не поможете, знайте, сможет эта порча из той страны нанести ущерб и вам.»

И пошли эти богачи, которым я сказал, в ту страну. И я пошел с ними. И даже в пути каждый продолжал жить своей хорошей жизнью, поскольку были у них богатства. А как приблизились к той стране, начал портиться у них вкус и все прочее, так что и сами почувствовали, что нашла и на них порча. «Смотрите, – сказал я. – Если теперь, когда даже еще не вошли в страну, испортился у вас вкус и все прочее, то как будет, когда войдете туда, и как же тогда сможете спасти тех?» И извлек свой хлеб и свою воду и дал им. И они почувствовали в моих хлебе и воде любой вкус, какой только есть в мире (и все ароматы и так далее) и поправились полностью от порчи.

А жители той страны, в которой был сад, начали прозревать и печься о поправке страны и о том, что испортился у них вкус и все, как сказано выше. И обдумывая, пришли к мнению: ввиду того что есть страна богатств (та страна, в которой нищий говорил с богачами) и ввиду того, что потерянный сад, как видно, одного корня с богатством ее жителей, ведь не зря у них хорошая жизнь, так пошлем посланцев в ту страну богатств, и, конечно же, они придут на помощь!

Как решили, так и сделали. Послали посланцев в ту страну богатств.

И пошли посланцы, и столкнулись с ними (этими самыми жителями той самой страны богатств, в которую посланцы шли), и спросили они посланцев:
Куда вы идете?

Ответили:
Мы идем в такую-то страну богатств, чтобы просить помощи.

Те говорят:
Мы сами и есть жители той страны богатств и мы идем к вам.

Тогда вмешался я:
Не вы ли нуждаетесь сами во мне, ведь вы не можете войти туда и спасти их, как вы уже убедились. А потому вы остаетесь здесь, а я пойду с посланцами.

И пошел с ними и пришел в их страну. Вошел в один город и увидел: собираются люди и бросают какие-то словечки, и постепенно вокруг них еще собирается общество, пока не собралась большая толпа, и перебрасывают площадные шуточки, и все улыбаются и посмеиваются.

Навострил уши и слышу, что тс говорят просто непристойности: один говорит, потом следующий еще тоньше, тот смеется, а этот получает удовольствие и тому подобное.

Пошел потом в другой город. Смотрю, два человека спорят друг с другом из-за какой-то сделки. И пошли в суд судиться. Определил им суд: этот прав, а этот виноват. И вышли, и опять поссорились друг с другом, и заявили, что не хотят этот суд – хотят суд другой. И выбрали для них другой суд. Пошли в этот суд. Потом, когда опять вышли, и поссорился один из них с кем-то еще. И опять выбрали новый суд. И так каждый раз ссорились и выбирали другой суд... Пока не переполнился весь город судами. Я наблюдал за тем и видел, что все оттого, что нету там правды: сегодня этот склонил судью и тот на его стороне, завтра – его приятель, и тот на стороне приятеля... Поскольку берут взятки и нету у них правды.

Потом увидел, что они погрузились в настоящий разврат и погрязли в разврате до того, что стало им все позволено.

Тогда сказал им, что из-за этого испортился у них вкус, и запах, и облик. Поскольку этот жестокий царь оставил у них те самые три отряда работников, чтобы ходили и портили страну, – те, что ходят и ведут между собой непристойные речи, и привили непристойную речь всей стране. Через ту непристойную речь испортился у них вкус, и у всего теперь вкус гнили. И также они привили взяточничество стране, и через то затемнили глаза, потому что мзда слепит глаза мудрецам[4]. И они же привили блуд стране, и через то извратили аромат (поскольку именно блуд поражает аромат).

А посему следует исправить страну от этих трех преступлений, и выловить тех людей, и изгнать их. А как исправите три преступления эти, не только что исправите вкус, облик и аромат, но возможно, что даже и садовник, что потерялся, найдется.

И сделали так. И начали исправлять страну от этих трех преступлений. Вылавливали тех людей – задерживают какого-либо человека и спрашивают, откуда пришел сюда? – пока не изобличили среди них всех людей того жестокого царя. И выгнали их.

И исправили страну от этих трех преступлений.

Между делом случился беспорядок. Возможно, что это сумасшедший шел и говорил всем, что он садовник, или кто-то принял его за сумасшедшего, – только начали ему вслед кидать камни и гнать.

Но, может, он-то и есть настоящий садовник?

Пошли и привели его, и поставили пред очами (тех, что исправляли страну). И я сказал: Конечно же, он и есть настоящий садовник!

А теперь вы узнали, что есть мне на то подтверждение от той страны богатств, что я живу хорошей жизнью, потому что исправил эту страну, о которой вам рассказал.

А теперь я даю вам в дар хорошую жизнь мою!

Тогда сделались там большая радость и много веселья!

***

[4] Второзаконие, 16, стр. 19.

На третий день опять вспоминала молодая пара и опять заплакали и загоревали: Как же нам пригласить сюда третьего нищего, который заикался?

И тотчас – вот он уже здесь! Сказал:
Вот и я!

И обнял их, и поцеловал и сказал:
— Тогда я благословил вас, чтобы были, как я, а вот теперь дарю вам это в свадебный подарок.

Вы-то считаете, что я – заика, так я не заика вовсе! Только ведь все речи, если нет в них прославления Господа, неполноценны (и потому ему заикается от таких речей мира, в которых нет полноценности!), но в действительности я вовсе не заика! Более того! Я очень речист и замечательный оратор. И я могу так говорить великолепными загадками и стихами, и нет ни одного создания в мире, которое б не заслушалось мной.

И в этих загадках, что я знаю, и стихах – вся, какая только есть в мире мудрость! И есть мне на то подтверждение от того большого человека, чье имя – человек-истинный праведник.

И вот об этом целая история.

Однажды сидели все какие ни на есть мудрецы, и каждый похвалялся своей мудростью.

Тот похвалялся, что своей мудростью постиг производство железа. Следующий похвалялся, что постиг производство других металлов. Другой, что посредством мудрости постиг производство серебра, что гораздо ценнее. А следующий похвалился, что даже постиг производство изделий из золота.

Другой – что изобрел оружие, а следующий, что изготовляет такие изделия из металлов, что вообще из этих металлов не принято делать ничего подобного. А этот похвалялся другими разными мудростями, ведь есть много вещей, что извлекают в мире посредством мудрости, вроде селитры или горючей смеси какой или тому подобное.

И вот, каждый похвалялся и сиял своей мудростью. И еще один вызвался и сказал: я думаю, что я изо всех вас самый мудрый. Потому что я мудр, как этот день.

И не понял никто, что это он такое сказал: «мудрый как день?»

А он продолжил:

Потому что, хоть собери всю вашу мудрость воедино, не выйдет из нее больше одного часа. Несмотря на то что всякая и любая ваша мудрость извлечена из другого дня, того самого дня Творения, из которого все исходит! Поскольку всякая ваша мудрость лишь простое соединение. А потому можно собрать всю вашу мудрость в одночасье, а я мудрец, как целый день!

Как который день? – вмешался я (нищий заика). А он отвечает:

Видно, он еще мудрей меня! Поскольку спросил, как какой день. Так вот: как какой захочешь день я мудр!

И теперь затруднишься ответить, поскольку он сказал, как который захочешь день он мудр. И все же, если разобраться, спросивший мудрее ответчика, поскольку выходит, что он мудр, как тот день, какой сам захочет. Но про это есть целая история – история про чсловека-истинного праведника.

Этот истинный праведник – действительно очень большой человек. И вокруг него собираются все праведники и проводники истины (а собирает их этот нищий заика и приводит к человеку-истинному праведнику). Ведь время неизменно возникает (а оно само по себе – творенье) лишь через проводников истины.

И есть гора, а на горе стоит камень, и из камня течет источник. И как у всякой вещи есть сердце, так и у всей вселенной, включающей все, есть свое сердце. И это сердце мира – целая глыба с лицом, руками и ногами и всем прочим. Но один – только один ноготь на ноге его сердечнее любого другого сердца. Эта гора с камней на ней и тем источником стоит на одном конце мира, а сердце мира – на другом. И сердце мира стоит против источника, истекая тоской, и очень- очень стремится и жаждет добраться до источника. И кричит и взывает к источнику. Также и источник стремится к сердцу. И есть у этого сердца две немочи: одна – что солнце преследует и палит его (из-за того, что сердце так тоскует и стремится пойти и приблизиться к источнику), и вторая немочь – от огромной тоски, от того, что оно стремится и жаждет всегда в страшной душевной муке того источника, и криком кричит, что оно стоит против него и тоскует и жаждет. А когда нужно ему немного отдохновения, чтобы чуть укрепить терпение, прилетает большая птица и распластывает крылья над ним и, защищая его от солнца, дает ему короткий отдых. Но даже и тогда, когда сердце отдыхает, взгляд его прикован к источнику и всегда тоскует о нем.

Но все-таки, если уж оно так тоскует, почему же не идет само к источнику?

Потому что, если попытается подойти к нему и приблизиться к горе, то из-за наклона не сможет видеть источник. А если сердце не увидит источника хоть на мгновение, тотчас отдаст душу. Потому что главное в его существовании – источник. И если ему стоять на месте, где сердце и стоит, пробив горы, тогда оно видит склоны и вершину и источник на вершине горы. А если пойдет и приблизится, исчезнет из поля зрения источник, как выше сказано.

И если сердце, не дай Бог, погибнет – тотчас уничтожится и весь мир. Потому что сердце – жизненность каждой вещи. И конечно, нет существования без сердца. Вот потому оно и не может пойти к источнику, а только стоит против него и взывает в тоске.

И этот источник – нет у него времени. Потому что этот источник вне времени вообще. То есть сущность его времени в том, что сердце дает ему в подарок один день. А как подходит этот день к закату, приближается и конец его времени. И конечно, если не будет времени у источника, он исчезнет. А как исчезнет источник, погибнет сердце, а как погибнет сердце – уничтожится и весь мир.

Итак, с началом сумерек наступает время, на разлуку. И начинают говорить друг с другом чудесными загадками и стихами (великолепными через большую любовь, страсть и тоску!).

И вот у этого человека-истинного праведника есть над тем провидение. И как кончаются сумерки и день должен окончательно истечь, дает этот человек один день сердцу в подарок, а сердце отдает день источнику. И когда этот день приходит оттуда, откуда он приходит, – также и он идет в великолепье загадок и песен (и есть в них вся мудрость, какая есть на свете)! И есть смена дней, потому что есть первый день недели, и второй день недели, и все остальные. И есть начало месяца, и есть праздники.

И вот, все время, что есть у человека-истинного праведника, – оно от меня. Ведь это я (нищий заика) хожу собираю вместе проводников истины и от них возникает время (и оттого он мудрей того мудреца, что мудрец как какой день захочешь, поскольку неизменная сущность времени и дней возникает через него – нищего заику, который ходит и собирает всех на земле проводников истины и приводит их к человеку-истинному праведнику и тот отдает день сердцу, а оно его – источнику, и через все это и сохраняется мир).

А теперь вы узнали, что есть мне на то подтверждение от человека-истинного праведника, что я могу говорить загадки и стихи, в которых вся мудрость света (ведь все что ни есть времена с их песнями и загадками возникают через него). И теперь я даю вам в свадебный подарок, чтобы были, как я!

И сделались там большая радость и много веселья.

А как закончили торжество в этот день, отдыхали до утра.

А утром опять молодая пара стала тосковать, вспоминая того нищего с кривой шеей.

И тотчас – он уже тут, появился и сказал:

А вот и я! Тогда я благословил вас, чтобы были, как я, а вот теперь дарю это вам на свадьбу!

И вы считаете, что я кривошеий. Нет, шея у меня вовсе не кривая. Напротив, моя шея очень стройная, шея у меня просто прекрасная! Только вот покуда есть всяческая суета в мире, я не хочу добавлять ерунды к мировой ерунде и поддувать в суетный ветер мира (потому и представляется, что у него кривая шея, что он не хочет добавлять ерунды к мировой ерунде, поддувая в суетный ветер мира), но на самом деле шея у меня прекрасная, просто чудесная, и голос у меня чудесный. И все голоса, что есть в мире, именно чистые голоса, а не речь, – все я могу извлекать своим голосом. То есть мне на то подтверждение от той страны, все жители которой – большие знатоки музыки. И все очень искусны в игре на музыкальных инструментах, даже маленькие дети. До того, что самый заурядный житель этой страны был бы в другой стране самым выдающимся музыкантом. Ну, а самые искусные, включая царя, – они уже совсем выдающиеся в своем искусстве.

Однажды собрались самые искусные этой страны, и каждый похвалялся своим искусством. Этот похвалялся, что он умеет играть на таком-то инструменте, а тот – на таком-то. А этот – что он умеет на нескольких. А тот – что на всех музыкальных инструментах, какие есть в мире. А этот – что умеет своим голосом подражать такому-то инструменту. А тот – что бухает голосом в точности как барабан. А этот – как флейта, и, когда слушаешь, как будто вдыхаешь изумительный аромат.

Тут я вмешался и сказал:

У меня голос лучше ваших. И вот докажите если вы такие искусники в голосах и мелодиях, сумеете ли вы спасти такие-то две страны.

Эти две страны расположены друг от друга на расстоянии ста тысяч миль. И в обеих этих странах не может никто заснуть по ночам. Потому что как наступает ночь, начинают все в голос рыдать – дети, женщины и даже мужчины – все. До того протяжно, что даже камни прижимаются к земле. И все оттого, что в обеих странах слышится ночью такой протяжный крик, что от него все сами начинают рыдать, а обе страны лежат друг от друга на расстоянии ста тысяч миль. И если вы так искусны в голосах и мелодиях, попробуйте спасти эти две страны. Или, может, вы можете извлекать такой же голос такой же протяженности и направления?!

И сказали они:
Сможешь ты повести нас туда?

Ответил я:
Да, я поведу вас туда.

Тогда вызвались все пойти. А как прибыли на место (как видно, в одну из этих стран), и наступила ночь, услыхали такой протяжный крик, что зарыдали сами (и стало понятно, что, конечно же, не спасти им эти две страны).

Тогда сказал им (этот нищий с кривой шеей):
Попробуйте хотя бы сказать: откуда все-таки исходит этот крик?

Спросили:
А ты знаешь?

Конечно же, я знаю. Есть две птицы. Самец и самка. Единственные в мире. И потерялась самка. И самец долго искал ее. И самка долго искала его. А как поняли, что не смогут найти друг друга, каждый свил себе гнездо. Самец – возле одной из этих стран. А самка – подле другой. И не то чтобы в самой стране, но на расстоянии птичьего голоса. И вот по ночам в каждой из этих стран слышат крик той птицы, которая подле свила себе гнездо. Потому что по ночам они кличут друг друга и так протяжно, что в обеих странах все рыдают в голос и спать не могут всю ночь.

Не захотели поверить этому и сказали:
Веди нас туда!

Как я могу повести вас туда, ведь не сможете вы вынести такой протяжный крик. Если вы даже тут не выносите этого крика и начинаете рыдать, то если попадете туда, не выдержать вам его нипочем. Ну, а если, положим, днем, так тоже нельзя идти туда и перснесть радости, потому что днем другие птицы собираются и прилетают утешать каждую из единственной пары и приносят радость такую буйную и говорят им слова утешения, мол, возможно, вы еще найдете друг друга, так что и днем невозможно, – не перенести этой радости.

И голоса этих птиц днем, когда радуются, невозможно услышать на расстоянии, – только когда попадешь туда, на место, ну, а ночью, когда кличут друг друга, слышно очень далеко. Но в любом случае, как уже сказано, невозможно попасть туда.

И сказали:
Ну, а ты можешь исправить это?

Я могу исправить, потому что я способен извлекать и направлять любые, какие есть голоса в мире. И также я могу сделать, что не будет слышно моего голоса вблизи, а только на расстоянии. Таким образом я могу направить и передать голос птицы, пока не достигнет того места, где находится ее дружок. И наоборот, направить голос ее дружка, пока не достигнет подружки. Так они призовут друг друга и соединятся через это.

Но кто поверит тому?

И пошел с ними в лес. И они слышали, как один открыл дверь, а потом возвратился и послышалось, как застонала щеколда, а потом грохнули ружейные стволы – и приказали собаке хватать; и пес шмякнулся и забарахтался, волоча себя в глубоком снегу. И все это они слышали – самые выдающиеся и искусные в музыке – и не видели ничего! И от него также не исходило голоса (только это именно он – нищий с кривой шеей – извлекал своим голосом эти звучания, и они были потом слышны с расстояния. И само по себе стало ясно, что умеет извлекать все голоса и, действительно, направлять их и передавать любые голоса. И таким образом, действительно, может поправить все, о чем рассказано выше).

А теперь вы узнали, что есть мне на то подтверждение от этой страны, где все искусны в музыке и в голосах, что мой голос – чудесный просто. И я могу извлекать все голоса, какие только есть в мире. И вот сейчас я дарю вам на свадьбу в подарок, чтобы были, как я.

Тогда сделались там большая радость и много веселья.

***

На пятый день опять все веселились, и молодая пара вспомнила про того горбатого нищего. И начали очень тосковать: как взять его сюда, потому что будь и он здесь, была бы тогда настоящая радость.

Только вот и он! Появился и сказал:
Вот и я! Прибыл к вам на свадьбу.

И обнял их за шеи, и поцеловал, и сказал:
Тогда я благословил вас, чтобы были как я, а вот теперь дарю вам на свадьбу, чтоб быть вам, как я!
Я не горбун вовсе. Напротив! У меня такие плечи, что несмотря на малую величину, взваливаю многое. И есть мне на то подтверждение.

Так вот, однажды зашел разговор, как люди славятся посредством этого отношения. И над одним все посмеивались и подшучивали. А остальных, похвалявшихся в этом отношении, как посредством малого держат многое, одобрили и приняли все, что они говорили. Только по возможности посредством малого держать огромное, присущей мне, – она-то намного значительней всех. Потому что один из них было похвалился, что он в относительно малом держит многое, потому что носит в своей голове тысячи и тысячи людей, и все их нужды и потребности, и все их бытие, и все их стремления и движения. Все в отношении всех он носит в своей голове. Так над ним посмеялись просто. И сказали:

Люди сами по себе ничего не значат, да и ты сам по себе ничего не значишь.

И вызвался другой из них и сказал:
Вот я видел, как малое наваливает этакое многое! Потому что раз видел одну гору, а на ней – столько мусора и нечистот, что было для меня внове уже одно то, что каким это образом попало на такую гору столько мусора и нечистот?! И был там человек, стоящий у той горы, который сказал:

Все это от меня!

Потому что этот человек, бывало, сидел на той горе, и всегда мусорил и оправлялся после еды и питья, пока не скопилась огромная куча мусора и нечистот. Вот это действительно, что столь малое навалило столько!

Вот и выходит, что этот человек в таком малом содержит так много мусора и нечистот.

А еще один похвалился, что у него есть то, где относительно малого держится многое. Поскольку есть у него участок, что даст много фруктов. И когда собирают урожай, там не хватает даже места держать собранное.

И все согласились, и одобрили, что действительно, с точки зрения малого держится многое.

А следующий сказал, что есть замечательный очень сад. И в нем роскошные плоды и все прочее. И многие, и многие люди простые и знатные – приезжают туда, потому что там очень приятно отдыхать. И особенно летом едут туда отдыхать простые люди и господа, так что в действительности нету в саду даже столько места – поместить так много народу, такое огромное количество людей. И выходит, что он относительно малым держит многое.

И одобрили также и его речь.

А другой сказал, что его речь содержит многое относительно малым. Ведь он владелец секретов самого царя (потому что он по профессии то, что называется секретарь). И проходят через него множество и множество людей. Этот пришел с просьбами, тот прибыл с восхвалениями, и все, что из этого следует. И конечно же, невозможно царю выслушать всех. Ну а он может собрать все, что они говорят, и соответственно изложить покороче и докладывать перед самим царем это все, включая все восхваления и просьбы, и все, что они говорят, в форме этаких коротких докладов. Вот и выходит, что его речь в малом содержит многое.

А один сказал, что его молчанье посредством малого сдерживает многое. Потому что есть много таких, которые его обвиняют во всех смертных грехах, хулят и много клевещут на него. И на весь этот нескончаемый поток брани и клеветы он отвечает только молчанием. (Таким образом, он отвечает на все своим одиноким молчанием.) Вот и выходит, что молчание посредством малого сдерживает многое.

А один сказал, что он при посредстве малого поддерживает многое. Потому что есть один бедняга незрячий[5] – он бельмоок. И этот незрячий огромного роста. Ну а его спутник совсем невелик. И водит того – вот и выходит, что этот поводырь поддерживает большого, потому что может поскользнуться и упасть, и этот поддерживает его при ходьбе. И потому при посредстве малого поддерживает многое.

И я (нищий горбун) тоже был там. И сказал:
По правде говоря, каждый из вас, действительно, посредством малого держит многое. И мне понятны намерения каждого здесь говорившего (и подлинный смысл ваших рассказов). Так вот – последний, похвалившийся, что он поводырь, он значит больше всех вас, – но я несоизмеримо выше. Потому что похвалявшийся, что он поводырь слепого, который бельмоок и почти что великан, – смысл: что он проводит луну по небосводу, потому что она льет белый свет, и это не подлинно свет, как известно, а только отражения и блики. А он, поводырь, проводящий луну, сам по себе мал, а луна – сама по себе величина, но благодаря ему существует мир, ведь мир нуждается в луне. Вот и выходит, что он посредством малого поддерживает великое. Однако по возможности посредством малого держать огромное, присущей мне, – это-то намного значительней всех. И вот доказательство.

Однажды была одна группа, изучившая, что у каждого животного есть своя особая тень. И каждое животное обязательно выбирает какую-либо тень, и только в этой тени оно именно селится – соответственно подходящей ему тени. И потому есть у всякой птицы своя особая ветка, и только на ней она хочет селиться. И так они изучили, что можно найти такое дерево, чтобы в его тени поселились все, какие есть, животные, потому что, если все животные выбирают себе тень, то могут они захотеть поселиться в тени одного дерева. А на его ветвях расселятся все птицы. И обнаружили,

5 סגי נהור сги нагор (арам.) — так очень тактично в особо изысканной речи называют слепого (букв. – достигший большого количества света).

что и впрямь существует такое дерево. И захотели пойти к нему, поскольку чудесное наслаждение, которое оно источает, не сравнится ни с какими другими, потому что есть там все птицы и все звери, и нету никому ущерба ни от какого животного. И все уживаются друг с другом. И конечно же, это чудесное наслаждение – пребывать там, подле того дерева.

И решали они, в какую сторону пойти. Так случилось, что разделились мнения. И не было перевеса ни той ни другой стороне, поскольку тот говорил, чтобы идти на запад, а тот – на восток. А были такие, что говорили и туда и сюда. И потому не могло быть перевеса, и не могли определить, в какую сторону идти. И явился им один мудрец, и сказал:

Зачем вы спорите, в какую сторону идти к тому дереву? Изучите сначала, кто те люди, что способны пойти к нему. Потому что того дерева не всякий человек способен достичь. Только тот, чьи качества соответствуют тому дереву. И есть у того дерева три корня. Первый корень – вера. Второй – боязнь. Третий – скромность (простота). А правда – ствол дерева. И оттуда исходят ветви. Вот потому невозможно достичь его – только дано тому, у кого есть соответствующие качества.

И эта группа, про которую мы говорим, – было между ними очень большое единство, и не хотели разлучаться друг с другом: чтобы одни пошли, а другие остались. Поскольку не все были достойны пойти туда, потому что не было у них соответствующих качеств, а только у части. И потому решили все вместе подождать и потрудиться, чтобы у всех эти качества были. Так и сделали. И старались все. Даже и те, у кого не было этих, качеств, чтобы удостоиться пойти и достичь дерева. И в конце концов достигли все этих качеств. А когда достигли, пришли все к одному мнению относительно пути, которым идти к дереву. И были согласны все пойти одним путем. И пошли все.

И шли некоторое время, пока не увидели издалека дерево. И присмотрелись, и увидели, что нет дерева на месте. Потому что у дерева нет места вообще. А поскольку нет места, невозможно достичь его.

И я (нищий горбун) был тоже там с ними. И сказал им:
Я могу привести вас к дереву, потому что если нету у дерева места[6] вообще, – это значит, что оно выше всякого места (выше всего сущего) и посредством относительно малого удерживает многое, а относительно этого оно и сейчас, как и было всегда, на своем месте, потому что в любом случае ему мало места по сравнению с тем многим, что удерживается при посредстве такого малого. И относительно малое, держащее многое, что есть у меня, – оно абсолютный в этом отношении предел места, так что оттуда, и как ни забирай выше, нету уж больше места вообще. И потому я могу вознести вас туда, на то дерево, которое вообще выше всякого места (поскольку он горбатый нищий, находится относительно места, как на месте, так и абсолютно сверх места, поскольку он – наивысший в отношении малого, держащего многое, потому

[6] Можно читать «пространство», если кому так угодно (*перев.*).

что от него и выше нету ни кусочка места (пространства). И относительно этого он вообще абсолютно сверх места, а потому он может и с того места, где они находятся, вознести их над местом и далее).

И я взял их, и вознес их на то дерево. А теперь убедились, что есть мне подтверждение, как выше сказано, тому, что относительно малого держу многое по самому большому счету. (Потому он на вид и горбун, что взвалил на себя так много.)

А теперь я дарю вам это в подарок, чтобы быть вам, как я.

Тогда сделались там большая радость и много веселья!

На шестой день опять веселились и также тосковали: как взять сюда того нищего, что был без рук?

Только заговорили – вот и он! Появился и сказал:
Вот и я! Вот прибыл к вам на свадьбу.

И напомнил им про благословение, поцеловал их и сказал:
Вы считаете, что я – калека безрукий? Вовсе я не калека. На самом деле большая сила в моих руках, только я не употребляю ее в этом мире, потому что она нужна мне для другого дела. И есть мне на то подтверждение и согласие ст водяного замка.

Однажды сидели вместе одни люди, и каждый похвалялся силой, заключенной в его руках. Этот похвалялся, что сила его рук богатырская просто, а тот – что такая-то и такая-то сила в его руках. И так каждый хвалился своей силой. А один похвалился, что у него такая сила в руках, что пущенную им стрелу способен удержать и возвратить на тетиву. Такая у него сила в руках!

Поскольку о том зашла речь, я спросил его:
Какую стрелу ты можешь удержать? – Потому что есть десятки видов стрел. Так же, как есть десять сортов яда. И как обмакивают ее в этот яд, она наносит такой-то вред, а когда в следующий – она еще ядовитей. И так, один хуже другого. Таким образом, и получаются десять видов стрел, хотя сами по себе стрелы – одного вида. Только соответственно различью в ядах различают и называют эти десять видов стрел. Потому и спросил его: какую стрелу сможешь удержать? И еще спросил:

Как способен возвратить – до того, как попала в того, в кого пущена, или даже и после того?

Он ответил:
Даже и после того, как попала в того, – могу возвратить.

А какой вид?

Такой-то вид!

Не суметь тебе тогда вылечить царскую дочь, потому что не можешь ты удержать любую из всех десяти видов стрел, а лишь только одну, и потому не вылечить тебе царской дочери!

Еще один похвалялся, что есть у него такая сила в руках, как и у того, у кого он берет (и этим самым он им дает). И в любом случае он – благотворитель. И я спросил: благотворение твое в каких пожертвованиях выражается? (Поскольку есть десять видов пожертвования.) Он сказал, что дает маасаер[7]. Сказал я ему:

Не суметь тебе вылечить царскую дочь, поскольку не проникнуть тебе туда дальше одной стены, и потому просто не добраться тебе до нее.

А еще один похвалялся, что у него есть такая сила в руках: поскольку есть люди, занимающие различные должности в мире, и каждый нуждается в мудрости, и вот у него в руках такая сила, что он способен придать им ума и через его ум они утверждаются. А я спросил его:
Это какая мудрость в твоих руках? – Поскольку есть десять направлений мудрости. Тот ответил: такая-то.

Если так – не сможешь и ты излечить царскую дочь, потому что не можешь знать биений ее сердца. Потому что есть десять видов биений сердца, а ты можешь знать разве что одно, поскольку у тебя лишь одно направление ума.

А один похвалялся, что когда дует ветер-ураган, он способен поймать его руками и придать ему руками вес, как и тому положено. Я спросил его:
Который ветер ты можешь задержать руками? – Потому что есть десять видов ветров.

Ответил: такой-то ветер.

Сказал ему:
Если так, не суметь тебе вылечить царскую дочь, потому что не проиграть тебе перед нею музыки. Музыка – вот лечение. И есть десять мелодий в музыке, а ты знаешь только одну!

Тотчас отозвались все хором и спросили меня:
А сам-то ты что можешь?

Я могу то, чего вы не можете. Точнее, эти самые недостающие девять частей во всяком вашем умении и деле. Значит, я могу все. И вот на то история.

Однажды один царь воспылал страстью к царской дочери. И прибегнул ко всяким уловкам, чтобы ее заполучить. Пока не удалось ему добиться ее. Вот однажды ночью приснился царю сон, что она стоит над ним и убивает его. И вошел ему этот сон, как заноза, в сердце. Тогда позвал царь всех разгадчиков снов. И разгадали ему сон очень просто. Что просто свершится все как во сне: и она убьет его. И не мог их совет придать царю твердости. Что сделать? Убить ее? Жаль ему ее. Отослать с глаз долой? Досадно ему. Кто другой возьмет ее? Ведь он потратил столько усилий, чтоб добиться ее, и теперь отослать, чтоб кто-то другой прибрал ее к рукам. И тогда уж точно осуществится сон: она ведь наверняка убьет его, если будет с другим. Оставить все как есть?

[7] Букв, десятина – обязательное пожертвование определенной части священникам, не имеющим права на владение землей.

Крепко схватил сон царя за душу. И стал одолевать царя страх, но не знал, что предпринять. И тем временем стала понемногу уменьшаться любовь его к ней из-за этого сна. И с каждым днем уменьшалась все больше. И тогда и у нее с каждым разом стала уменьшаться любовь к нему, пока не сломалась совсем. И возненавидела она его. И сбежала от него.

И послал царь вдогонку людей просить ее вернуться. Но возвратились люди и сказали, что она находится возле водяного замка.

Так вот, есть замок из воды. За десятью стенами. И они тоже из воды. И пол и потолок в замке из воды, и деревья вокруг замка и плоды из воды. А как прекрасен замок собой, нет нужды даже говорить, и конечно же, небывалое чудо это – такой замок сплошь из воды.

Проникнуть в замок невозможно – просто любой потонет, кто проникнет туда, поскольку все из воды. И вот эта царская дочь сбежала и пошла к тому замку. И ходила вокруг того замка. И сказали царю, что она кружит подле того замка. И царь со свитой отправился схватить ее. А как увидела это дочь царя, решила бежать внутрь замка; лучше утопиться, чем быть схваченной царем, но авось, все-таки не погибну. И как увидел царь, что она бросается к воде, приказал стрелять в нее. И если умрет – умрет! И выстрелили в нее, и попали в нее десять видов стрел, обмокнутых в десять сортов яда. И все-таки она бежала внутрь замка. И прошла воротами водяных стен, потому что есть там ворота в этих стенах из воды. И проникла за десять водяных стен водяного замка. Пока не попала внутрь. И упала там без сил.

И вот я (безрукий нищий) лечу ее. Потому что тот, в чьих руках нету десяти видов пожертвования, не может проникнуть за десять стен замка, поскольку потонет там. Вот и царь со свитой преследовали ее и потонули. Но я могу проникнуть за десять водяных стен. А стены эти – они волны морские, что вздымаются стеной, а ветры – они воздвигают волны морские и порождают их. И эти волны – они десять стен – они стоят там всегда, только ветры воздвигают их. И я могу пройти за десять этих стен. И могу возвратиться и извлечь из царской дочери те десять стрел. И я знаю десять биений крови в десяти пальцах. И на каждом пальце из десяти я знаю его особое, только его, биение. И я могу излечить ее всеми десятью музыкальными мелодиями. И тем лечу ее!

А теперь убедились, какая у меня сила в руках? Я дарю ее вам!

Тогда сделались там большая радость и много веселья!

Эту историю мне[8] рассказывать очень тяжело было. Однако поскольку начал, обязан я се закончить. И нету тут ни одного слова, чтоб не было в нем умысла. А кто толк в книгах знает, всяк намек понимает! И вот в отношении тех самых стрел, что есть у него сила в руках возвращать те стрелы, это относительно «... и возьмется за суд рука

[8] Заключил так историю «О семи нищих» – последнюю свою историю – раби Нахман.

Моя»[9], что в комментарии Раши:[10] «Плоть и кровь выпускает стрелы и не может ее вернуть, но благословен Всевышний, выпускающий свои стрелы и рукой своей же возвращающий их». А в отношении того пожертвования, что как бы противостоит стенам вздымающихся волн моря – это относительно «...и справедливость[11] твоя как волны морские»[12]. А тот ветер, что могут удержать в руках – это относительно «кто собрал ветер в пригоршни свои?[13] И это в отношении мелодии проявляется в другом источнике[14]. И десять различных мелодий и десять биений – это тоже проясняется.

Все это слышали в объяснение. Однако кто и что в действительности – это глубоко-глубоко, то есть основа истории, кто на самом деле приведенные в ют, – это глубже, чем можно достать.

Конец истории, то есть то, что было на седьмой день, – про безногого нищего и окончание начала истории про сына царя – не удостоились услышать. И сказал, что не расскажет дальше. Это большая потеря, поскольку уж не удостоимся услышать до прихода Машияха, да ускорится это до наших дней! Амен!

Еще говорю: если б не знал ничего, только бы эту историю, все равно была бы она выдающимся открытием! Повторяю:

открытием чудесным! И есть в ней великая мораль и глубокое наше учение. И не счесть в ней мудрого и поучительного. Кроме того, в ней рассказывается о многих первых праведниках; от поколения царя Давида, мир ему! Ведь царь Давид – это он стоит на краю земли и взывает к источнику, истекающему от камня на горе, как сказано: «От конца земли взываю к Тебе в унынии сердца моего! Возведи меня на скалу, для меня не досягаемую!»

Это прямо слыхали из его уст, и как исходит из его слов: царь Давид – это то сердце мира, что взывает к источнику...

А много еще в этой истории сокрытого.

И благословен тот, кто удостоится приоткрыть сокрытое в ней!

---

9 Второзаконие, 32, с. 41.
10 Раби Соломон Ицхаки – автор важнейшего и популярнейшего комментария к Пятикнижию.
11 Ивр. – справедливость на иврите означает также и пожертвование.
12 Исаия, 48, с. 18
13 Книга Притчей Соломоновых, 30, стр. 4.
14 См. Ликутей Танина раби Нахмана, лист 32, с. 1.

מעשה משבעה קבצנים

[מבוא]

אספר לכם איך היו שמחים:

מעשה. פעם אחת היה מלך, והיה לו בן יחיד, ורצה המלך למסור המלוכה לבנו בחייו, ועשה משתה גדול (שקורין "באל"), ובודאי בכל פעם שהמלך עושה באל הוא שמחה גדולה מאד, בפרט עתה, שמסר המלוכה לבנו בחייו, בודאי היה שמחה גדולה מאד.

והיו שם כל השרי מלוכה וכל הדוכסים והשרים, והיו שמחים מאד על המשתה.

וגם המדינה היו נהנים מזה שמוסר המלוכה לבנו בחייו, כי הוא כבוד גדול למלך, והיה שם שמחה גדולה מאד, והיה שם כל מיני שמחה: קאפעלייש (מקהלות זמר) וקאמעדייש (משחקי הצגות) וכיוצא מזה כל מיני שמחה, הכל היה שם על המשתה. וכשנעשו שמחים מאד, עמד המלך ואמר לבנו: היות שאני חוזה בכוכבים, ואני רואה שאתה עתיד לירד מן המלוכה, בכן תראה שלא יהיה לך עצבות כשתרד מן המלוכה, רק תהיה בשמחה, וכשתהיה בשמחה גם אני אהיה בשמחה. גם כשיהיה לך עצבות, אף על פי כן אני אהיה בשמחה על שאין אתה מלך, כי אינך ראוי למלוכה, מאחר שאינך יכול להחזיק עצמך בשמחה כשאתה יורד מן המלוכה, אבל כשתהיה בשמחה, אזי אהיה בשמחה יתירה מאד. וקבל הבן מלך את המלוכה ביד רמה, ועשה לו שרי מלוכה ודוכסים ושרים וחיל.

וזה הבן מלך היה חכם והיה אוהב חכמה מאד, והיו אצלו חכמים גדולים, וכל מי שהיה בא אצלו עם איזה דבר חכמה, היה אצלו בחשיבות גדול מאד, והיה נותן להם כבוד ועשירות בשביל החכמה, לכל אחד כפי רצונו: מי שהיה רוצה ממון היה נותן לו ממון ומי שהיה רוצה כבוד היה נותן לו כבוד, הכל בשביל החכמה.

ומחמת שהיה חשוב אצלו החכמה כל כך, היו כולם לוקחין עצמן אל החכמה, ועסקו כל המדינה בחכמות, כי זה היה רוצה ממון, כדי שיקבל ממון על ידי זה, וזה היה רוצה חשיבות וכבוד. ומחמת שכולם עסקו רק בחכמות, על כן שכחו שם באותה המדינה טכסיסי מלחמה, כי היו כולם עוסקין בחכמות, עד שהיו כל בני המדינה חכמים גדולים, עד שהקטן שבאותה המדינה היה במדינה אחרת חכם גדול מכולם. והחכמים שבאותה המדינה היו חכמים מופלגים גדולים מאד, ומחמת החכמות נתפקרו החכמים של אותה המדינה, ומשכו גם את הבן מלך הנ"ל לדעתם ונתפקר גם כן. ושאר בני המדינה לא נתפקרו, מחמת שהיה עמקות ודקות גדול באותה החכמה של החכמים הנ"ל, על כן לא יכלו שאר בני המדינה ליכנס באותה החכמה ולא הזיק להם, אבל החכמים והבן מלך נתפקרו כנ"ל.

והבן מלך, מחמת שהיה בו טוב, כי נולד עם טוב והיו לו מידות טובות וישרות, היה נזכר לפעמים היכן הוא בעולם, ומה הוא עושה וכו', והיה גונח ומתאנח על זה, על שנפל למבוכות כאלו ונתעה כל כך, והיה מתאנח מאד, אבל תיכף כשהיה מתחיל להשתמש עם השכל חזר ונתחזק אצלו החכמות של האפיקורסות הנ"ל.

וכן היה כמה פעמים, שהיה נזכר כנ"ל והיה גונח ומתאנח, ותיכף כשהתחיל להשתמש עם השכל חזר ונתחזק אצלו האפיקורסות כנ"ל.

ויהי היום, והיה בריחה באיזה מדינה וברחו כולם, ובדרך בריחתם עברו דרך איזה יער, ואבדו שם זכר ונקבה, אחד אבד זכר ואחד אבד נקבה. ועדיין היו בנים קטנים, בני ארבע וחמש שנים, ולא היה להם מה לאכול, וצעקו ובכו, כי לא היה להם מה לאכול.

בתוך כך בא אצלם בעטליר(קבצן) אחד עם השקים שלו (שקורין "טארבעס"), שנושא בהם לחם, והתחילו אלו הבנים להתקרב אליו ולהיות כרוכים אחריו, ונתן להם לחם לאכול ואכלו. ושאל אותם: מהיכן באתם לכאן? השיבו לו: אין אנו יודעים, כי היו בנים קטנים כנ"ל. והתחיל לילך מהם ובקשו ממנו שיקח אותם עמו, ואמר להם: את זה איני רוצה שתלכו עמי. בתוך כך הסתכלו והנה הוא עור, והיה אצלם פלא, מאחר שהוא עור, איך יודע לילך. (ובאמת הוא חידוש מה שהיה קשה להם זאת, כי עדיין היו בנים קטנים, רק שהיו בנים חכמים והיה פלא אצלם כנ"ל). וברכם, (זה הבעטליר העור), שיהיו כמותו, שיהיו זקנים כמותו, והשאיר להם עוד לחם לאכול והלך לו. והבינו אלו הבנים כי השם יתברך השגיח עליהם והזמין להם בעטליר עור בכאן ליתן להם אוכל.

אחר כך כלה אצלם הלחם, ושוב התחילו לצעוק עבור אוכל. אחר כך נעשה לילה ולנו שם. בבקר גם כן לא היה להם לאכול, והיו צועקים ובוכים, וחזר ובא בעטליר שהיה חרש, והתחילו לדבר אליו, והראה להם בידיו ואמר להם שאינו שומע, ונתן להם גם כן לחם לאכול והלך מהם, ורצו גם כן שיקחם עמו ולא רצה, וברכם גם כן שיהיו כמותו, והשאיר גם כן להם לחם והלך לו.

וחזר וכלה הלחם אצלם, וחזרו וצעקו כנ"ל, וחזר ובא אצלם בעטליר שהיה כבד פה, והתחילו לדבר עמו, והיה מגמגם בלשונו ולא ידעו מה הוא אומר, והוא היה יודע מה הם מדברים, אך הם לא ידעו מה הוא אומר, כי היה מגמגם בלשונו כנ"ל, ונתן להם גם כן לחם לאכול, והלך לו גם כן כנ"ל, וברכם גם כן שיהיו כמותו והלך לו, הכל כנזכר לעיל.

וחזר ובא בעטליר שהיה צוארו עקום והיה גם כן כנ"ל.

וחזר ובא בעטליר בעל חטוטרות שקורין "הויקיר"(גיבנת).

וחזר ובא בעטליר בלא ידים.

וחזר ובא בעטליר בלא רגלים, וכל אחד נתן להם לחם וברכם שיהיו כמותו, הכל כנזכר לעיל.

אחר כך חזר וכלה הלחם אצלם והתחילו לילך לישוב, עד שבאו לאיזה דרך והלכו על אותו הדרך, עד שבאו לאיזה כפר, ונכנסו אלו הבנים באיזה בית, והיו מרחמים עליהם ונתנו להם לחם, וחזרו ונכנסו באיזה בית, ונתנו להם גם כן, והיו מחזירים על הפתחים וראו שזה טוב לפניהם, ועשו ביניהם שיהיו תמיד ביחד, ועשו להם שקים (שקורין "טארביס") גדולות, והיו מחזירים על הפתחים והלכו על כל השמחות, על סעודת ברית מילה ועל חתונות, והלכו להם למקום אחר, והלכו לעיירות והיו מחזירים על הפתחים, והלכו על הירידים וישבו בין הבעטלירש (קבצנים) כדרך שיושבים שם על "הפריזביס" (אצטבאות) עם הטעליר (צלחת לאסיפת מטבעות), עד שהיו אלו הבנים מפורסמים אצל כל הבעטלירש, כי כולם הכירו אותם וידעו מהם שאלו הם הבנים שנאבדו ביער כנזכר לעיל.

פעם אחד היה יריד גדול באיזה עיר גדולה, והלכו לשם הבעטלירש, ואלו הבנים הלכו גם כן לשם, ובא על דעת הבעטלירש שישדכו את אלו שני הבנים, שישאו זה את זו, ותכף שדברו זאת קצת בעטלירש, הוטב הדבר מאד בעיני כולם וגמרו השידוך, אבל איך עושין להם חתונה?

ונתייעצו, באשר שביום פלוני יהיה סעודה של יום הולדת המלך (שקורין "מיניניס"), וילכו לשם כל הבעטלירש, וממה שיבקשו לעצמן שם בשר ולחם, מזה יעשו חתונה, וכן היה, והלכו לשם על המיניניס כל הבעטלירש ובקשו להם לחם ובשר וגם קבצו מה שנשתייר מן הסעודה בשר ולחם שקורין "קוליטש" (חלות גדולות מיוחדות לשמחות), והלכו וחפרו בור גדול, שיהיה מחזיק מאה אנשים, וכסו אותו עם קנים ועפר וזבל, ונכנסו לשם כולם, ועשו שם חתונה לאלו הבנים הנ"ל, והכניסו אותם לחופה, והיו שמחים שם מאד מאד, וגם החתן והכלה היו שמחים מאד.

[יום א׳]

והתחילו לזכור החסדים שעשה עמהם השם יתברך בהיותם ביער, והיו בוכים והיו מתגעגעים מאד, איך לוקחין לכאן את הבעטליר הראשון העור, שהביא לנו לחם ביער, ותיכף ומיד, בתוך שהיו מתגעגעים מאד אחרי הבעטליר העור, ענה ואמר: הנני, הנה באתי אצלכם על החתונה, ואני נותן לכם מתנה לדרשה, (שקורין "דרשה גישאנק"), שתהיו זקנים כמוני, כי בתחילה ברכתי אתכם בזה, ועכשיו אני נותן לכם זאת במתנה גמורה לדרשה, שתחיו חיים ארוכים כמוני.

ואתם סוברים שאני עור, אין אני עור כלל, רק שכל זמן נדמה כעור, כי אין לו שום הסתכלות כלל על העולם, מאחר שכל זמן העולם אינו עולה אצלו כהרף עין, על כן אין שייך אצלו הסתכלות וראיה בזה העולם כלל, ואני זקן מאד, ועדיין אני יניק (צעיר מאד) לגמרי (היינו "יונג"), ולא התחלתי עדיין לחיות כלל, ואף על פי כן אני זקן מאד, ולא אני בעצמי אומר זאת, רק שיש לי הסכמה על זה מהנשר הגדול, ואספר לכם מעשה, כל זה הוא דברי העור הנ"ל.

כי פעם אחת הלכו אנשים בספינות הרבה על הים, ובא רוח סערה ושבר את הספינות והאנשים נצלו ובאו אל מגדל אחד, ועלו אל המגדל, ומצאו שם כל המאכלים ומשקאות ומלבושים וכל מה שצריכים, והיה שם כל טוב וכל התענוגים שבעולם. ענו ואמרו, שכל אחד יספר מעשה ישנה, מה שהוא זוכר מזכרון הראשון, היינו מה שהוא זוכר מעת שהתחיל אצלו הזכרון. והיו שם זקנים ונערים, והיו מכבדים את הזקן הגדול שביניהם שיספר בתחילה.

ענה ואמר: מה אספר לכם. אני זוכר גם כשחתכו את התפוח מן הענף. ולא ידע שום אחד מה הוא אומר, אך היו שם חכמים ואמרו: בודאי זאת היא מעשה ישנה מאד. וכבדו את השני שיספר.

ענה השני, שלא היה זקן כמו הראשון: זאת היא מעשה ישנה?! (בלשון תימה), זאת המעשה אני זוכר גם כן, אבל אני זוכר גם כשהיה הנר דולק. ענו ואמרו שם: זאת היא מעשה ישנה ביותר מהראשונה, והיה פלא אצלם שזה השני, שהוא יניק מהראשון, וזוכר מעשה ישנה יותר מהראשון; וכבדו את השלישי שיספר.

ענה ואמר השלישי, שהיה יניק יותר: אני זוכר גם כשהתחיל בנין הפרי, דהיינו כשהתחיל להתרקם הפרי. ענו ואמרו: זאת היא מעשה ישנה ביותר.

ענה הרביעי, שהיה יניק עוד יותר: אני זוכר גם "כשהוליכו הגרעין לנטוע הפרי".

ענה החמישי, שהיה יניק עוד יותר: אני זוכר גם "החכמים, שהם היו חושבים וממציאים את הגרעין".

ענה הששי וכו', שהוא זוכר גם "את הטעם של הפרי קודם שנכנס הטעם בתוך הפרי".

ענה השביעי וכו' ואמר שהוא זוכר "גם הריח של הפרי קודם שנכנס בפרי".

ענה השמיני ואמר, שהוא זוכר גם "המראה של הפרי קודם שנמשכה על הפרי".

ואני, (היינו זה הבעטליר העיוור, שמספר כל זה), הייתי אז תינוק לגמרי, והייתי גם כן שם, ועניתי ואמרתי להם: אני זוכר כל אלו המעשיות, ואני לא זוכר כלום (און איך גידענק גאר נישט). ענו ואמרו: זאת היא מעשה ישנה מאד יותר מכולם. והיה חידוש גדול אצלם, שהתינוק זוכר יותר מכולם.

בתוך כך בא נשר גדול ודפק על המגדל, ואמר להם: חדלו עוד מלהיות עניים; שובו אל האוצרות שלכם והיו משתמשים באוצרות שלכם. ואמר להם שיצאו מן המגדל כדרך זקנותם, שכל מי שזקן יותר, יצא תחילה. והוציא כולם מן המגדל, והוציא תחילה את התינוק הנ"ל, כי באמת הוא זקן יותר מכולם, וכן כל מי שהיה יניק יותר הוציא קודם, והזקן הגדול הוציא באחרונה, כי כל מי

שהיה יניק יותר היה זקן יותר כנ"ל, והזקן שבהם היה יניק יותר מכולם.

ואמר להם, (הנשר הגדול הנזכר לעיל): אני אפרש לכם את המעשיות שסיפרו כל הנ"ל. כי זה שסיפר שהוא זוכר גם כשחתכו את התפוח מן הענף, היינו שהוא זוכר גם כשחתכו את טבורו, (היינו שגם את המעשה הזאת שנעשה עמו תיכף בעת ההולדה בעת שחתכו את טבורו, גם את זה הוא זוכר); והשני, שאמר שזוכר בשעה שהיה הנר דולק, היינו שהוא זוכר גם כשהיה בעיבור, שהיה נר דולק על ראשו, וזה שאמר שזוכר גם בעת שהתחיל ריקום הפרי, היינו שזוכר גם כשהתחיל להתרקם הגוף, דהיינו בעת יצירת הולד; וזה שזוכר בעת שהיו מוליכים הגרעין לנטוע הפרי, היינו שזוכר גם כשנמשכה הטיפה בעת הזיווג; וזה שזוכר את החכמים שהיו ממציאים את הגרעין, היינו שזוכר גם כשהיה הטיפה עדיין במח, (כי המוחין ממציאים את הטיפה); וזה שזוכר את הטעם, היינו הנפש. והריח, היינו הרוח. והמראה, היינו הנשמה. והתינוק אמר שזוכר לאו כלום, כי הוא למעלה מן הכל וזוכר אפילו מה שהוא קודם מנפש רוח נשמה, שהוא בחינת "אין".

ואמר להם: חיזרו אל הספינות שלכם, שהם הגופים שלכם שנשברו, שיחזרו ויבנו, עתה חיזרו אליהם. וברך אותם, ולי, (היינו זה הבעטליר העיור, שהיה תינוק אז, שהוא מספר כל זה), אמר הנשר הגדול הנ"ל: אתה בוא עמי, כי אתה כמותי, כי אתה זקן מאד ועדיין אתה יניק מאד, ועדיין לא התחלת לחיות כלל, ואף על פי כן אתה זקן מאד, וגם אני כך, כי אני זקן ועדיין אני יניק וכו'.

נמצא שיש לי הסכמה מאותו הנשר הגדול, (שאני חי חיים ארוכים כנ"ל), ועתה אני נותן לכם חיים ארוכים שלי במתנה לדרשה. ונעשה שם שמחה וחדוה גדולה ועצומה מאד מאד:

[יום ב']

ביום השני של שבעת ימי המשתה חזרו וזכרו הזוג הזה את הבעטליר השני, היינו החרש שהחיה אותם ונתן להם לחם, והיו בוכים ומתגעגעים: איך לוקחין לכאן את אותו הבעטליר החרש שהחיה אותנו כנ"ל.

בתוך שהיו מתגעגעים אחריו והנה הוא בא ואמר: הנני, ונפל עליהם ונישק אותם, ואמר להם: עתה אני נותן לכם במתנה שתהיו כמוני, שתחיו חיים טובים כמוני, כי בתחילה ברכתי אתכם בזה ועתה אני נותן לכם חיים טובים שלי במתנה גמורה לדרשה, ואתם סוברים שאני חרש, אין אני חרש כלל. רק שכל העולם כולו אינו עולה אצלי לכלום, שאשמע החסרון שלהם, כי כל הקולות כולם הם מן חסרונות, כי כל אחד ואחד צועק על חסרונו, ואפילו כל השמחות שבעולם, כולם הם רק מחמת החסרון ששמח על החסרון שחסר לו ונתמלא, ואצלי כל העולם כולו אינו עולה לכלום, שיכנסו באזני החסרון שלהם, כי אני חי חיים טובים, שאין בהם שום חסרון, ויש לי הסכמה על זה שאני חי חיים טובים מן המדינה של עשירות. וחיים טובים שלו היו, שהיה אוכל לחם ושותה מים. (וסיפר להם).

כי יש מדינה שיש בה עשירות גדול, שיש להם אוצרות גדולים. פעם אחת נתקבצו והתחיל כל אחד להתפאר עם חיים טובים שלו, איך הוא חי חיים טובים, וכן סיפר כל אחד ואחד מסדר החיים טובים שלו, ועניתי ואמרתי להם: אני חי חיים טובים שהם טובים יותר מחיים טובים שלכם. והא ראיה, כי אם אתם חיים חיים טובים, אראה אם תוכלו להושיע את מדינה פלונית:

היות שיש מדינה שהיה להם גן, והיה באותו הגן פירות, שהיה להם כל מיני טעמים שבעולם. גם היה שם כל מיני ריחות שבעולם. גם היו שם כל מיני מראה, כל הגוונין וכל הקווייאטין (פרחים) שבעולם, הכל היה שם באותו הגן. והיה על הגן גנני אחד (שקורין "אגראדניק"), והיו בני אותו המדינה חיים חיים טובים על ידי אותו הגן, ונאבד שם הגנני, וכל מה שהיה שם באותו הגן בודאי

מוכרח להיות כלה ונפסד, מאחר שאין שם הממונה, דהיינו הגנני, אבל אף על פי כן היו יכולים לחיות מן הספיחים שבגן, ובא עליהם מלך אכזר, על אותה המדינה, ולא היה יכול לעשות להם דבר, והלך וקלקל את החיים טובים של המדינה, שהיה להם מן הגן, ולא שקלקל את הגן, רק שהשאיר שם באותה המדינה שלש כיתות עבדים, וציוה עליהם שיעשו מה שפקד עליהם, ועל ידי זה קלקלו את הטעם, שעל ידי מה שעשו שם, כל מי שירצה לטעום איזה טעם, יהיה טעם נבילה. וכן קלקלו את הריח, שכל הריחות יהיה להם ריח חלבנה. וכן קלקלו את המראה, שהחשיכו את העינים כאלו יש עננים ועבים, (הכל על ידי מה שעשו שם כאשר ציוה עליהם מלך האכזר כנ"ל).

ועתה, אם אתם חיים חיים טובים, אראה אם תוכלו להושיע אותם, ואני אומר לכם, (כל זה דברי החרש הנ"ל), שאם לא תושיעו אותם, יוכלו הקלקולים הנ"ל של אותו המדינה להזיק לכם גם כן. והלכו העשירים הנ"ל אל אותו המדינה, וגם אני הלכתי עמהם, וגם בדרך הילוכם היו חיים גם כן כל אחד ואחד חיים טובים שלו, כי היו להם אוצרות כנ"ל.

כשבאו סמוך להמדינה, התחיל להתקלקל גם אצלם הטעם ושאר הדברים, והרגישו בעצמם שנתקלקל אצלם ואמרתי להם: אם עתה, שעדיין לא נכנסתם אצלם, כבר נתקלקל אצלכם הטעם וכו', ואיך יהיה אם תיכנסו לשם, ומכל שכן איך תוכלו להושיע אותם. ולקחתי לחם שלי ומים שלי ונתתי להם, והרגישו בלחם ומים שלי כל הטעמים (וכל הריחות וכו'), ונתתקן מה שנתקלקל אצלם.

ובני המדינה הנ"ל, היינו המדינה שהיה שם הגן הנ"ל, התחילו לפקח על תיקון המדינה, שנתקלקל אצלם הטעם וכו' כנ"ל, ונתיישבו: היות שיש מדינה של עשירות, (היינו אותו המדינה עצמה הנ"ל), ונראה להם שהגנני שלהם שנאבד (שעל ידו היה להם חיים טובים), הוא משרש אחד עם אותן בני המדינה של עשירות, שיש להם גם כן חיים טובים. על כן היתה עצתם לשלוח אל אותו המדינה של עשירות, ובודאי יושיעו אותם. וכן עשו, ושלחו שלוחים אל אותו המדינה של עשירות, והלכו השלוחים ופגעו בהם. (היינו שהשלוחים פגעו בבני אותו המדינה עצמה של עשירות, כי הם היו רוצים לילך אצלם כנ"ל), ושאלו את השלוחים: להיכן אתם הולכים. השיבו: אנו הולכים אל אותו המדינה של עשירות, שיושיעו אותנו. ענו ואמרו: אנחנו בעצמנו הם בני אותה המדינה של עשירות, ואנו הולכים אצלכם.

אמרתי אני להם (היינו החרש שמספר כל זה אמר להם): הלא אתם צריכים אלי, כי אתם לא תוכלו לילך לשם להושיע להם כנ"ל. על כן אתם תשארו כאן, ואני אלך עם השלוחים להושיע להם.

והלכתי עמהם ונכנסתי במדינה באיזה עיר, ובאתי וראיתי, שבאים אנשים ואומרים איזה דבר הלצה, (שקורין "ווערטיל"), ואחר כך מתקבצים עליהם עוד איזה בני אדם, עד שנעשה איזה קיבוץ ואומרים איזה דברי הלצות (היינו "ווערטליך"), והם מחייכים ושוחקים, והטיתי אזני ושמעתי שהם מדברים ניבול פה, וזה אומר דברי ניבול פה, וזה אומר בדקות יותר, וזה שוחק, וזה יש לו הנאה וכיוצא.

אחר כך הלכתי להלן לעיר אחרת וראיתי ששני בני אדם מריבים זה עם זה מחמת איזה משא ומתן, והלכו אל הבית דין לדין, ופסק להם הבית דין זה זכאי וזה חייב, ויצאו מן הבית דין. אחר כך חזרו ונתקוטטו זה עם זה ואמרו שאינם רוצים זה הבית דין, רק הם רוצים בית דין אחר, ובחרו להם בית דין אחר (כי מאחר שהם מרוצים על אותו הבית דין שבחרו להם, יכולים לדון לפניהם), ודנו לפני אותו הבית דין. אחר כך חזרו ונתקוטטו אחד מאלו עם אחר, ובחרו להם בית דין אחר, וכן היו מריבים ומתקוטטים שם ובחרו להם כמה בתי דינים, עד שכל העיר היתה מלאה מבתי דינים, והסתכלתי שזה מחמת שאין שם אמת, ועתה זה מטה דין ונושא פנים לזה, ואחר כך חברו

נושא פנים לו, כי הם מקבלים שוחד, ואין בהם אמת.

אחר כך ראיתי שהם מלאים ניאוף ממש, ויש שם ניאוף הרבה, עד שנעשה כהיתר אצלם.

ואמרתי להם, שבשביל זה נתקלקל אצלם הטעם והריח והמראה, כי זה המלך האכזר השאיר אצלם שלש כיתות עבדים הנ"ל, שיהיו הולכים ומקלקלים את המדינה, שהיו הולכים ומדברים ביניהם ניבול פה, והכניסו ניבול פה בתוך המדינה, ועל ידי ניבול פה נתקלקל הטעם, שכל הטעמים הם טעם נבילה. וכן הם הכניסו שוחד במדינה, ועל ידי זה נחשכו העיניים ונתקלקל המראה, כי "השחד יעור עיני חכמים". וכן הם הכניסו ניאוף במדינה, ועל ידי זה נתקלקל הריח. (ועיין במקום אחר בדברינו שעל ידי ניאוף נפגם הריח). על כן תראו לתקן את המדינה משלש עבירות אלו ולחפש אחרי האנשים הנ"ל ולגרשם. ואז, כשתתקנו שלש עבירות אלו, לא די שיתתקן הטעם והמראה והריח, כי אם גם הגנני שנאבד יוכל גם כן להימצא.

ועשו כן, והתחילו לתקן את המדינה משלש עבירות אלו, וחיפשו אחרי האנשים הנ"ל והיו תופסים את איזה אדם ושואלין אותו: מהיכן באת לכאן. עד שנתבררו אצלם האנשים של המלך האכזר הנ"ל וגרשו אותם, ותיקנו את המדינה מעבירות הנ"ל. בתוך כך נעשה רעש, אפשר אף על פי כן זה המשוגע, שהולך ואומר שהוא הגנני, וכל אחד מחזיק אותו למשוגע, וזורקין אחריו אבנים ומגרשין אותו, אפשר אף על פי כן אולי הוא הוא הגנני באמת?! והלכו והביאו אותו לפניהם (היינו לפני אלו שישבו ותיקנו את המדינה, וגם הוא, היינו החרש שמספר כל זה, היה שם), ואמרתי: בודאי זה הוא הגנני באמת. (נמצא שנתתקן על ידו המדינה הזאת).

נמצא שיש לי הסכמה מאותו המדינה של עשירות, שאני חי חיים טובים, כי אני תיקנתי את המדינה הנ"ל כנ"ל, ועתה אני נותן לכם במתנה את החיים טובים שלי. ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה מאד.

(וכן כל הבעטלירש הנ"ל כולם חזרו ובאו על החתונה ונתנו במתנה לדרשה מה שבתחילה ברכו אותם שיהיו כמותם, ועכשיו נתנו זאת במתנה לדרשה).

הראשון נתן להם במתנה חיים ארוכים, והשני נתן להם במתנה חיים טובים.

[יום ג']

ביום השלישי חזרו ונזכרו הזוג הזה, והיו בוכים ומתגעגעים, איך לוקחין בכאן את הבעטליר השלישי, שהיה כבד פה.

בתוך כך והנה הוא בא ויאמר הנני.

ונפל עליהם ונשק אותם, ואמר להם גם כן כנ"ל. בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, עתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני, ואתם סבורים שאני כבד פה. אין אני כבד פה כלל, רק שהדבורים של העולם, שאינם שבחים להשם יתברך, אין בהם שלמות (ועל כן הוא נראה ככבד פה, כי הוא ככבד פה מאלו הדבורים של העולם, שאין בהם שלמות), אבל באמת אין אני כבד פה כלל. אדרבא, אני מליץ ודברן נפלא מאד, ואני יכול לדבר חידות ושירים (שקורין "לידער") נפלאים, עד שאין נמצא שום נברא בעולם, שלא ירצה לשמע אותי, ובאלו החידות והשירים שאני יודע, יש בהם כל החכמות, ויש לי הסכמה על זה מאותו האיש גדול, הנקרא איש חסד האמת.

(דער גרוסיר מאן, דער אמתיר איש חסד. בזה הלשון ספר רבנו זכרונו לברכה.) ויש בזה מעשה שלמה, כי פעם אחת ישבו כל החכמים, וכל אחד התפאר בחכמתו. זה היה מתפאר שהמציא בחכמתו עשית ברזל, וזה התפאר במין מתכות אחר, וזה היה מתפאר שהמציא בחכמתו עשית

כסף, שהוא חשוב ביותר, וזה התפאר שהמציא עשית זהב, וזה היה מתפאר שהמציא כלי מלחמה, וזה היה מתפאר שהוא יודע לעשות אלו המתכות שלא מאלו הדברים שהם עושין מהם אלו המתכות, וזה היה מתפאר בחכמות אחרות, כי יש כמה דברים שהמציאו בעולם על ידי חכמות, כגון סאליטרע (חומר גלם לעשיית מתכות) ופילוויר (חומר נפץ) וכיוצא בזה, והיה כל אחד מתפאר בחכמתו. ענה שם אחד ואמר: אני חכם יותר מכם, כי אני חכם כמו היום, ולא הבינו שם מה זה שאומר שהוא חכם כמו היום.

ואמר להם, כי כל החכמות שלהם יכולים לקבץ אותם ולא יהיו מהם רק שעה אחת, אף על פי שכל חכמה וחכמה היא נלקחת מיום אחר, כפי הבריאה שהיה באותו היום, כי כל החכמות הנ"ל הם הרכבות (ועל כן החכמה נלקחת מאותו היום שהיה בו אותו הבריאה שממנו ההרכבה). אף על פי כן יכולים על ידי חכמה לקבץ כל אלו החכמות בשעה אחת, אבל אני חכם כמו יום שלם (כל זה התפאר אותו החכם האחרון הנ"ל).

עניתי ואמרתי אליו (היינו זה הכבד פה הנ"ל אמר להחכם הנ"ל): כמו איזה יום.

(היינו כמו איזה יום אתה חכם). ענה ואמר (החכם הנ"ל): זה (היינו זה הכבד פה), הוא חכם ממני, מאחר ששואל כמו איזה יום, אבל כמו איזה יום שתרצו אני חכם. ועתה יקשה, מפני מה זה ששואל כמו איזה יום הוא חכם יותר ממנו, מאחר שהוא חכם כמו איזה יום שירצה. אך יש מעשה שלמה.

כי זה האיש חסד האמת הוא באמת איש גדול מאד, והוא (היינו זה הכבד פה), הולך ומקבץ כל החסדים של אמת ומביא אותם אל זה האיש חסד האמת, ועקר התהוות הזמן (כי הזמן בעצמו הוא נברא), הוא על ידי החסדים שלאמת, וזה הכבד פה הוא הולך ומקבץ כל החסדים של אמת, ומביא אותם אל זה האיש חסד האמת כנ"ל.

ויש הר, ועל ההר עומד אבן, ומן האבן יוצא מעין, וכל דבר יש לו לב, וגם העולם בכללו יש לו לב, וזה הלב של העולם הוא קומה שלמה עם פנים וידים ורגלים וכו', אבל הצפרן של הרגל של אותו הלב של העולם הוא מלבב (בלשון אשכנז: "הארציקער") יותר מלב של אחר. וזה ההר עם האבן והמעין הנ"ל עומד בקצה אחד של העולם וזה הלב של העולם עומד בקצה אחר של העולם, וזה הלב הנ"ל עומד כנגד המעין הנ"ל וכוסף ומשתוקק תמיד מאד מאד לבוא אל אותו המעין בהשתוקקות גדול מאד מאד, וצועק מאד לבוא אל אותו המעין, וגם זה המעין משתוקק אליו.

וזה הלב יש לו שתי חלישות: אחת, כי החמה רודפת אותו ושורפת אותו (מחמת שהוא משתוקק ורוצה לילך ולהתקרב אל המעין), וחלישות השניה יש לו להלב מן גדל ההשתוקקות והגעגועים שהוא מתגעגע וכוסף תמיד ומשתוקק מאד בכלות הנפש אל אותו המעין וצועק וכו' כנ"ל, כי הוא עומד תמיד כנגד המעין הנ"ל וצועק: "נא גיוואלד" (ביטוי צעקה באידיש כמו "אהה") ומשתוקק אליו מאד כנ"ל, וכשצריך לנוח קצת שיהיה לו אריכת הרוח קצת (שקורין "אפ סאפין" נשימת רווחה), אזי בא צפור גדול ופורש כנפיו עליו ומגן עליו מן החמה, ואזי יש לו ניחא קצת, וגם אז בשעת ניחא הוא מסתכל גם כן כנגד המעין ומתגעגע אליו. אך מאחר שהוא מתגעגע אליו כל כך מפני מה אינו הולך אל המעין. אך כשרוצה לילך ולהתקרב אל ההר, אזי אינו רואה השפוע ואינו יכול להסתכל על המעין, ואם לא יסתכל על המעין אזי תצא נפשו, כי עקר חיותו הוא מן המעין, וכשעומד כנגד ההר אזי הוא רואה ראש השפוע של ההר ששם עומד המעין, אבל תכף כשילך ויתקרב אל ההר, אזי נעלם מעיניו ראש השפוע (וזה מובן בחוש), ואזי אינו יכול לראות את המעין, ואזי תצא נפשו חס ושלום, וכשזה הלב היה מסתלק חס ושלום, אזי יתבטל כל העולם כלו, כי הלב הוא החיות של כל דבר, ובודאי אין קיום בלא לב, ועל כן אינו יכול לילך אל המעין,

רק עומד כנגדו ומתגעגע וצועק כנ"ל.

וזה המעין אין לו זמן, כי זה המעין אינו בתוך הזמן כלל, אך עקר הזמן של המעין הוא רק מה שהלב נותן לו במתנה יום אחד, וכשמגיע היום להיות נגמר ונפסק, ואזי כשיגמר היום לא יהיה זמן להמעין ויסתלק חס ושלום, ואזי יסתלק הלב חס ושלום כנ"ל ויתבטל כל העולם חס ושלום כנ"ל, ואזי סמוך לגמר היום, אזי מתחילים לטל רשות זה מזה, שקורין "גיזעגינין" (איחולים וברכות פרידה) ומתחילין לומר חידות ושירים (שקורין"לידער") נפלאים זה לזה (באהבה רבה והשתוקקות גדול מאד מאד).

וזה האיש חסד האמת הנ"ל יש לו השגחה על זה. וכשמגיע היום בסופו ממש להיות נגמר ונפסק, אזי זה האיש חסד האמת הוא נותן במתנה יום אחד להלב הנ"ל והלב נותן היום להמעין, ואזי שוב יש זמן להמעין. וכשזה היום הולך ממקום שהוא בא משם, אזי הוא הולך גם כן בחידות ושירים נפלאים מאד (שיש בהם כל החכמות).

ויש שנויים בין הימים, כי יש יום ראשון בשבוע ויום שני וכו', וכן יש ראשי חדשים וימים טובים. וכל הזמן שיש להאיש חסד שלאמת, הכל על ידי (היינו הכבד פה שמספר כל זה), כי אני הולך ומקבץ כל החסדים של אמת אשר מהם התהוות הזמן כנ"ל.

(ועל כן הוא חכם יותר, אפילו מהחכם הנ"ל, שהוא חכם כמו איזה יום שירצה, כי כל עקר הזמן והימים כלם נתהוים על ידו, היינו על ידי כבד פה, שהוא מקבץ החסדים של אמת אשר משם הזמן, ומביא אותם אל האיש חסד האמת, והוא נותן יום ללב, והלב נותן להמעין, אשר על ידי זה נתקים כל העולם כלו. נמצא שעקר התהוות הזמן עם החידותושירים, שיש בהם כל החכמות, הכל על ידי הכבד פה). נמצא שיש לי הסכמה מזה האיש חסד האמת, שאני יכול לומר חידות ושירים שיש בהם כל החכמות (כי כל הזמן עם החידות והשירים נתהוים על ידו כנ"ל), ועתה אני נותן לכם במתנה גמורה לדרשה שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה וחדוה גדולה מאד "הילוא גיטאן"(ביטוי שמחה):

[יום ד']

כשגמרו השמחה של אותו היום ולנו אחרי כן, בבקר חזרו הזוג כנ"ל והיו מתגעגעים וכו' אחרי הבעטליר שהיה צווארו עקם. בתוך כך והנה הוא בא ואמר הנני וכו'. בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, עתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני, ואתם סוברים שיש לי צואר עקם, אין צוארי עקם כלל. אדרבא, יש לי צואר שוה מאד; צואר יפה מאד, רק שיש הבלי עולם, ואני איני רוצה להוציא שום הבל ורוח, שקורין "דוך"(נשיפת אויר החוצה) בהבלי עולם (ומחמת זה נדמה שצווארו עקם, כי הוא מעקם צווארו מהבלי עולם ואינו רוצה להוציא שום הבל ורוח בהבלי עולם), אבל באמת יש לי צואר יפה מאד; צואר נפלא מאד, כי יש לי קול נפלא מאד, וכל מיני הקולות שבעולם, שהם קול בלא דבור, כלם אני יכול להוציאם בקולי, כי יש לי צואר וקול נפלא מאד.

ויש לי הסכמה על זה מאותה המדינה. כי יש מדינה שהם בקיאים מאד בחכמת הנגינה, (שקורין "מאזיקא"), וכלם עוסקים שם בחכמה זו, ואפילו בנים קטנים, ואין שם קטן שלא יוכל לנגן על איזה כלי שיר, והקטן שבאותו המדינה הוא חכם גדול במדינה אחרת באותו החכמה של נגינה, והחכמים והמלך שבאותו המדינה והקאפעלייש (מקהלות זמר), הם חכמים מפלגים מאד מאד באותו החכמה. פעם אחת ישבו החכמים שלאותו המדינה, והיה כל אחד מתפאר בנגינה שלו: זה היה מתפאר שהוא יודע לנגן על כלי שיר פלוני, וזה התפאר שיודע לנגן על כלי שיר פלוני, וזה

התפאר בכלי שיר פלוני, וזה היה מתפאר שיודע לנגן על כמה כלי שיר, וזה התפאר שיודע לנגן על כל כלי שיר, וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו כלי שיר פלוני, וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו כלי שיר פלוני, וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו כמה כלי שיר, וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו תף ממש,(שקורין "פויק"), כאלו מכין בתף, וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כאלו מורין בקני שרפה, שקורין "אורמאטיס" (תותחים). ואני הייתי גם כן שם. עניתי אני ואמרתי להם: קולי טוב יותר מקולות שלכם, והא ראיה: כי אם אתם חכמים כל כך בקול נגינה, אם כן הושיעו את אותן שתי מדינות. ואלו השתי מדינות הם רחוקים זה מזה אלף פרסאות, ובאלו שתי המדינות, כשמגיע הלילה, אין יכולים לישן, כי כשנעשה לילה, אזי מתחילים הכל להיות מיללים בקול יללה, אנשים ונשים וטף. אם היה מנח שם אבן היה נמוח, כי בלילה הם שומעים קול יללה מאד, ומחמת זה כלם מיללים, אנשים ונשים וכו', (וכן מתנהג בשתי המדינות), כי במדינה זו שומעים הקול יללה ומיללים הכל כנ"ל, וכן במדינה אחרת גם כן כן, ושתי המדינות הם רחוקים זה מזה אלף פרסאות, ועל כן אם אתם חכמים כל כך בנגינה אראה אם תוכלו להושיע את אותן שתי המדינות או שתוכלו לכון לעשות את קולם (היינו שהם יכונו להוציא קול מכון כמו קול היללה הנשמע שם). ואמרו לו (היינו החכמים הנ"ל אמרו לזה שצוארו עקם): התוליך אותנו לשם. ואמר: הן, אני מוליך אתכם לשם. ונתעוררו כלם לילך לשם. והלכו ובאו לשם (היינו לאחת משתי המדינות הנ"ל). כשבאו לשם, כשהגיע הלילה היה כנ"ל, שהיו כלם מיללים מאד כנ"ל, וגם החכמים הנ"ל גם כן היו מיללים (וממילא ראו בודאי שאינם יכולים להושיע את אותן המדינות). ואמר להם (היינו זה שצוארו עקם אמר אל החכמים הנ"ל): על כל פנים תאמרו לי מהיכן בא זאת, שנשמע קול יללה הנ"ל כנ"ל. אמרו לו: ואתה יודע. השיב: אני יודע בודאי. כי יש שני צפרים: אחד זכר ואחת נקבה, והם רק זוג אחד בעולם, ונאבדה הנקבה והוא הולך ומחפש אותה, והיא מחפשת אותו, והיו מחפשים הרבה זה את זה עד שנתעו וראו שאין יכולים למצא אחד את חברו ונשארו עומדים ועשו להם קנים: זה הצפור עשה לו קן סמוך למדינה אחת משתי המדינות הנ"ל, ולא סמוך ממש, רק שבערך קול הצפור הוא סמוך, כי יכולים לשמע הקול של הצפור באותו המדינה ממקום שעמד שם ועשה לו קן. וכן היא עשתה לה גם כן קן סמוך למדינה השניה (היינו גם כן כנ"ל, שהוא סמוך מחמת שיכולים לשמע שם הקול כנ"ל), וכשמגיע הלילה, אזי אלו הזוג צפרים מתחילים כל אחד ואחת לילל בקול יללה גדולה מאד, כי כל אחד מילל על זוגו כנ"ל, וזהו הקול יללה שנשמע באלו שתי המדינות (אשר מחמת אותו הקול יללה כלם מיללים מאד, ואינם יכולים לישן), אך לא רצו להאמין זאת, ואמרו לו: התוליך אותנו לשם. ואמר: הן. (אני יכול להוליך אתכם לשם).

אך אין אתם יכולים לבוא לשם, כי כשתתקרבו לשם לא תוכלו לסבל את קול היללה, מאחר שגם כאן אין אתם יכולים לסבל ואתם מכרחים גם כן לילל כנ"ל, כשתגיעו לשם לא תוכלו לסבל כלל. וביום (אי אפשר לבוא לשם, כי ביום), אי אפשר לסבל השמחה שיש שם, כי ביום מתקבצים שם צפרים אצל כל אחד ואחת מהזוג הנ"ל, והם מנחמים ומשמחים את כל אחד ואחת מהזוג הנ"ל בשמחות גדולות מאד מאד ואומרים להם דברי תנחומין, שעדין אפשר שתמצאו זה את זו, עד שביום אי אפשר לסבל את גדל השמחה שיש שם. וקול הצפרים שמשמחים אותם אינו נשמע למרחוק, רק כשמגיעים לשם, אבל קול הזוג הנ"ל שמיללים בלילה, הוא נשמע למרחוק, ואי אפשר לבוא לשם מחמת זה כנ"ל.

אמרו לו (היינו החכמים הנ"ל אמרו לזה שצוארו עקם): ואתה יכול לתקן זאת. השיב: אני יכול לתקן זאת, כי אני יכול לעשות ולכון כל הקולות שבעולם (היינו שכל מיני קולות שבעולם הוא יכול להוציאם בקולו ולכון ממש כמו איזה קול שיהיה). גם אני יכול להשליך קולות, היינו כי אני יכול להשליך קול, שבכאן במקום שאני מוציא הקול, לא יהיה נשמע הקול כלל, רק ברחוק יהיה

נשמע שם הקול, ועל כן אני יכול להשליך את הקול של הצפורה, שיגיע סמוך למקום הצפור, וכן להשליך קול הצפור, שיגיע סמוך למקום הצפורה, ולהמשיכם יחד על ידי זה (ועל ידי זה יתתקן כל הנ"ל). אך מי יאמין זאת?. והוליך אותם לתוך איזה יער, ושמעו כמו אחד שפותח את הדלת וחוזר וסוגרו ונועלו בבריח, (שקורין "קלאמקא"), ונשמע קול ההכאה של (הקלאמקא). ומורה בקני שרפה, (שקורין "ביקס"), ושולח את הכלב לחטף (את הדבר שהיה מורה), והכלב היה מתחבט וגורר את עצמו בתוך השלג, (בלשון אשכנז: "גיגראזניט אין שנייא").וכל זה שמעו אלו החכמים והסתכלו ולא ראו דבר. גם לא שמעו ממנו (היינו מן זה שצוארו עקם), שום קול כלל. (רק שזה שצוארו עקם היה משליך קולות כאלו, ועל כן שמעו אלו הקולות וממילא ראו שהוא יכול לעשות כל הקולות ולכונם ממש, וגם להשליך קולות, ועל כן יוכל לתקן את כל הנ"ל. ולא ספר יותר בזה הענין, ומובן שדלג בכאן). נמצא שיש לי הסכמה מאותו המדינה, שקולי נפלא מאד, ואני יכול לעשות כל מיני קולות שבעולם כנ"ל, ועתה אנינותן לכם זאת במתנה גמורה לדרשה, שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה מאד:

[יום ה׳]

ביום החמישי גם כן היו שמחים, וזכרו הזוג את הבעטליר שהיה לו חטוטרת, (שקורין "הוקיר"), והיו מתגעגעים מאד איך לוקחים בכאן את אותו הבעטליר ההוקיר, כי אם היה הוא בכאן, היתה השמחה גדולה מאד. והנה הוא בא ואמר: הנני. הנה באתי על החתנה. ונפל עליהם וחבק ונשק אותם, ואמר להם: בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, ועתה אני נותן לכם במתנה לדרשה, שתהיו כמוני, ואין אני בעל חטוטרות (היינו "הוקיר") כלל, רק אדרבא, יש לי כתפים כאלו,(שקורין "פלייציס"), שהם בחינת מועט מחזיק את המרבה, ויש לי הסכמה על זה. כי פעם אחת היה שיחה וספור, שהיו אנשים מתפארים עצמם בבחינה זו, שכל אחד ואחד היה מתפאר שיש לו בחינה זו של מועט מחזיק את המרבה, ומאחד מהם היו מחיכים ושוחקים ממנו, והשאר, שהתפארו בבחינה זו של מועט מחזיק את המרבה, נתקבלו דבריהם, אבל בחינת מועט מחזיק את המרבה שיש לי הוא גדול מכלם.

כי אחד מהנ"ל התפאר שהמח שלו הוא בחינת מועט מחזיק את המרבה, כי הוא נושא במח שלו אלפים ורבבות אנשים עם כל ההצטרכות שלהם (וכל התנהגות שלהם), וכל ההויות והתנועות שלהם, הכל כאשר לכל הוא נושא במחו, ועל כן הוא מועט מחזיק את המרבה, כי מחו נושא כל כך אנשים עם וכו' כנ"ל. ושחקו ממנו ואמרו, כי האנשים אינם כלום והוא אינו כלום.

ונענה אחד ואמר: אני ראיתי מועט מחזיק את המרבה כזה. כי פעם אחת ראיתי הר שהיה מנח עליו הרבה זבל וטנוף, והיה חדוש אצלי מהיכן בא על הר הזה כל כך זבל וטנוף. והיה שם אדם אחד אצל אותו ההר ואמר: כל זה ממני, כי אותו האדם היה יושב שם אצל אותו ההר, והשליך שם תמיד על אותו ההר זבל ופרש שלו מאכילה ושתיה שלו, וטנף שם, עד שעל ידו נתרבה הזבל והטנוף שם על אותו ההר. נמצא שזה האיש הוא מועט מחזיק את המרבה, כי על ידו נתרבה הזבל כל כך. (כן הוא בחינת מועט מחזיק את המרבה של האיש הנ"ל, שהתפאר במחו שמחזיק כמה אנשים כנ"ל).

ואחד התפאר שיש לו בחינת מועט מחזיק את המרבה, כי יש (לו) חתיכת מדינה שהיא מוציאה פרות הרבה, ואחר כך, כשמחשבין את הפרות שהוציאה המדינה, רואין שהמדינה אינה מחזקת מקום כל כך כמו הפרות, כי אין בה מקום כלכך להחזיק כל כך פרות, נמצא שהיא בחינת מועט מחזיק את המרבה. והוטבו דבריו, כי באמת בודאי הוא בחינת מועט מחזיק את המרבה.

ואחד אמר שיש (לו) פרדס נפלא מאד, שיש שם פרות וכו', ונוסעים לשם כמה וכמה בני אדם ושררות, כי הוא פרדס נאה מאד, ובקיץ נוסעים לשם כמה בני אדם ושררות לטיל שם, ובאמת אין בהפרדס מקום כל כך שיחזיק כל כך אנשים, ועל כן הוא מועט מחזיק את המרבה, והוטבו דבריו גם כן. ואחד אמר שהדבור שלו הוא בחינת מועט מחזיק את המרבה, כי הוא בעל סוד שקורין "סעקרעטיר"(מזכיר) אצל מלך גדול, ובאין אצלו כמה וכמה בני אדם: זה בא עם שבחים להמלך, וזה בא עם בקשות, וכיוצא בזה, ובודאי אי אפשר להמלך לשמע את כלם, ואני יכול לקבץ את כל דבריהם בתוך איזה דבורים מועטים ולספר לפני המלך אלו הדבורים מועטים, ויהיה כלול בהם כל השבחים והבקשות שלהם וכל דבריהם כלם בתוך איזה דבורים מועטים שלי. נמצא שהדבור שלי הוא מועט מחזיק את המרבה.

ואחד אמר שהשתיקה שלו היא בחינת מועט מחזיק את המרבה, כי יש עליו מקטרגים הרבה, ובעלי לשון הרע שמלשינים עליו הרבה מאד, וכל מה שמלשינים ודוברים ומקטרגים עליו בלשון הרע הרבה, הוא בשתיקתו מתרץ הכל על ידי מה שהוא שותק לבד (כי הוא עושה רק איזה שתיקה, והוא תרוץ על הכל). נמצא ששתיקתו הוא מועט מחזיק את המרבה.

ואחד אמר שהוא בחינת מועט מחזיק את המרבה, כי יש עני אחד והוא סגי נהור (עיוור), והוא (היינו העני), גדול מאד, והוא (היינו זה שהתפאר וספר זאת), קטן לגמרי, ומוליך אותו, היינו שזה שהתפאר בזה הוא קטן ומוליך את העני הסגי נהור, שהוא גדול מאד. נמצא שהוא מועט מחזיק את המרבה, כי הסגי נהור היה יכול להחליק והיה יכול לפל והוא מחזיק אותו על ידי שמוליכו, ועל כן הוא מועט מחזיק את המרבה, כי הוא קטן ומחזיק את הסגי נהור הגדול כנ"ל.

ואני (היינו זה ההוקיר שמספר כל זה), הייתי גם כן שם ואמרתי: האמת הוא שיש לכם בחינת מועט מחזיק את המרבה, ואני יודע כל מה שכונתם בדבריכם (היינו שהוא יודע כונת כל הנ"ל, שהתפארו בבחינת מועט מחזיק את המרבה שלהם), וזה האחרון שהתפאר שהוא מוליך את הסגי נהור הגדול, הוא גדול מכלכם, אבל אני למעלה למעלה מכלכם בכלל, כי זה שהתפאר שהוא מוליך את הסגי נהור הגדול, כונתו שהוא מוליך את גלגל הירח, שהוא בחינת סגי נהור, כי אין לה אור מעצמה כלל, ולית לה מגרמה כלום, והוא (היינו זה שהתפאר בזה), מוליך את הירח, אף על פי שהוא קטן וגלגל הירח גדול מאד, והוא קיום כל העולם, כי העולם צריך את הירח. נמצא שהוא בחינת מועט מחזיק את המרבה באמת. אבל בחינת מועט מחזיק את המרבה שיש לי הוא למעלה מכלם בכלל. והא ראיה:

כי פעם אחת היו כת אחת שהיו חוקרים, באשר שכל חיה יש לה צל מיחד, שבזה הצל דיקא היא רוצה לנוח שם, וכן יש צל מיחד לכל חיה וחיה, כי כל חיה וחיה בוחרת לה איזה צל, ובאותו הצל דיקא היא רוצה לשכן שם כפי הצל המיחד לה, וכן יש לכל עוף ועוף ענף מיחד, שבאותו הענף דיקא הוא רוצה לשכן. ועל כן חקרו אם יכולים למצא אילן כזה, אשר בצלו ישכנו כל החיות, שכל החיות יהיו בוחרים ויתרצו לשכן בצל אותו האילן, ועל ענפיו (של אותו האילן), ישכנו כל צפרי שמיא. וחקרו שנמצא אילן כזה, ורצו לילך לשם אל אותו האילן, כי הענג המפלא שיש שם אצל אותו האילן אין לשער, כי יש שם כל העופות וכל החיות, ושם אין שום הזק משום חיה, וכל החיות וכו' מערבים שם, וכלם משחקים שם, ובודאי הוא תענוג מפלג מאד להיות שם אצל אותו האילן. וחקרו לאיזה צד צריכים לילך לבוא אל אותו האילן, ונפל מחלקת ביניהם על זה, ולא היה מכריע ביניהם, כי זה אמר שצריכים לילך לצד פלוני למזרח, וזה אמר למערב, וזה אמר לכאן וזה אמר לכאן וכו', עד שלא היו יכולים להכריע לאיזה צד צריכים לילך לבוא אל אותו האילן.

ובא חכם אחד ואמר להם: למה אתם חוקרים באיזה צד לילך אל האילן. חקרו מתחלה מי ומי

האנשים שיכולים לבוא אל אותו האילן, כי אל אותו האילן לאו כל אדם יכול לבוא אצלו, כי אם מי שיש לו המדות של האילן, כי זה האילן יש לו שלשה שרשים: שרש אחד הוא אמונה, והשני הוא יראה, והשלישי הוא עניוות, ואמת הוא גוף האילן, ומשם יוצאים ענפים, ועל כן אי אפשר לבוא אל האילן, כי אם מי שיש בו מדות הללו הנ"ל.

ואלו הכת הנ"ל היה ביניהם אחדות גדול מאד, ולא רצו להתפרד זה מזה, שקצתם ילכו אל האילן וקצתם ישארו, כי לא היו כלם ראויים לבוא אל האילן, כי לא נמצא ביניהם, כי אם קצתם שהיו בהם מדות הנ"ל, אבל השאר לא היו בהם אלו המדות, ועל כן נתעכבו כלם, עד שיהיו יגעים וטורחים שאר אנשי הכת הנ"ל, עד שיהיו בהם גם כן המדות הנ"ל, כדי שיהיו כלם ראויים לבוא אל האילן. וכן עשו, ויגעו וטרחו, עד שבאו כלם לאלו המדות הנ"ל, ואזי, כשבאו כלם לאלו המדות הנ"ל, אזי באו כלם על דעת אחת והסכימו כלם על דרך אחד לילך באותו דרך אל האילן הנ"ל, והלכו כלם. והלכו איזה זמן, עד שהיו רואים (מרחוק), את האילן. והסתכלו וראו, והנה אין האילן עומד במקום כלל, כי אין לאילן מקום כלל, ומאחר שאין לו מקום, איך אפשר לבוא אליו.

ואני, (היינו זה ההוקיר), הייתי גם כן שם עמהם, ואמרתי להם: אני יכול להביא אתכם אל האילן, כי זה האילן אין לו מקום כלל, כי הוא למעלה מהמקום לגמרי, ובחינת מועט מחזיק את המרבה הוא עדין במקום, כי על כל פנים יש לו מקום מועט, רק שהוא מועט מחזיק את המרבה, אבל עדין יש לו מקום מועט על כל פנים. ובחינת מועט מחזיק את המרבה שיש לי, (היינו לבעל החטוטרות), היא בחינת סוף המקום לגמרי, שמשם ולמעלה אין מקום כלל. על כן אני יכול לשא את כלכם אל האילן, שהוא למעלה מהמקום לגמרי. (כי זה בעל החטוטרות הוא כמו בחינת ממצע בין המקום ובין למעלה מן המקום לגמרי, כי יש לו בחינה עליונה של בחינת מועט מחזיק את המרבה, שהיא בחינת סוף המקום ממש, שמשם והלאה אין נמצא תבת מקום כלל, כי משם ולמעלה היא בחינת למעלה מן המקום לגמרי, ועל כן הוא יכול לשא אותם מתוך המקום לבחינת למעלה מן המקום, והבן). ולקחתי אותם, ונשאתי אותם לשם, אל האילן הנ"ל. נמצא שיש לי הסכמה מהנ"ל, שיש לי בחינה עליונה של מועט מחזיק את המרבה. (בשביל זה היה נדמה כבעל חטוטרות, כי הוא נושא עליו הרבה, כי הוא בחינת מועט מחזיק את המרבה כנ"ל). ועתה אני נותן לכם זאת במתנה, שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה מאד.

[יום ו']

ביום הששי היו גם כן שמחים, והיו מתגעגעים איך לוקחין בכאן את אותו שהיה בלא ידים. והנה הוא בא ואמר: הנני. הנה באתי אצלכם על החתנה, ואמר להם גם כן כנ"ל, ונשק אותם ואמר להם: (אתם סבורים שאני בעל מום בידי), אין אני בעל מום כלל על ידי, רק באמת יש לי כח בידי, רק שאין אני משתמש עם הכח שבידי בזה העולם, כי אני צריך את הכח לענין אחר. ויש לי הסכמה על זה מן המבצר, (שקורין "שלאס"), של מים (פון דעם וואשיריקן שלאס). כי פעם אחת ישבנו יחד איזה אנשים, והיה כל אחד ואחד מתפאר בכח שבידיו. זה התפאר שיש לו גבורה זו בידיו, וזה התפאר שיש לו גבורה פלונית בידיו, וכן כל אחד התפאר בגבורה שיש לו בידיו.

(היינו) כי אחד היה מתפאר שיש לו כח וגבורה כזו בידיו, שכשהוא מורה חץ הוא יכול לחזר ולמשכה אליו, כי יש לו כח כזה בידיו, שאף על פי שהורה כבר החץ, עדין יכול להחזירה, לחזר ולמשכה אליו. ושאלתי אותו: איזה חץ אתה יכול להחזיר. כי יש עשרה מיני חצים; כי יש עשרה מיני סמים, היינו כי כשרוצין לירות חץ, מושחין אותה באיזה סם. ויש עשרה מיני סמים, שכשמושחין אותה בסם זה, היא מזקת כך, וכשמושחין בסם שני היא מזקת יותר. וכן יש עשרה

מיני סמים, שכל אחד גרוע יותר (היינו שמזיק יותר), וזהו בעצמו עשרה מיני חצים, כי החצים הן מין אחד, רק מחמת שנוי הסמים שמושחין את החץ בהם, שהם עשרה מינים כנ"ל, על כן נקראים עשרה מיני חצים, ועל כן שאל אותו איזה מין חץ אתה יכול להחזיר. גם שאל אותו אם קדם שהגיע החץ לאותו שזרקה לו הוא יכול להחזירה, ואם גם אחר שהגיעה החץ עדין יכול להחזירה. ועל זה השיב: אפילו כשהגיע החץ עדין אני יכול להחזירה. אך איזה מין חץ הוא יכול להחזיר וכו' כנ"ל השיב: מין חץ פלוני הוא יכול להחזיר. אמרתי לו (היינו זה שהוא בלא ידים, שמספר כל זה, אמר לזה שהתפאר בענין החץ כנ"ל): אם כן, אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה, מאחר שאין אתה יכול לחזר ולמשך כי אם מין חץ אחד, על כן אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה.

אחד היה מתפאר שיש לו כח כזה בידיו, שאצל מי שהוא לוקח ומקבל ממנו, הוא נותן לו. (פרוש, שבזה בעצמו שהוא לוקח ומקבל, בזה הוא נותן, כי קבלתו היא נתינה). וממילא הוא בעל צדקה. ושאלתי אותו; איזה צדקה הוא נותן. כי יש עשרה מיני צדקה. השיב, שהוא נותן מעשר. אמרתי לו: אם כן, אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה, כי אין אתה יכול כלל לבוא למקומה, כי אין אתה יכול לכנס כי אם בחומה אחת (במקום שהיא יושבת שם), ועל כן אינך יכול לבוא למקומה.

אחד התפאר שיש לו כח כזה בידיו, כי יש ממנים בעולם, וכל אחד צריך חכמה, ויש לו כח בידיו, שעל ידי ידיו הוא יכול לתן להם חכמה, על ידי שמסמיך אותם בידיו. שאלתי אותו: איזה חכמה אתה יכול לתן בידיך. כי יש עשרה קבין חכמה. השיב: חכמה פלונית. אמרתי לו: אם כן, אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה, כי אין אתה יודע הדפק שלה, כי אינך יכול לידע כי אם דפק אחד, כי יש עשרה מיני דפקים. (ואתה אינך יכול לידע כי אם דפק אחד, מאחר שאינו יכול לתן בידיו רק חכמה אחת).

אחד התפאר שיש לו כח כזה בידיו, כשיש רוח סערה הוא יכול לעכבו בידיו ולעשות בידיו לרוח משקל, שיהיה הרוח במשקל כראוי. שאלתי אותו: איזה רוח אתה יכול לאחז בידיך, כי יש עשרה מיני רוחות. השיב: רוח פלוני. אמרתי לו: אם כן, אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה, כי אינך יכול לנגן לפניה כי אם נגון אחד, כי יש עשרה מיני נגינה, והנגינה היא הרפואה שלה, ואתה אינך יכול לנגן כי אם נגון אחד מהעשרה הנ"ל. ענו ואמרו הם: מהו היכלת שלך. השיב: אני יכול מה שאין אתם יכולים, היינו כל התשעה חלקים הנ"ל (מכל הנזכר לעיל), שאין אתם יכולים אני יכול הכל. כי יש מעשה:

כי פעם אחת חשק מלך אחד בבת מלכה והשתדל בתחבולות לתפסה, עד אשר עלתה בידו ותפסה. פעם אחת חלם לו לאותו המלך, שהיא עמדה עליו והרגה אותו, והקיץ ונכנס החלום בלבו, וקרא לכל פותרי החלומות, ופתרו לו כפשוטו; שיתקים החלום כפשוטו, שהיא תהרג אותו. ולא יכל המלך לתת עצה לנפשו מה לעשות לה: יהרג אותה צר לו. ישלחה מעל פניו, זה חרה לו, כי איש אחר יקחנה, וזה חרה לו מאד, כי הוא השתדל אחריה כל כך, ועתה תבוא ליד אחר. וגם אם ישלחה ותבוא ליד אחר, עתה בודאי יכול להתקים החלום שהיא תהרג אותו, מאחר שהיא אצל אחר. יחזיקה אצלו הוא מתירא מחמת החלום כנ"ל. ולא ידע המלך מה לעשות לה. בין כך נתקלקל האהבה שלה אצלו קצת קצת מחמת החלום, ובכל פעם נתקלקל יותר ויותר. וכן היא, גם היא נתקלקל גם כן האהבה אצלה בכל פעם יותר ויותר, עד שנעשה אצלה שנאה עליו, וברחה מפניו.

ושלח המלך אחריה לבקשה, ובאו והגידו לו שהיא נמצאת אצל המבצר של מים, כי יש מבצר של מים, ושם הם עשר חומות, זו לפנים מזו, וכלן של מים, וגם הקרקע שהולכין עליה שם בתוך המבצר היא גם כן של מים. וכן יש שם אילנות ופרות, הכל של מים. ויפי המבצר וגדל החדוש של

זה המבצר אין צרך לספר, כי בודאי הוא חדוש נפלא מאד, מאחר שהוא מבצר של מים. ולכנס בתוך זה המבצר אי אפשר, כי יהיה נטבע במים מי שיכנס בו, מאחר שהוא כלו של מים. והבת מלכה הנ"ל, כשברחה, באתה עד אותו המבצר, והיתה הולכת שם סביב אותו המבצר של מים, והגידו למלך שהיא הולכת שם סביב אותו המבצר כנ"ל.

והלך המלך וחילו לתפסה. כשראתה זאת הבת מלכה, ישבה עצמה שתרוץ לתוך המבצר, כי היא רוצה יותר לטבע במים משיתפס אותה המלך ותהיה אצלו, וגם אולי אף על פי כן תנצל ותוכל לכנס לתוך המבצר של מים הנ"ל. כשראה המלך כך, שהיא בורחת אל המים, אמר: מאחר שהוא כן, על כן צוה לירות אותה, ואם תמות תמות. והיו מורים אותה, והגיעו אליה כל העשרה מיני חצים שמשוחים בעשרה מיני סמים כנ"ל, והיא ברחה לתוך המבצר הנ"ל, ונכנסה לתוכו, ועברה דרך השערים של החומות של מים, כי יש שם שערים באלו החומות של מים הנ"ל, והיא עברה ונכנסה לתוך כל העשרה חומות של המבצר של מים, עד שבאתה לפנים, ונפלה שם ונשארה חלשות.

ואני רופא אותה (היינו זה שהוא בלא ידים הנ"ל). כי מי שאין בידו כל העשרה מיני צדקות הנ"ל אינו יכול לכנס לתוך כל העשרה חומות הנ"ל, כי יטבע שם במים, והמלך וחילו הנ"ל רדפו אחריה ונטבעו במים, ואני יכול לכנס לתוך כל העשרה חומות של מים הנ"ל. ואלו החומות של מים הם גלי הים, שעמדו כחומה, והרוחות הם מעמידים גלי הים ומנשאין אותם. ואלו הגלים, שהם העשרה חומות הנ"ל, הם עומדים תמיד שם, אך הרוחות הם המעמידין ומנשאין את הגלים, ואני יכול לכנס לתוך כל העשרה חומות כנ"ל, ואני יכול לחזר ולמשך ממנה, היינו מן הבת מלכה הנ"ל, כל העשרה מיני חצים, ואני יודע כל העשרה מיני דפקין על ידי העשר אצבעות, כי בכל אצבע ואצבע מעשרה אצבעות יודעין דפק מיחד מהעשרה מיני דפקין, ואני יכול לרפאות אותה על ידי כל העשרה מיני נגינה, ועל כן אני רופא אותה. נמצא שיש לי כח כזה בידי כנ"ל, ועתה אני נותן לכם זאת במתנה. ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה מאד:

[הערות]

זאת הַמַּעֲשֶׂה קָשֶׁה לִי מְאֹד לְסַפֵּר, אַךְ מֵאַחַר שֶׁהִתְחַלְתִּי לְסַפְּרָהּ, אֲנִי מֻכְרָח לְגָמְרָהּ. בְּזֹאת הַמַּעֲשֶׂה, אֵין שׁוּם תֵּבָה שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּהּ כַּוָּנָה, וּמִי שֶׁבָּקִי בִּסְפָרִים יוּכַל לְהָבִין קְצָת רְמָזִים. וְהִנֵּה, עִנְיַן הַחִצִּים הַנַּ"ל, שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ בְּהַיָּדַיִם לְהַחֲזִיר הַחִצִּים כַּנַּ"ל, זֶה בְּחִינַת: "וְתֹאחֵז בְּמִשְׁפָּט יָדִי" וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י "בָּשָׂר וָדָם זוֹרֵק חֵץ וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַחֲזִירָהּ, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא זוֹרֵק חֵץ וּמַחֲזִירָהּ." וּבְחִינַת הַצְּדָקָה הַנַּ"ל, שֶׁהִיא כְּנֶגֶד הַחוֹמוֹת שֶׁל מַיִם שֶׁהֵם גַּלֵּי הַיָּם, זֶה בְּחִינַת: "וְצִדְקָתְךָ כְּגַלֵּי הַיָּם." וְהָרוּחַ הַנַּ"ל שֶׁיָּכוֹל לֶאֱחֹז בְּיָדָיו, זֶה בְּחִינַת: "מִי אָסַף רוּחַ בְּחָפְנָיו" [שֶׁזֶּה בְּחִינַת נְגִינָה כַּמְבֹאָר בְּמָקוֹם אַחֵר] וַעֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, וַעֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין זֶה מְבֹאָר כְּבָר.

כָּל זֶה שָׁמַעְנוּ בְּפֵרוּשׁ, אַךְ מִי וּמָה וְאֵימַת, זֶה עָמֹק עָמֹק. הַיְנוּ שֶׁגּוּף עִנְיַן הַמַּעֲשֶׂה, מִי הֵם כָּל הַנַּ"ל, וּמַה הוּא וְאֵימַת הָיָה כָּל הַנַּ"ל, זֶה עָמֹק מִלְּהַשִּׂיג גְּמַר הַמַּעֲשֶׂה, הַיְנוּ מַה שֶּׁהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, הַיְנוּ עִנְיַן הַקַּבְּצָן שֶׁהָיָה בְּלֹא רַגְלַיִם, וְגַם סִיּוּם הַתְחָלַת הַמַּעֲשֶׂה מֵעִנְיַן הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל לֹא זָכִינוּ לְשָׁמְעָהּ, וְאָמַר שֶׁלֹּא יְסַפְּרָהּ עוֹד, וְהוּא הֶפְסֵד גָּדוֹל, כִּי לֹא נִזְכֶּה לְשָׁמְעָהּ עוֹד עַד שֶׁיָּבוֹא מָשִׁיחַ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

גַּם אָמַר: אִלּוּ לֹא יָדַעְתִּי שׁוּם עִנְיָן אַחֵר, כִּי אִם זֹאת הַמַּעֲשֶׂה, הָיָה גַּם כֵּן חִדּוּשׁ גָּדוֹל מְאֹד! כָּךְ אָמַר בְּפֵרוּשׁ. כִּי זֹאת הַמַּעֲשֶׂה הִיא חִדּוּשׁ נִפְלָא מְאֹד וְיֵשׁ בָּהּ מוּסָר הַרְבֵּה מְאֹד, וְתוֹרָה הַרְבֵּה, כִּי יֵשׁ בָּהּ כַּמָּה תּוֹרוֹת. גַּם מְדַבֶּרֶת מֵהַרְבֵּה צַדִּיקִים קַדְמוֹנִים, מִדָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, כִּי דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, עָמַד בִּקְצֵה הָאָרֶץ וְצָעַק אֶל הַמַּעְיָן הַיּוֹצֵא מִן הָאֶבֶן שֶׁעַל הָהָר, כַּנַּ"ל כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "מִקְצֵה

הָאָרֶץ אֵלֶיךָ אֶקְרָא, בַּעֲטֹף לִבִּי בְּצוּר יָרוּם מִמֶּנִּי תַנְחֵנִי.“

[כָּל זֶה שָׁמַעְנוּ מִפִּיו בְּפֵרוּשׁ. וְהַמּוּבָן מִדְּבָרָיו כִּי דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, הוּא בְּחִינַת לֵב כַּמּוּבָא וְעָלָיו מְרֻמָּז בַּמַּעֲשֶׂה עִנְיַן הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁעוֹמֵד בִּקְצֵה הָאָרֶץ כְּנֶגֶד הַמַּעְיָן, וְצוֹעֵק וּמִשְׁתּוֹקֵק אֵלָיו תָּמִיד וְכוּ'. וַעֲדַיִן הַדְּבָרִים סְתוּמִים אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּזְכֶּה לְהַשִּׂיג סוֹדוֹת הַמַּעֲשֶׂה]

עִנְיַן דָּוִד הַמֶּלֶךְ וְהַמִּקְרָא הַנַּ"ל מִקְצֵה הָאָרֶץ. שֶׁמְּרֻמָּז בְּהַמַּעֲשֶׂה, זֶה שַׁיָּךְ לְיוֹם שְׁלִישִׁי כִּי שָׁם מְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַלֵּב וְהַמַּעְיָן עַיֵּן שָׁם וְתִרְאֶה נִפְלָאוֹת אֵיךְ בְּכָל עִנְיָן מְרֻמָּז דְּבָרִים נִפְלָאִים. וּבִגְדֻלַּת נוֹרָאוֹת מַעֲשֶׂה זוֹ אִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר כְּלָל, כִּי הִיא עוֹלָה עַל כֻּלָּם אַשְׁרֵי אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּזְכֶּה אֲפִילּוּ בָּעוֹלָם הַבָּא לֵידַע בָּהּ קְצָת קְצָת. וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֹחַ בְּקָדְקֳדוֹ, תְּסַמֵּר שַׂעֲרוֹת בְּשָׂרוֹ וְיָבִין קְצָת גְּדֻלַּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ וּגְדֻלַּת הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, כְּשֶׁיִּסְתַּכֵּל הֵיטֵב בְּמַעֲשֶׂה נוֹרָאָה הַזֹּאת אֲשֶׁר לֹא יִשָּׁמַע כָּזֹאת.

עִנְיַן פָּסוּק מִקְצֵה הָאָרֶץ הַנַּ"ל שֶׁשַּׁיָּךְ לְהַמַּעֲשֶׂה שֶׁל יוֹם שְׁלִישִׁי כַּנַּ"ל זֶה שָׁמַעְתִּי מְפֹרָשׁ מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה. עוֹד רְאֵה זֶה מָצָאתִי אַחַר כָּךְ שֶׁרֹב דִּבְרֵי הַקַּפִּיטְל תְּהִלִּים שֶׁכָּתוּב שָׁם זֶה הַפָּסוּק, שֶׁהוּא קַפִּיטְל ס"א, רֻבּוֹ כְּכֻלּוֹ מְבֹאָר שָׁם רִמְזֵי סוֹדוֹת נִשְׂגָּבוֹת שֶׁל הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל יוֹם שְׁלִישִׁי הַנַּ"ל. "יָמִים עַל יְמֵי מֶלֶךְ תּוֹסִיף" וכו', כִּי הוּא צָרִיךְ תָּמִיד שֶׁיּוֹסִיפוּ לוֹ יָמִים עַל יָמָיו וְכוּ' וְכַנַּ"ל. חֶסֶד וֶאֱמֶת מַן יִנְצְרוּהוּ זֶהוּ אִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת וְכוּ' כִּי כָּל הַזְּמַן וְהַיָּמִים נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הָאִישׁ גָּדוֹל, שֶׁהוּא. אִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת וְכוּ', כַּנַּ"ל שָׁם בְּמַעֲשֶׂה הַנַּ"ל וְהוּא נוֹתֵן וּמוֹסִיף בְּכָל פַּעַם, יָמִים עַל יְמֵי מֶלֶךְ, שֶׁהוּא הַלֵּב הַנַּ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, כַּנַּ"ל. וְזֶהוּ יִנְצְרוּהוּ, כִּי הוּא שׁוֹמֵר וְנוֹצֵר שֶׁתֵּכֶף כְּשֶׁמַּגִּיעַ סָמוּךְ מְאֹד שֶׁיִּסְתַּלֵּק הַיּוֹם, וְאָז הָיָה מִסְתַּלֵּק הַמַּעְיָן, וְהַלֵּב, וְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם אֲזַי אִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת נוֹצֵר וְשׁוֹמֵר זֹאת, וּבָא וְנוֹתֵן יוֹם לְהַלֵּב וְכוּ'. וְזֶהוּ: "כֵּן אֲזַמְּרָה שִׁמְךָ לָעַד לְשַׁלְּמִי נְדָרַי יוֹם יוֹם" כִּי כָּל יוֹם וָיוֹם שֶׁהוּא נוֹתֵן לוֹ, הוּא בָּא בִּזְמִירוֹת וְשִׁירוֹת וְכוּ' כַּנַּ"ל אֶחֱסֶה בְסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֶּלָה, כִּי כְּשֶׁהַלֵּב הַנַּ"ל צָרִיךְ לָנוּחַ בָּא צִפּוֹר גָּדוֹל וּפוֹרֵשׂ כְּנָפָיו עָלָיו וְכוּ' וְזֶהוּ אֶחֱסֶה בְסֵתֶר כְּנָפֶיךָ וְכוּ'.

שַׁיָּךְ לְיוֹם רִאשׁוֹן, עִנְיַן הַזְּקֵנִים שֶׁהִתְפָּאֲרוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁהוּא זוֹכֵר, שֶׁזֶּה זוֹכֵר אֲפִילּוּ כְּשֶׁחָתְכוּ לוֹ אֶת הַטַּבּוּר וְכוּ', וְזֶה הָיָה הַזָּקֵן הַקָּטָן שֶׁבְּכֻלָּם וְכוּ'. אָמַר רַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, שֶׁבַּגְּמָרָא אִיתָא מֵעֵין זֶה: שֶׁשְּׁמוּאֵל הִתְפָּאֵר עַצְמוֹ שֶׁהוּא זוֹכֵר אֶת כְּאֵב הַמִּילָה וְכוּ' עַיֵּן שָׁם.

מִי יְפָאֵר מִי יְסַפֵּר מִי יוּכַל לְהַעֲרִיךְ. מִי יוּכַל לְשַׁעֵר אֶפֶס קָצֵה אֶחָד מֵאַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת מֵהִתְנוֹצְצוּת קְצָת רִמְזֵי פִּלְאֵי פְּלָאוֹת מִסּוֹדוֹת נוֹרָאוֹת וְנִשְׂגָּבוֹת מְאֹד מְאֹד שֶׁל הַמַּעֲשֶׂה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת אֲשֶׁר הִיא מְלֵאָה סוֹדֵי סוֹדוֹת מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף, וּמַשְׂכִּיל עַל דָּבָר יִמְצָא טוֹב הִתְנוֹצְצוּת אֵיזֶה רְמָזִים לְפִי עֶרְכּוֹ.

מז׳ בעטלערס

אִיךְ װֶעל אַײַךְ דֶערְצֵײלְן. װִי אַזוֹי מֶען אִיז אַמָאל פְרֵײלֶעךְ גֶעוֶוען.

מַעֲשֶׂה אַמָאל אִיז גֶעוֶוען אַ מֶלֶךְ, דֶער מֶלֶךְ הָאט גֶעהַאט אַ בֵּן יָחִיד, הָאט דֶער מֶלֶךְ גֶעוָואלְט אָפְּגֶעבְּן דִי מְלוּכָה זַיין זוּן בְּחַיָּיו (דְהַיְינוּ פַאר זַיין לֶעבְּן). הָאט עֶר גֶעמַאכְט אַ גְרוֹיסְן בַּאל. אוּן װֶוען דֶער מֶלֶךְ מַאכְט אַ בַּאל אִיז בְּוַודַאי זֵייעֶר פְרֵילֶעךְ. בִּפְרַט הַיינְט, וָואס עֶר הָאט אָפְּגֶעגֶעבְּן דִי מְלוּכָה זַיין זוּן בַּיים לֶעבְּן, אִיז אַ וַודַאי גֶעוֶוען זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה. אוּן סֶע אִיז דָארְט גֶעוֶוען אוֹיף דֶעם בַּאל אַלֶע שָׂרֵי מְלוּכָה. אוּן אַלֶע דוּכְּסִים אוּן אַלֶע שְׂרָרוֹת. אוּן מֶען אִיז זֵייעֶר פְרֵיילֶעךְ גֶעוֶוען אוֹיף דֶעם בַּאל. אוּן דִי מְדִינָה הָאט אוֹיךְ הֲנָאָה גֶעהַאט פוּן דֶעם וָואס דֶער מֶלֶךְ גִיט אָפּ דִי מְלוּכָה זַיין זוּן בַּיים לֶעבְּן. וָוארְן סֶע אִיז אַ גְרוֹיסֶער כָּבוֹד דֶעם מֶלֶךְ. אוּן סֶע אִיז דָארְט זֵייעֶר אַ שִׂמְחָה גֶעוֶוען. אוּן סֶע אִיז דָארְט גֶעוֶוען אַלֶערְלֵיי זַאכְן פוּן שִׂמְחָה. קַאפֶּעלְיֶיעס אוּן קָאמֶעדְיֶיעס אוּן דֶעסְט

גְלַייכְן, אוּן אַלְדִינְג וָואס סֶע נִיצְט נָאר צוּ שִׂמְחָה, אִיז אַלְץ דָארְט גֶעוֶוען אוֹיף דֶעם בַּאל.

אַז זֵיי זֶענֶען שׁוֹין זֵייעֶר פְרֵיילֶעךְ גֶעוָוארְן, הָאט זִיךְ דֶער מֶלֶךְ אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט, אוּן הָאט גֶעזָאגְט צוּם זוּן, בַּאֲשֶׁר אִיךְ בִּין אַ שְׁטֶערְן זֶעעֶר, זֶע אִיךְ אַז דוּ וֶועסְט אַמָאל אַרָאפּ פוּן דֶער מְלוּכָה, בְּכֵן זָאלְסְטוּ זֶען אַז דוּ זָאלְסְט נִישְׁט הָאבְּן קֵיין עַצְבוּת, (דְהַיְינוּ קֵיין טְרוֹיעֶרִיקַייט) אַז דוּ וֶועסְט אַרָאפּ פוּן דֶער מְלוּכָה, נָאר דוּ זָאלְסְט פְרֵיילֶעךְ זַיין. אוּן אַז דוּ וֶועסְט פְרֵיילֶעךְ זַיין וֶועל אִיךְ אוֹיךְ פְרֵיילֶעךְ זַיין, אַפִילוּ אַז דוּ וֶועסְט הָאבְּן עַצְבוּת, וֶועל אִיךְ אוֹיךְ פְרֵיילֶעךְ זַיין, וָואס דוּ בִּיסְט קֵיין מֶלֶךְ נִישְׁט, וָוארְן דוּ קֶערְסְט זִיךְ קֵיין מֶלֶךְ נִישְׁט צוּ זַיין, וָוארְן דוּ בִּיסְט זִיךְ נִישְׁט פְרֵיילֶעךְ. (כְּלוֹמַר אַז דוּ בִּיסְט אַזוֹי אַ מֶענְטְשׁ וָואס דוּ קָאנְסְט דִיךְ נִישְׁט דֶערְהַאלְטְן אַז דוּ זָאלְסְט תָּמִיד פְרֵיילֶעךְ זַיין אַפִילוּ אַז דוּ גֵייסְט אַרָאפּ פוּן דֶער מְלוּכָה, קֶערְסְטוּ נִישְׁט זַיין קֵיין מֶלֶךְ) לוּשְׁמִיר אַז דוּ וֶועסְט פְרֵיילֶעךְ זַיין, וֶועל אִיךְ מְשׁוּנֶה פְרֵיילֶעךְ זַיין.

הָאט דֶער בֶּן מֶלֶךְ אָפְּגֶענוּמֶען דִי מְלוּכָה זֵייעֶר שַׁארְף. אוּן עֶר הָאט זִיךְ גֶעמַאכְט שָׂרֵי מְלוּכָה. אוּן הָאט גֶעהַאט דוּכְּסִים אוּן שָׂרִים אוּן חַיִל. אוּן דֶער בֶּן מֶלֶךְ אִיז גֶעוֶוען אַ חָכָם, אוּן עֶר הָאט זֵייעֶר לִיבּ גֶעהַאט חָכְמָה. אוּן סֶע אִיז בַּיי אִים גֶעוֶוען גְרוֹיסֶע חֲכָמִים. אוּן וֶוער סֶע אִיז צוּ אִים גֶעקוּמֶען מִיט עֶפֶּעס אַ חָכְמָה, אִיז עֶר בַּיי אִיהם זֵייעֶר חָשׁוּב גֶעוֶוען. אוּן עֶר פְלֶעגְט זֵיי גֶעבְּן גְרוֹיס כָּבוֹד אוּן עֲשִׁירוּת פַאר דֶער חָכְמָה. וָואס אִיטְלֶעכֶער הָאט גֶעוָואלְט הָאט עֶר אִים גֶעגֶעבְּן. אֵיינֶער הָאט גֶעוָואלְט גֶעלְט, הָאט עֶר אִים גֶעגֶעבְּן גֶעלְט. אֵיינֶער הָאט גֶעוָואלְט כָּבוֹד, הָאט עֶר אִים גֶעגֶעבְּן כָּבוֹד. אַלְץ פַאר דֶער חָכְמָה. אוּן מַחְמַת סֶע אִיז בַּיי אִים זֵייעֶר חָשׁוּב גֶעוֶוען חָכְמָה. הָאבְּן זֵיי זִיךְ אַלֶע גֶענוּמֶען צוּ חָכְמָה, אוּן דִי גַאנְצֶע מְדִינָה הָאט עוֹסֵק גֶעוֶוען אִין חָכְמוֹת. וָוארְן דֶער הָאט גֶעוָואלְט גֶעלְט, כְּדֵי עֶר זָאל נֶעמֶען גֶעלְט דֶערְפַאר. אוּן דֶער הָאט גֶעוָואלְט חֲשִׁיבוּת אוּן כָּבוֹד. אוּן מַחְמַת זֵיי הָאבְּן אַלֶע עוֹסֵק גֶעוֶוען נָאר אִין חָכְמוֹת. אִיבֶּער דֶעם הָאבְּן זֵיי דָארְט אִין דֶער מְדִינָה פַארְגֶעסְן תַּכְסִיסֵי מִלְחָמָה (כְּלוֹמַר וִוי אַזוֹי אַ מִלְחָמָה צוּ פִירְן) וָוארְן זֵיי הָאבְּן אַלֶע עוֹסֵק גֶעוֶוען נָאר אִין חָכְמוֹת. בִּיז דֶער קְלֶענְסְטֶער פוּן דֶער מְדִינָה. אִיז גֶעוֶוען דֶער גְרֶעסְטֶער חָכָם אִין אַ אַנְדֶערֶע מְדִינָה. אוּן דִי חֲכָמִים פוּן דֶער מְדִינָה זֶענֶען גֶעוֶוען זֵייעֶר ווִילְד גְרוֹיסֶע חֲכָמִים. וּמַחְמַת דִי חָכְמוֹת, זֶענֶען דִי חֲכָמִים פוּן דֶער מְדִינָה אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין אַפִּיקוֹרְסוּת אַרַיין. אוּן הָאבְּן דֶעם בֶּן מֶלֶךְ אוֹיךְ אַרַיינְגֶעצוֹיגְן אִין אַפִּיקוֹרְסוּת אַרַיין. לוּשְׁמִיר דֶעם פְּרָאסְטְן עוֹלָם הָאט דָאס נִישְׁט גֶעשַׁאט, זֵיי זֶענֶען נִישְׁט אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין דֶעם אַפִּיקוֹרְסוּת אַרַיין. וָוארְן סֶע גֶעוֶוען אַ גְרוֹיס טִיפְקַייט אִין זֵייעֶר חָכְמָה פוּן דִי חֲכָמִים. הָאט דֶער פְּרָאסְטֶער עוֹלָם נִישְׁט גֶעקָאנְט אַרַיינְגֵיין אִין זֵייעֶרֶע חָכְמוֹת. אִיבֶּער דֶעם הָאט עֶס זֵיי נִישְׁט גֶעשַׁאט. נָאר דִי חֲכָמִים אוּן דֶער בֶּן מֶלֶךְ זֶענֶען אַפִּיקוֹרְסִים גֶעוָוארְן.

אוּן דֶער בֶּן מֶלֶךְ מַחְמַת סֶע אִיז אִין אִים גֶעוֶוען טוֹב, וָוארְן עֶר אִיז גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן מִיט טוֹב, אוּן עֶר הָאט גֶעהַאט גוּטֶע מִדּוֹת. פְלֶעגְט עֶר זִיךְ צוּ דֶערְמַאנֶען אַלֶע מָאל, וואוּ בִּין אִיךְ אִין דֶער וֶועלְט. וָואס טוּ אִיךְ. אוּן פְלֶעגְט זֵייעֶר אַ גְרוֹיסְן קְרֶעכְץ טָאן, אוּן פְלֶעגְט זֵייעֶר זִיפְצְן דְרוֹיף. עֶר פְלֶעגְט זִיךְ דֶערְמַאנֶען, וָואס טַייטְשׁ אִיךְ זָאל פַארְגֵיין אִין אַזוֹינֶע זַאכְן, וָואס טוּט זִיךְ מִיט מִיר, וואוּ בִּין אִיךְ אִין דֶער וֶועלְט, אוּן פְלֶעגְט זֵייעֶר זִיפְצְן. לוּשְׁמִיר תֵּיכֶף וִוי בַּאלְד עֶר הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ נִיצְן מִיט זַיין שֵׂכֶל, אִיז וִוידֶער בַּיי אִים שְׁטַארְק גֶעוָוארְן דִי חָכְמוֹת פוּן אַפִּיקוֹרְסוּת. אוּן אַזוֹי אִיז גֶעוֶוען כַּמָּה פְּעָמִים, וָואס עֶר פְלֶעגְט זִיךְ אַלְץ צוּ דֶערְמַאנֶען וואוּ אִיז עֶר אִין דֶער וֶועלְט, וָואס טוּט עֶר וְכוּ' כַּנַּ"ל. אוּן פְלֶעגְט קְרֶעכְצְן אוּן זִיפְצְן. נָאר תֵּיכֶף וִוי עֶר הָאט אָנְגֶעהוֹיבִּין צוּ נִיצְן מִיט דֶעם שֵׂכֶל, אִיז בַּיי אִים וִוידֶער שְׁטַארְק גֶעוָוארְן דָאס אַפִּיקוֹרְסוּת כַּנַּ"ל.

וַיְהִי הַיּוֹם. אוּן סֶע גֶעוֶוען אַ בְּרִיחָה אִין אַ מְדִינָה. זֶענֶען זֵיי אַלֶע צוּלָאפְן גֶעוָוארְן. וִוי זֵיי זֶענֶען

אַנְטְלָאפְן גֶעוָוארְן, זֶענֶען זֵיי גֶעגַאנְגֶען דוּרְךְ א וַואלְד. הָאבְּן זֵיי דָארְט פַארְלוֹירְן צְוֵויי קִינְדֶער, אַ זָכָר אוּן אַ נְקֵבָה. אֵיינֶער הָאט פַארְלוֹירְן אַ זָכָר, אוּן אֵיינֶער הָאט פַארְלוֹירְן אַ נְקֵבָה. אוּן זֵיי זֶענֶען נָאךְ גֶעוֶוען קְלֵיינֶע קִינְדֶער. פוּן פִּיר פִינְף יָאר. דִי קִינְדֶערְלֶעךְ הָאבְּן נִישְׁט גֶעהַאט וָואס צוּ עֶסְן, הָאבְּן זֵיי גֶעשְׁרִיגְן אוּן גֶעוֵויינְט, וָוארְן זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעהַאט וָואס צוּ עֶסְן. דֶערְוַוייל אִיז צוּ זֵיי אָנְגֶעקוּמֶען אַ בֶּעטְלֶער, עֶר אִיז גֶעגַאנְגֶען מִיט דִי טָארְבֶּעס. הָאבְּן דִי קִינְדֶער אָנְגֶעהוֹיבְּן טְשֶׁעפֶּען זִיךְ צוּ אִים, אוּן צוּ טוּלֶען זִיךְ צוּ אִים. הָאט עֶר זֵיי גֶעגֶעבְּן בְּרוֹיט, הָאבְּן זֵיי גֶעגֶעסְן. הָאט עֶר זֵיי גֶעפְרֶעגְט, פוּן וַואנֶעט קוּמְט אִיר אַהֶער. הָאבְּן זֵיי אִים גֶעעֶנְפֶערְט מִיר וֵוייסְן נִיט, וָוארְן זֵיי זֶענֶען גֶעוֶוען קְלֵיינֶע קִינְדֶער.

הָאט עֶר אָנְגֶעהוֹיבְּן אַוֶועק צוּ גֵיין פוּן זֵיי. הָאבְּן זֵיי אִים גֶעבֶּעטְן, אַז עֶר זָאל זֵיי נֶעמֶען מִיט זִיךְ, הָאט עֶר זֵיי גֶעזָאגְט דָאס וִויל אִיךְ נִישְׁט, אַז אִיר זָאלְט גֵיין מִיט מִיר. דֶערְוַוייל הָאבְּן זֵיי אַ קוּק גֶעטָאן, אִיז דֶער בֶּעטְלֶער בְּלִינְד. אִיז בַּיי זֵיי אַ חִידוּשׁ גֶעוֶוען, אַז עֶר אִיז בְּלִינְד, וִוי אַזוֹי וֵוייסְט עֶר צוּ גֵיין (אוּן צוּם אֶמֶת, אִיז דָאס אַלֵיין אַ חִידוּשׁ, וָואס דִי קִינְדֶער אִיז דָאס קָשֶׁה גֶעוֶוען. וָוארְן זֵיי זֶענֶען זִיךְ קְלֵיינֶע קִינְדֶער גֶעוֶוען. לוּשְׁמִיר זֵיי זֶענֶען גֶעוֶוען קְלוּגֶע קִינְדֶער, אִיבֶּער דֶעם אִיז דָאס בַּיי זֵיי אַ חִידוּשׁ גֶעוֶוען) הָאט עֶר זֵיי גֶעבֶּענְטְשְׁט (דֶער בְּלִינְדֶער בֶּעטְלֶער), אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי וִוי אִיךְ, אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי אַלְט וִוי אִיךְ. אוּן עֶר הָאט זֵיי אִיבֶּערְגֶעלָאזְט נָאךְ בְּרוֹיט, אוּן עֶר אִיז זִיךְ אַוֶועקְגֶעגַאנְגֶען. הָאבְּן דִי קִינְדֶער פַארְשְׁטַאנֶען, אַז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאט אוֹיף זֵיי הַשְׁגָחָה גֶעהַאט, אוּן עֶר הָאט זֵיי צוּגֶעשִׁיקְט אַהֶער אַ בְּלִינְדְן בֶּעטְלֶער, עֶר זָאל זֵיי גֶעבְּן עֶסְן.

דֶערְנָאךְ אִיז בַּיי זֵיי אוֹיסְגֶעגַאנְגֶען דָאס בְּרוֹיט. הָאבְּן זֵיי ווִידֶער אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ שְׁרַייעֶן עֶסְן. דֶערְנָאךְ אִיז גֶעוָוארְן נַאכְט, הָאבְּן זֵיי דָארְט אִיבֶּערְגֶענֶעכְטִיגְט. אִין דֶערְפְרִי, הָאבְּן זֵיי וַוייטֶער נִישְׁט גֶעהַאט צוּ עֶסְן, הָאבְּן זֵיי גֶעשְׁרִיגְן אוּן גֶעוֵויינְט. דֶערְוַוייל, אִיז ווִידֶער אָנְגֶעקוּמֶען אַ בֶּעטְלֶער, וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ טוֹיבֶּער, הָאבְּן זֵיי אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ אִים צוּ רֶעדְן, וַוייזְט עֶר זֵיי מִיט דִי הֶענְט אוּן זָאגְט צוּ זֵיי: אִיךְ הֶער גָאר נִישְׁט. אוּן דֶער בֶּעטְלֶער הָאט זֵיי אוֹיךְ גֶעגֶעבְּן בְּרוֹיט צוּ עֶסְן, אוּן הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן אַוֶועק צוּ גֵיין פוּן זֵיי. הָאבְּן זֵיי אוֹיךְ גֶעוָואלְט, אַז עֶר זָאל זֵיי נֶעמֶען מִיט זִיךְ, הָאט עֶר נִישְׁט גֶעוָואלְט. אוּן עֶר הָאט זֵיי אוֹיךְ גֶעבֶּענְטְשְׁט, אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי וִוי אִיךְ. אוּן הָאט זֵיי אוֹיךְ גֶעלָאזְט בְּרוֹיט, אוּן אִיז זִיךְ אַוֶועקְגֶעגַאנְגֶען.

דֶערְנָאךְ אִיז בַּיי זֵיי דָאס בְּרוֹיט אוֹיךְ אוֹיסְגֶעגַאנְגֶען, הָאבְּן זֵיי ווִידֶער גֶעשְׁרִיגְן כַּנַּ"ל. אִיז ווִידֶער גֶעקוּמֶען צוּ זֵיי אַ בֶּעטְלֶער, וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ כְּבַד פֶּה. (כְּלוֹמַר עֶר הָאט גֶעשְׁטָאמְפְּלְט מִיט דֶעם מוֹיל) הָאבְּן זֵיי אָנְגֶעהוֹיבְּן מִיט אִים צוּ שְׁמוּעֶסְן. הָאט עֶר גֶעשְׁטָאמְפְּלְט זַיינֶע רֵייד. הָאבְּן זֵיי נִישְׁט גֶעוואוּסְט וָואס עֶר רֶעדְט, אוּן עֶר הָאט יָא גֶעוואוּסְט וָואס זֵיי רֶעדְן. נָאר זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעוואוּסְט וָואס עֶר רֶעדְט, וָוארְן עֶר הָאט גֶעשְׁטָאמְפְּלְט. הָאט דֶער בֶּעטְלֶער זֵיי אוֹיךְ גֶעגֶעבְּן בְּרוֹיט צוּ עֶסְן. אוּן אִיז זִיךְ אוֹיךְ אַוֶועקְגֶעגַאנְגֶען אוּן הָאט זֵיי אוֹיךְ גֶעבֶּענְטְשׁ, אַז זֵיי זָאלְן זַיין וִוי עֶר, אוּן אִיז זִיךְ אַוֶועקְגֶעגַאנְגֶען כַּנַּ"ל. דֶערְנָאךְ אִיז ווִידֶער גֶעקוּמֶען אַ בֶּעטְלֶער, וָואס עֶר הָאט גֶעהַאט אַ קְרוּמֶען הַאלְדְז. אִיז אוֹיךְ אַזוֹי גֶעוֶוען כַּנַּ"ל, דֶערְנָאךְ אִיז ווִידֶער גֶעקוּמֶען אַ בֶּעטְלֶער, אַ הוֹיקֶער. דֶערְנָאךְ אִיז ווִידֶער גֶעקוּמֶען אַ בֶּעטְלֶער, אָן הֶענְט. דֶערְנָאךְ אִיז גֶעקוּמֶען אַ בֶּעטְלֶער, אָן פִּיס. אוּן אִיטְלֶעכֶער הָאט זֵיי גֶעגֶעבְּן בְּרוֹיט. אוּן הָאט זֵיי גֶעבֶּענְטְשׁ. אַז זֵיי זָאלְן זַיין אַזוֹי וִוי עֶר, גָאר אַזוֹי וִוי יֶענֶע בֶּעטְלֶערְס כַּנַּ"ל.

דֶערְנָאךְ, אִיז בַּיי זֵיי וַוייטֶער דָאס בְּרוֹיט אוֹיסְגֶעגַאנְגֶען. הָאבְּן זֵיי אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ גֵיין אִין יִשּׁוּב אַרַיין, בִּיז זֵיי זֶענֶען גֶעקוּמֶען צוּ אַ וֶועג. זֶענֶען זֵיי גֶעגַאנְגֶען מִיט דֶעם וֶועג. בִּיז זֵיי זֶענֶען גֶעקוּמֶען צוּ א דָארְף. זֶענֶען דִי קִינְדֶער אַרַיינְגֶעגַאנְגֶען אִין אַ שְׁטוּבּ אַרַיין. הָאט מֶען אוֹיף זֵיי רַחְמָנוֹת גֶעהַאט. אוּן מֶע הָאט זֵיי גֶעגֶעבְּן בְּרוֹיט. זֶענֶען זֵיי וַוייטֶער אִין אַ שְׁטוּבּ אַרַיינְגֶעגַאנְגֶען. הָאט מֶען זֵיי דָארְט

אויך גֶעגֶעבְּן בְּרויט. פְלֶעגְן זֵיי גֵיין אִין דִי הַייזֶער. הָאבְּן זֵיי גֶעזֶען סֶע גוּט, מֶע גִיט זֵיי בְּרויט, הָאבְּן דִי קִינְדֶער צְווִישְׁן זִיךְ גֶעמַאכְט אַז זֵיי זָאלְן תָּמִיד זַיין אִין אֵיינֶעם. אוּן זֵיי הָאבְּן זִיךְ גֶעמַאכְט גְרויסֶע טָארְבֶּעס. אוּן זֶענֶען גֶעגַאנְגֶען אִין דִי הַייזֶער. אוּן זֶענֶען גֶעגַאנְגֶען אויף אַלֶע שִׂמְחוֹת, אויף בְּרִית'ן אוּן אויף חַתוּנוֹת. אוּן זֵיי זֶענֶען גֶעגַאנְגֶען וַוייטֶער, אוּן זֶענֶען גֶעגַאנְגֶען אִין שְׁטֶעט אַרַיין. אוּן זֶענֶען גֶעגַאנְגֶען אִין דִי הַייזֶער, אוּן זֶענֶען גֶעגַאנְגֶען אויף דִי יְרִידִים. אוּן פְלֶעגְן זִיצְן צְווִישְׁן דִי בֶּעטְלֶערְס, אַזוֹי ווִי זֵי זִיצְן דָארְט אויף דִי פְּרִיזְבֶּעס מִיט דִי טֶעלֶער. בִּיז דִי קִינְדֶער זֶענֶען שׁוֹין גֶעוֶוען מְפוּרְסָמִים בַּיי אַלֶע בֶּעטְלֶערְס. וָוארְן אַלֶע הָאבְּן זֵיי גֶעקֶענְט, אוּן הָאבְּן פוּן זֵיי גֶעוואוּסְט, אַז דָאס זֶענֶען דִי קִינְדֶערְלֶעךְ, וָואס זֵי זֶענֶען פַארְפַאלְן גֶעוָוארְן אִין וַואלְד כַּנַ"ל.

אַמָאל אִיז גֶעוֶוען אַ גְרויסֶער יְרִיד, אִין אַ גְרויסֶער שְׁטָאט. זֶענֶען אַהִין גֶעגַאנְגֶען אַלֶע בֶּעטְלֶערְס, אוּן דִי קִינְדֶער זֶענֶען אויךְ אַהִין גֶעגַאנְגֶען. אִיז גֶעקוּמֶען דִי בֶּעטְלֶערְס אויף דֶער דֵעָה, אַז זֵיי זָאלְן מְשַׁדֵּךְ זַיין דִי צְוֵוי קִינְדֶער, אַז זֵיי זָאלְן זִיךְ אֵיינְס דָאס אַנְדֶערֶע נֶעמֶען. אוּן תֵּיכֶף ווִי מֶע הָאט אָנְגֶעהוֹבְּן דֶערְפוּן צוּ שְׁמוּעסְן, אִיז דָאס זֵיי אַלֶע זֵייעֶר גֶעפֶעלְן, הָאט מֶען זֵיי מְשַׁדֵּךְ גֶעוֶוען, לוּשְׁמִיר ווִי מַאכְט מֶען זֵיי חַתוּנָה, הָאבְּן זֵיי זִיךְ מְיַישֵּׁב גֶעוֶוען, בַּאֲשֶׁר אִין דֶעם אוּן דֶעם טָאג, וֶועט זַיין בַּיים מֶלֶךְ מִינִיגֶעס, וֶועלְן אַהִין גֵיין אַלֶע בֶּעטְלֶערְס וֶועלְן זֵיי זִיךְ דָארְטְן אויסְבֶּעטְן קוֹלִיטְשׁ אוּן פְלֵייש, דֶערְפוּן וֶועט מֶען זֵיי מַאכְן חַתוּנָה. אִיז אַזוֹי גֶעוֶוען, זֶענֶען אַלֶע בֶּעטְלֶערְס גֶעגַאנְגֶען אויף דִי מִינִיגֶעס, אוּן הָאבְּן זִיךְ אויסְגֶעבֶּעטְן פְלֵייש אוּן בְּרויט, אוּן זֵיי הָאבְּן נָאךְ פַארְנוּמֶען וָואס סֶע אִיז גֶעבְּלִיבְּן פוּן דֶער סְעוּדָה, פְלֵייש אוּן קוֹלִיטְשׁ. אוּן זֶענֶען גֶעגַאנְגֶען, אוּן הָאבְּן זִיךְ אויסְגֶעגְרָאבְּן. אַ גְרויסְן גְרוּב, וָואס סֶע זָאל אִין אִים קֶענֶען אַרַיין הוּנְדֶערְט מֶענְטְשְׁן. אוּן זֵיי הָאבְּן אִים צוּגֶעדֶעקְט מִיט פְּרוּטֶעס, אוּן מִיט עֶרְד אוּן מִיט מִיסְט. אוּן זֵיי זֶענֶען אַהִין אַלֶע אַרַיינְגֶעגַאנְגֶען. אוּן זֵיי הָאבְּן דָארְט גֶעמַאכְט חַתוּנָה דִי קִינְדֶער, אוּן זֵיי הָאבְּן זֵיי גֶעשְׁטֶעלְט אַ חוּפָּה, אוּן זֵיי זֶענֶען דָארְט זֵייעֶר זֵייעֶר פְרֵיילֶעךְ גֶעוֶוען, אוּן דִי חָתְן כַּלָה זֶענֶען אויךְ זֵייעֶר פְרֵיילֶעךְ גֶעוֶוען.

דֶעם ערשטִין טָאג

הָאבְּן זִיךְ חָתְן כַּלָה אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ דֶערְמַאנֶען, דִי חַסָדִים וָואס השי"ת הָאט מִיט זֵיי גֶעטָאן, אַז זֵיי זֶענֶען גֶעוֶוען אִין וַואלְד. אוּן זֵיי הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ וֵויינֶען, אוּן הָאבְּן זֵייעֶר גֶעבֶּענְקְט, ווִי נֶעמְט מֶען דָא דֶעם עֶרְשְׁטְן בֶּעטְלֶער, דֶעם בְּלִינְדְן, וָואס עֶר הָאט אוּנְז גֶעבְּרַאכְט בְּרויט אִין וַואלְד. ווִי זֵיי הָאבְּן אַזוֹי גֶעבֶּענְקְט, נָאךְ דֶעם בְּלִינְדְן בֶּעטְלֶער, דֶערְוַוייל רוּפְט עֶר זִיךְ אָן, אִיךְ בִּין דָא. אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען צוּ אַייךְ אויף דֶער חַתוּנָה. אוּן אִיךְ שֶׁענְק אַייךְ דְרָשָׁה גֶעשַׁאנְק, אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי אַלְט ווִי אִיךְ. וָוארְן פְרִיעֶר הָאבּ אִיךְ אַייךְ דָאס גֶעוואוּנְטְשְׁן, אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי אַלְט ווִי אִיךְ. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ דָאס דָאזִיגֶע בְּמַתָּנָה גְמוּרָה דְרָשָׁה גֶעשַׁאנְק, אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי אַלְט ווִי אִיךְ. אִיר מֵיינְט, אַז אִיךְ בִּין אַ בְּלִינְדֶער, אִיךְ בִּין גָאר נִישְׁט בְּלִינְד, נָאר דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, טְרֶעפְט בַּיי מִיר נִישְׁט אָן כְּהֶרֶף עַיִן, (דְהַיינוּ ווִי אַ אויגְנְבְּלִיק, אִיבֶּער דֶעם הָאט עֶר אַ פָּנִים ווִי בְּלִינְד, וָוארְן עֶר טוּט גָאר קֵיין שׁוּם קוּק אִין דֶער וֶועלְט נִישְׁט אַרַיין. וָוארְן דִי גַאנְצֶע וֶועלְט טְרֶעפְט בַּיי אִים גָאר נִישְׁט אָן, אֲפִילוּ ווִי אַ אויגְנְבְּלִיק, אִיבֶּער דֶעם גֶעשִׁיקְט זִיךְ בַּיי אִים גָאר נִישְׁט קֵיין זֶען, אוּן קֵיין קוּק אִין דֶער וֶועלְט). וָוארְן אִיךְ בִּין זֵייעֶר אַלְט, אוּן אִיךְ בִּין נָאךְ גָאר יוּנְג, אוּן אִיךְ הָאבּ נָאךְ גָאר נִישְׁט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ לֶעבְן, אוּן בִּין פָּארְט זֵייעֶר אַלְט. אוּן נִישְׁט אִיךְ אַלֵיין זָאג דָאס, נָאר אִיךְ הָאבּ אַ הַסְכָּמָה דְרוֹיף פוּן דֶעם גְרויסְן אָדְלֶער. אִיךְ וֶועל אַייךְ דֶערְצֵיילְן אַ מַעֲשֶׂה. (דָאס רֶעדְט אַלְץ דֶער בְּלִינְדֶער בֶּעטְלֶער).

אַמָאל זֶענֶען גֶעגַאנְגֶען מֶענְטְשְׁן אויף אַ סַאךְ שִׁיפְן, אויף דֶעם יַם. אִיז גֶעקוּמֶען אַ רוּחַ סְעָרָה, (דְהַיינוּ אַ שְׁטוּרֶעם ווִינְט) אוּן הָאט צוּבְּרָאכְן דִי שִׁיפְן. אוּן דִי מֶענְטְשְׁן זֶענֶען נִיצוֹל גֶעוָוארְן, זֶענֶען דִי מֶענְטְשְׁן גֶעקוּמֶען צוּ אַ טוּרֶעם, זֶענֶען זֵיי אַרוֹיף אויף דֶעם טוּרֶעם. אוּן זֵיי הָאבְּן דָארְט

גְעפוּנֶען אַלֶערלֵיי מַאֲכָלִים, אוּן מַשְׁקָאוֹת, אוּן מַלְבּוּשִׁים, אוּן וָואס מֶע בַּאדַארְף. אוּן סֶע אִיז דָארְט גְעוֶוען כָּל טוּב, אוּן אַלֶע תַּעֲנוּגִים וָואס אִין דֶער וֶועלְט. הָאבְּן זֵיי זִיךְ אָנְגֶערוּפְן אַז אִיטְלֶעכֶער זָאל דֶערְצֵיילְן אַן אַלְטֶע מַעֲשֶׂה. וָואס עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ פוּן דֶעם עֶרְשְׁטְן זִיכָּרוֹן. דְהַיְינוּ וָואס עֶר גֶעדֶענְקְט זִינְט סֶע הָאט זִיךְ בַּיי אִים אָנְגֶעהוֹיבְּן דֶער זִכָּרוֹן. אִיז דָארְטְן גְעוֶוען אַלְטֶע אוּן יוּנְגֶע, הָאט מֶען מְכַבֵּד גְעוֶוען, דֶעם גְרֶעסְטְן זָקֵן וָואס סֶע גְעוֶוען צְווִישְׁן זֵיי, אַז עֶר זָאל צוּם עֶרְשְׁטְן דֶערְצֵיילְן.

הָאט עֶר זִיךְ אָנְגֶערוּפְן (דְהַיְינוּ דֶער עֶלְצְטֶער זָקֵן), וָואס זָאל אִיךְ אַייךְ דֶערְצֵיילְן, אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ, אַז מֶע הָאט אָפְּגֶעשְׁנִיטְן דָאס עֶפֶּעלֶע פוּן דֶער צְוַויְיג. הָאט קֵיינֶער נִישְׁט פַארְשְׁטַאנֶען וָואס עֶר זָאגְט. לוּשְׁמִיר סֶע אִיז דָארְט גְעוֶוען חֲכָמִים, הָאבְּן זֵיי גְעזָאגְט, אָוָוא, דָאס אִיז אַ גַאנְצֶע אַלְטֶע מַעֲשֶׂה. הָאט מֶען דֶערְנָאךְ מְכַבֵּד גְעוֶוען דֶעם אַנְדֶערְן זָקֵן, וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען יִינְגֶער פוּן דֶעם עֶרְשְׁטְן. אַז עֶר זָאל דֶערְצֵיילְן.

הָאט זִיךְ דֶער אַנְדֶערֶער אָנְגֶערוּפְן, אֶט דָאס אִיז אַן אַלְטֶע מַעֲשֶׂה? (מִיט אַ לָשׁוֹן ווי אֵיינֶער פַארְוואוּנְדֶערְט זִיךְ). אִיךְ גֶעדֶענְק דִי מַעֲשֶׂה, אוּן אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אַפִילוּ אַז דָאס לֶעכְט הָאט גֶעבְּרֶענְט. הָאבְּן זֵיי זִיךְ דָארְט אָנְגֶערוּפְן, הָאט דָאס אִיז נָאךְ אַן עֶלְטֶערֶע מַעֲשֶׂה פוּן דֶער עֶרְשְׁטֶער. אוּן סֶע אִיז בַּיי זֵיי אַ חִידוּשׁ גְעוֶוען, וָואס דֶער אַנְדֶערֶער אִיז זִיךְ יִינְגֶער, אוּן גֶעדֶענְקְט אַן עֶלְטֶערֶע מַעֲשֶׂה פוּן דֶעם עֶרְשְׁטְן. דֶערְנָאךְ הָאט מֶען מְכַבֵּד גְעוֶוען דֶעם דְרִיטְן זָקֵן, אַז עֶר זָאל דֶערְצֵיילְן.

אוּן דֶער דְרִיטֶער אִיז נָאךְ יִינְגֶער גְעוֶוען. הָאט דֶער דְרִיטֶער זִיךְ אָנְגֶערוּפְן. אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אַפִילוּ אַז סֶע הָאט זִיךְ גָאר אָנְגֶעהוֹיבְּן דֶער בִּנְיָן פוּן דֶער פְּרִי אַז דִי פְּרִי הָאט גָאר אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ וֶוערְן אַ פְּרִי. הָאבְּן זֵיי זִיךְ אָנְגֶערוּפְן דָארְט. דָאס אִיז זִיךְ נָאךְ אַן עֶלְטֶערֶע מַעֲשֶׂה. דֶערְנָאךְ הָאט זִיךְ דֶער פֶערְדֶער זָקֵן אָנְגֶערוּפְן, וָואס עֶר אִיז נָאךְ יִינְגֶער גְעוֶוען. אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אַפִילוּ אַז מֶע הָאט גֶעפִירְט דָאס קֶערְנְדְל מֶע זָאל פְלַאנְצְן דִי פְּרִי. הָאט זִיךְ דֶער פִיפְטֶער אָנְגֶערוּפְן. וָואס עֶר אִיז נָאךְ יִינְגֶער גְעוֶוען, אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אַפִילוּ דִי חֲכָמִים וָואס זֵיי הָאבְּן אוֹיסְגֶעטְרַאכְט דָאס קֶערְנְדְל. הָאט זִיךְ דֶער זֶעקְסְטֶער, וָואס עֶר אִיז נָאךְ יִינְגֶער גְעוֶוען, אָנְגֶערוּפְן, אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אַפִילוּ דֶעם טַעַם פוּן דֶער פְּרִי, אֵיידֶער דֶער טַעַם אִיז אַרַיין אִין דֶער פְּרִי. הָאט זִיךְ דֶער זִיבֶּעטֶער אָנְגֶערוּפְן, אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אַפִילוּ דֶעם רֵיחַ פוּן דֶער פְּרִי, אֵיידֶער דֶער רֵיחַ אִיז אַרַיין אִין דֶער פְּרִי. הָאט זִיךְ דֶער אַכְטֶער אָנְגֶערוּפְן, אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אַפִילוּ דִי מַרְאֶה פוּן דֶער פְּרִי, אֵיידֶער דִי מַרְאֶה אִיז אַרוֹיף אוֹיף דֶער פְּרִי.

אוּן אִיךְ בִּין נָאךְ דֶעמָאלְט גְעוֶוען גָאר אַ קִינְד. (דְהַיְינוּ דֶער בְּלִינְדֶער בֶּעטְלֶער וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) אוּן אִיךְ בִּין אוֹיךְ דָארְט גְעוֶוען הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגֶערוּפְן, אִיךְ גֶעדֶענְק דִי אַלֶע מַעֲשִׂיּוֹת , אוּן אִיךְ גֶעדֶענְק גָאר נִישְׁט. הָאבְּן זֵיי זִיךְ אָנְגֶערוּפְן, הָאט דָאס אִיז אַ גַאנְצֶע אַלְטֶע מַעֲשֶׂה, עֶלְטֶער פוּן אַלֶע, אוּן סֶע אִיז בַּיי זֵיי אַ גְרוֹיס חִידוּשׁ גְעוֶוען, וָואס דָאס קִינְד גֶעדֶענְקְט מֶער פוּן אַלֶע.

דֶערְוַוייל אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אַ גְרוֹיסֶער אָדְלֶער, אוּן הָאט אָנְגֶעקְלַאפְּט אוֹיף דֶעם טוּרֶעם. אוּן עֶר הָאט צוּ זֵיי גְעזָאגְט, הֶערְט אוֹיף צוּ זַיין אָרֶעמֶע לַייט, קֶערְט אַייךְ אוּם צוּ אַייעֶרֶע אוֹצְרוֹת. אוּן נִיצְט מִיט אַייעֶרֶע אוֹצְרוֹת. אוּן עֶר הָאט צוּ זֵיי גְעזָאגְט, אַז זֵיי זָאלְן אַרוֹיסְגֵיין פוּן דֶעם טוּרֶעם עֶלְטֶער נָאךְ עֶלְטֶער, וֶוער סֶע עֶלְטֶער זָאל פְרִיעֶר אַרוֹיסְגֵיין. הָאט עֶר זֵיי אַלֶע אַרוֹיסְגֶענוּמֶען פוּן דֶעם טוּרֶעם. הָאט עֶר פְרִיעֶר דָאס קִינְד אַרוֹיסְגֶענוּמֶען, וָוארְן צוּם אֶמֶת אִיז עֶר זִיךְ עֶלְטֶער פוּן זֵיי אַלֶע. אוּן וֶוער סֶע אִיז יִינְגֶער גְעוֶוען הָאט עֶר אִים פְרִיעֶר אַרוֹיסְגֶענוּמֶען. אוּן דֶעם עֶלְצְטְן זָקֵן, הָאט עֶר גָאר צוּם סוֹף אַרוֹיסְגֶעפִירְט. וָוארְן וֶוער סֶע אִיז גְעוֶוען יִינְגֶער, דֶער אִיז זִיךְ גְעוֶוען עֶלְטֶער. (וָוארְן וָואס יִינְגֶער הָאט עֶר זִיךְ, אַלְץ אֶן עֶלְטֶערֶע מַעֲשֶׂה דֶערְצֵיילְט). אוּן דֶער עֶלְצְטֶער זָקֵן דֶער אִיז גְעוֶוען יִינְגֶער פוּן זֵיי אַלֶע.

הָאט זִיךְ דֶער גְרוֹיסֶער אָדְלֶער צוּ זֵיי אָנְגֶערוּפְן, אִיךְ וֶועל אַייךְ מְפָרֵשׁ זַיין דִי אַלֶע מַעֲשִׂיּוֹת, וָואס דִי אַלֶע הָאבְּן דֶערְצֵיילְט. דֶער הָאט דֶערְצֵיילְט אַז עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ, אַז מֶע הָאט אָפְּגֶעשְׁנִיטְן דָאס עֶפֶּעלֶע פוּן דֶער צְוַויְיג, מֵיינְט עֶר, עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אַפִילוּ אַז מֶע הָאט אִים אָפְּגֶעשְׁנִיטְן דֶעם

נָאפְּל. (כְּלוֹמַר אַפִּילוּ דָאס וָואס מִיט אִים הָאט זִיךְ גֶעטָאן תֵּיכֶף ווִי עֶר אִיז גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן, אַז מֶע הָאט אִים אָפְּגֶעשְׁנִיטְן דֶעם נָאפְּל, אַפִּילוּ דָאס גֶעדֶענְקְט עֶר אוֹיךְ) אוּן דֶער אַנְדֶערֶער, וָואס עֶר הָאט גֶעזָאגְט, עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אַפִּילוּ אַז דָאס לֶעכְט הָאט גֶעבְּרֶענְט, מֵיינְט עֶר, עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אַז עֶר אִיז גֶעוֶוען בְּעִיבּוּר, וָואס דֶעמָאלְט בְּרֶענְט אַ לֶעכְט אוֹיף דֶעם קָאפּ. (וָוארְן אַזוֹי שְׁטֵייט אִין דֶער גְמָרָא אַז דֶעמָאלְט אַז דָאס קִינְד אִיז בַּיי דֶער מוּטֶער אִין בּוֹיךְ, דֶעמָאלְט בְּרֶענְט אַ לֶעכְט אוֹיף זַיין קָאפּ וְכוּ') אוּן דֶער וָואס עֶר הָאט גֶעזָאגְט אַז עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אַפִּילוּ אַז סֶע הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ וֶוערְן אַ פְּרִי. דָאס אִיז, עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אַפִּילוּ ווִי זַיין גוּף הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ וֶוערְן, דֶעמָאלְט אַז דָאס קִינְד הֵייבְּט נָאר אָן בַּאשַׁאפְן צוּ וֶוערְן. אוּן דֶער גֶעדֶענְקְט נָאךְ, דֶעמָאלְט, אַז מֶע הָאט גֶעפִּירְט דָאס קֶערְנְדְל צוּ פְּלַאנְצְן דִי פְּרִי. דָאס אִיז, עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אַפִּילוּ ווִי דִי טִפָּה אִיז נִמְשַׁךְ גֶעוָוארְן. אוּן דֶער גֶעדֶענְקְט נָאךְ דִי חֲכָמִים וָואס זֵיי הָאבְּן אוֹיסְגֶעטְרַאכְט דָאס קֶערְנְדְל. מֵיינְט עֶר, עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ, אַפִּילוּ אַז דִי טִפָּה אִיז נָאךְ גֶעוֶוען אִין מֹחַ. אוּן דֶער גֶעדֶענְקְט נָאךְ דֶעם טַעַם, דָאס אִיז דָאס נֶפֶשׁ. אוּן דֶער רֵיחַ, דָאס אִיז דֶער רוּחַ. אוּן דִי מַרְאֶה. דָאס אִיז דִי נְשָׁמָה. אוּן דָאס קִינְד הָאט גֶעזָאגְט עֶר גֶעדֶענְקְט גָאר נִישְׁט. וָוארְן עֶר אִיז גְרֶעסֶער פוּן זֵיי אַלֶע. אוּן עֶר גֶעדֶענְקְט אַפִּילוּ וָואס סֶע גֶעוֶוען פַאר נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה. דְרוּם הָאט עֶר גֶעזָאגְט, עֶר גֶעדֶענְקְט גָאר נִישְׁט (כְּלוֹמַר עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אַז סֶע גָאר נִישְׁט גֶעוֶוען. גֶעדֶענְקְט עֶר אַפִּילוּ וָואס דָארְט הָאט זִיךְ גֶעטָאן וָואס דָאס אִיז הֶעכֶער פוּן אַלֶע).

אוּן דֶער גְרוֹיסֶער אָדְלֶער הָאט צוּ זֵיי גֶעזָאגְט, קֶערְט אַייךְ אוּם צוּ אַייֶערֶע שִׁיפְן, דָאס זֶענֶען אַייֶערֶע גוּפִין וָואס זֵיי זֶענֶען צוּבְּרָאכְן גֶעוָוארְן, זֵיי וֶועלְן ווִידֶער גֶעבּוֹיעֶט וֶוערְן. הַיינְט קֶערְט אַייךְ אוּם צוּ זֵיי, אוּן עֶר הָאט זֵיי גֶעבֶּענְטְשְׁט. אוּן צוּ מִיר, (דְהַיְינוּ צוּם בְּלִינְדְן בֶּעטְלֶער וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) הָאט עֶר גֶעזָאגְט. (דְהַיְינוּ דֶער גְרוֹיסֶער אָדְלֶער) דוּ קוּם מִיט מִיר וָוארְן דוּ בִּיסְט אַזוֹי ווִי אִיךְ. וָוארְן דוּ בִּיסְט זֵייעֶר אַלְט. אוּן גָאר יוּנְג. אוּן דוּ הָאסְט נָאךְ גָאר נִישְׁט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ לֶעבְן אוּן דוּ בִּיסְט פָּארְט זֵייעֶר אַלְט. אוּן אִיךְ בִּין אוֹיךְ אַזוֹי. וָוארְן אִיךְ בִּין זֵייעֶר אַלְט. אוּן בִּין נָאךְ גָאר יוּנְג וְכוּ'. נִמְצָא הָאבּ אִיךְ אַ הַסְכָּמָה פוּן דֶעם גְרוֹיסְן אָדְלֶער. אַז אִיךְ בִּין זֵייעֶר אַלְט אוּן בִּין גָאר יוּנְג וְכוּ'. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ בְּמַתָּנָה גְמוּרָה דְרָשָׁה גֶעשַׁאנְק. אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי אַלְט ווִי אִיךְ. אִיז דָארְט גֶעוָוארְן אַ גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה אוּן זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע חֶדְוָה. אוּן זֵיי זֶענֶען זֵייעֶר פְרֵיילֶעךְ גֶעוֶוען.

דֶעם צְווֵייטְן טָאג

אִין דֶעם אַנְדֶערְן טָאג פוּן שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה. הָאבְּן זִיךְ דִי חָתָן כַּלָּה ווִידֶער דֶערְמַאנְט. אִין דֶעם אַנְדֶערְן בֶּעטְלֶער. וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ טוֹיבֶּער וָואס עֶר הָאט זֵיי מְחַיֶה גֶעוֶוען. אוּן הָאט זֵיי גֶעגֶעבְּן בְּרוֹיט. אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעוֵויינְט אוּן גֶעבֶּענְקְט. ווִי נֶעמְט מֶען דָא אַהֶער דֶעם טוֹיבְּן בֶּעטְלֶער וָואס עֶר הָאט אוּנְז מְחַיֶה גֶעוֶוען. דֶערְוַוייל. ווִי זֵיי הָאבְּן אַזוֹי גֶעבֶּענְקְט נָאךְ אִים. דֶערְוַוייל קוּמְט עֶר אַרַיין. אוּן זָאגְט אִיךְ בִּין דָא. אוּן אִיז אוֹיף זֵיי אַרוּמְגֶעפַאלְין אוּן הָאט זֵיי גֶעקוּשְׁט. אוּן עֶר הָאט צוּ זֵיי גֶעזָאגְט. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ בְּמַתָּנָה. אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי ווִי אִיךְ, אַז אִיר זָאלְט לֶעבְּן אַזוֹי אַ חַיִים טוֹבִים (כְּלוֹמַר אַ גוּט לֶעבְן) אַזוֹי ווִי אִיךְ. וָוארְן פְרִיעֶר הָאבּ אִיךְ אַייךְ גֶעבֶּענְטְשְׁט דֶערְמִיט. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ מַיין חַיִים טוֹבִים בְּמַתָּנָה גְמוּרָה דְרָשָׁה גֶעשַׁאנְק: אִיר מֵיינְט אַז אִיךְ בִּין טוֹיבּ, אִיךְ בִּין גָאר נִישְׁט טוֹיבּ, נָאר דִי גַאנְצֶע וֶועלְט טְרֶעפְט בַּיי מִיר גָאר נִישְׁט אָן אַז אִיךְ זָאל הֶערְן זֵייעֶר חִסָּרוֹן. וָוארְן גָאר אַלֶע קוֹלוֹת פוּן דֶער וֶועלְט. זֶענֶען אַלֶע נָאר פוּן חִסְרוֹנוֹת. וָוארְן אִיטְלֶעכֶער שְׁרַייט אוֹיף זַיין חִסָּרוֹן. דְהַיְינוּ אוֹיף דֶעם וָואס סֶע גֵייט אִים אָפּ. אוּן אַפִּילוּ אַלֶע שִׂמְחוֹת פוּן דֶער וֶועלְט, זֶענֶען אַלֶע נָאר פוּן חִסְרוֹנוֹת, וָואס מֶע פְרֵייט זִיךְ אוֹיף דֶעם וָואס סֶע אִיז אִים אָפְּגֶעגַאנְגֶען, אוּן הַיינְט הָאט עֶר דָאס וָואס סֶע אִיז אִים אָפְּגֶעגַאנְגֶען. אוּן בַּיי מִיר טְרֶעפְט

דִי גַאנְצֶע װעלְט גָאר נִשְׁט אָן. אַז אִיך זָאל הֶערְן זֵייעֶר חִסָרוֹן. װארְן אִיךְ לֶעבּ אַזוֹי אַ חַיִּים טוֹבִים װָאס סֶע הָאט גָאר קֵיין שׁוּם חִסָרוֹן נִשְׁט. אוּן אִיךְ הָאבּ אַ הַסְכָּמָה דְרוֹיף אַז אִיךְ לֶעבּ חַיִּים טוֹבִים, פוּן דֶער מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת. אוּן זַיין חַיִּים טוֹבִים אִיז גֶעוֶוען, עֶר הָאט גֶעגֶעסְן בְּרוֹיט אוּן גֶעטְרוּנְקֶען וַואסֶער. (הָאט עֶר זֵיי דֶערְצֵיילְט).

בַּאֲשֶׁר סֶע פַארְהַאנְדְן אַ מְדִינָה װָאס אִין אִיר אִיז גְרוֹיס עַשִׁירוֹת, זֵיי הָאבְּן גְרוֹיסֶע אוֹצָרוֹת. אַמָאל זֶענֶען זֵיי זִיךְ צוּנוֹיפְגֶעקוּמֶען דִי עַשִׁירִים, הָאט זִיךְ אִטְלֶעכֶער אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ בַּארִימֶען מִיט זַיין חַיִּים טוֹבִים, װִי אַזוֹי עֶר לֶעבְּט חַיִּים טוֹבִים. אוּן אִיטְלֶעכֶער הָאט דֶערְצֵיילְט דֶער סֵדֶר פוּן זַיין חַיִּים טוֹבִים. הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגֶערוּפְן אוּן הָאבּ גֶעזָאגְט צוּ זֵיי (דְהַיְינוּ דֶער טוֹיבֶּער בֶּעטְלֶער װָאס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) אִיךְ לֶעבּ חַיִּים טוֹבִים בֶּעסֶערֶע פוּן אַייךְ. וְהָא רַאְיָה, װָארְן אַז אִיר לֶעבְּט חַיִּים טוֹבִים הֶעלְפְט זֶע דֶער מְדִינָה. װָארְן סֶע פַארְהַאנְדְן אַ מְדִינָה װָאס זֵיי הָאבְּן גֶעהַאט אַ גָארְטְן, אוּן אִין דֶעם גָארְטְן אִיז גֶעוֶוען פֵּירוֹת װָאס זֵיי הָאבְּן גֶעהַאט אַלֶערְלֵיי טַעֲמִים װָאס אִין דֶער װֶעלְט, אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעהַאט אַלֶערְלֵיי רֵיחוֹת װָאס אִין דֶער װֶעלְט, אוּן סֶע דָארְט גֶעוֶוען אִין דֶעם גָארְטְן אַלֶערְלֵיי מַרְאוֹת װָאס פַאר אַ פַּארְבּ, אוּן אַלֶע קְוַויטְן װָאס אִין דֶער װֶעלְט. אִיז אַלְץ גֶעוֶוען דָארְט אִין דֶעם גָארְטְן.

אוּן סֶע גִיוֶוען אִיבֶּער דֶעם גָארְטִין אֵיין אַ גְרָאדְנִיק (דְהַיְינוּ דֶער װָאס עֶר זֶעהְט צוּ דֶעם גָארְטִין) פְלֶעגְט דִי מְדִינָה צוּ לֶעבִּין חַיִּים טוֹבִים דָארְךְ דֶעם גָארְטִין. אִיז דָארְט דֶער אַגְרָאדְנִיק פַארְפַאלִין גִיוָוארִין. מֵיילָא װָאס סֶע אִיז דָארְט דָא אִין דֶעם גָארְטִין. מוּז בְּוַודַאי שׁוֹין גָאר צוּ נִשְׁט װֶערִין װָארִין סֶע אִיז זִיךְ שׁוֹין נִיט דָא דֶער אַגְרָאדְנִיק. װָאס עֶר זָאל דֶעם גָארְטִין צוּ זֶעהְן אוּן זָאל זִיךְ פָּארִין אַרוּם אִים װָאס מֶע בַּאדַארְף אַרוּם דֶעם גָארְטִין צוּ טָאן. לוּשְׁמִיר זֵיי װָאלְטִין נָאךְ גִיקָאנְט לֶעבִּין פוּן דִי סְפִיחִים פוּן דֶעם גָארְטִין (דְהַיְינוּ פוּן דֶער װִידֶער וַואקְסוּנְג. דְהַיְינוּ דָאס װָאס סֶע וַואקְסְט אִין אַ גָארְטִין אַלֵיין פוּן דֶעם װָאס סֶע פַאלְט אַרָאפּ) אִיז אָנְגִיקוּמֶען אַ מֶלֶךְ אַכְזָר (כְּלוֹמַר אֵיין אוּם דֶערְבַּארִימִיקֶער) אוֹיף דֶער מְדִינָה אוּן דֶער מֶלֶךְ הָאט זֵיי גָאר נִיט גִיקֶענְט טָאן. אִיז עֶר גִיגַאנְגֶען אוּן הָאט זֵיי כַּלְיָא גִימַאכְט דִי חַיִּים טוֹבִים פוּן דֶער מְדִינָה װָאס זֵיי הָאבִּין פוּן דֶעם גָארְטִין. אוּן נִיט עֶר הָאט כַּלְיָא גִימַאכְט דֶעם גָארְטִין. נָאר עֶר הָאט אִיבֶּער גִילָאזְט אִין דֶער מְדִינָה. דְרַיי כִּתּוֹת קְנֶעכְט. אוּן עֶר הָאט זֵיי אָן גִיזָאגְט. אַז זֵיי זָאלִין טָאן דָאס װָאס עֶר הָאט זֵיי גִיהֵייסִין. אוּן דוֹרְךְ דֶעם װָאס זֵיי הָאבִּין דָארְט גִיטָאן. דָאס װָאס דֶער מֶלֶךְ הָאט זֵיי גִיהֵייסִין. דוֹרְךְ דֶעם. הָאבִּין זֵיי כַּלְיָא גִימַאכְט דֶעם טַעַם. װָארִין דוֹרְךְ דֶעם װָאס זֵיי הָאבִּין דָארְט גִיטָאן. דוֹרְךְ דֶעם הָאבִּין זֵיי גִימַאכְט. אַז װֶער סֶע װֶעט װֶעלִין פִילִין אַ טַעַם. זָאל דָאס הָאבִּין אַ טַעַם פוּן נְבֵילָה. אוּן אַזוֹי הָאבִּין זֵיי כַּלְיָא גִימַאכְט דֶעם רֵיחַ אַז אַלֶע רֵיחוֹת זָאלִין הָאבְּן אַ רֵיחַ פוּן חֶלְבְּנָה. אוּן אַזוֹי הָאבִּין זֵיי כַּלְיָא גִימַאכְט דִי מַרְאֶה. װָארִין זֵיי הָאבִּין גִימַאכְט. אַז סֶע זָאל זַיין טוּנְקִיל אִין דִי אוֹיגִין. אַזוֹי װִי סֶע אִיז אַז סֶע װָאלְקִינְדִיק. (דָאס הָאבִּין דִי דְרַיי כִּתּוֹת קְנֶעכְט אַלְץ אָנְגִיאַרְבֶּעט אִין דֶער מְדִינָה דָארְךְ דֶעם װָאס זֵיי הָאבִּין דָארְט גִיטָאן װָאס דֶער מֶלֶךְ הָאט זֵיי גִיהֵייסִין כַּנַ"ל). הַיינְט אַז אִיר לֶעבְּט חַיִּים טוֹבִים הֶעלְפְט זֶע דֶער מְדִינָה. (אַזוֹי זָאגְט אַלְץ דֶער טוֹיבֶּער בֶּעטְלֶער צוּ דֶער מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת װָאס זֵיי הָאבִּין זִיךְ בַּארִימְט אַז זֵיי לֶעבִּין חַיִּים טוֹבִים כַּנַ"ל) אוּן אִיךְ זָאג אַייךְ אַז אִיר װֶעט זֵיי נִיט הֶעלְפִין. װֶעט עֶס אַייךְ אוֹיךְ שַׁאטִין. (דְהַיְינוּ דָאס װָאס בַּיי דֶער מְדִינָה אִיז כַּלְיָא גִיוָוארִין דִי מַרְאֶה אוּן דֶער טַעַם אוּן דֶער רֵיחַ. דָאס װֶעט אַייךְ אוֹיךְ דֶער לַאנְגֶען).

הָאבִּין זִיךְ אוֹיף גִיהוֹיבִּין דִי עַשִׁירִים הַנַ"ל. אוּן זֶענֶען גִיגַאנְגֶען צוּ דֶער מְדִינָה אוּן אִיךְ בִּין אוֹיךְ מִיט זֵיי גִיגַאנְגֶען. אוּן אוֹיף דֶעם װֶעג הָאבִּין זֵיי אוֹיךְ גִילֶעבְּט אִיטְלִיכֶער זַיין חַיִּים טוֹבִים װָארִין זֵיי הָאבִּין גִיהַאט אוֹצָרוֹת כַּנַ"ל. װִי זֵיי זֶענֶען גִיקוּמֶען נָאהְנְט צוּ דֶער מְדִינָה. הָאט אָנְגִיהוֹיבִּין בַּיי זֵיי אוֹיךְ כַּלְיָא צוּ װֶערִין. דֶער טַעַם אוּן דִי אִיבְּרִיקֶע זַאכִין הָאבִּין זֵיי דֶערְפִילְט אַז סֶע אִיז בַּיי זֵיי כַּלְיָא גִיוָוארְן. הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגִירוּפִין צוּ זֵיי. מַיידוּךְ הַיינְט אַז אִיר זֶענְט נָאךְ נִיט אַרַיין גִיגַאנְגֶען אִין דֶער מְדִינָה.

אִיז שׁוֹין בַּיי אַייךְ כַּלְיָא גִיוָוארִין דֶער טַעַם אוּן דִי מַרְאָה אוּן דֶער רֵיחַ. וִוי וֶועט שׁוֹין זַיין. אַז אִיר וֶועט אַהִין אַרַיין גֵיין. אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן וִוי קָאנְט אִיר זֵיי נָאךְ הֶעלְפִין. הָאבּ אִיךְ גִינוּמֶען מַיין בְּרוֹיט אוּן מַיין וַואסֶער. אוּן הָאבּ זֵיי גִיגֶעבְּן. הָאבִּין זֵיי גִיפִילְט אִין מַיין בְּרוֹיט אוּן וַואסֶער אַלֶע טַעֲמִים (אוּן אַלֶע רֵיחוֹת וְכוּ') אוּן סֶע אִיז בַּיי זֵיי פַארְרֶעכְט גִיוָוארִין וָואס סֶע אִיז בַּיי זֵיי כַּלְיָא גִיוָוארִין. (דְהַיינוּ דֶער טַעַם אוּן דִי מַרְאָה אוּן דֶער רֵיחַ). אוּן יֶענֶע מְדִינָה. דְהַיינוּ דִי מְדִינָה וָואס בַּיי זֵיי אִיז גִיוֶוען דֶער גָארְטִין (וָואס בַּיי זֵיי הָאט מֶען כַּלְיָא גִימַאכְט דֶעם טַעַם וְכוּ' כַּנַּ"ל) הָאבִּין זֵיי זִיךְ אָנְגִיהוֹיבִּין אַרוּם צוּ קוּקִין אַז זֵיי זָאלִין פַאר רֶעכְטִין דִי מְדִינָה וָואס בַּיי זֵיי אִיז כַּלְיָא גִיוָוארִין דֶעם טַעַם וְכוּ' הָאבִּין זֵיי זִיךְ מְיַישֵׁב גִיוֶוען. בַּאֲשֶׁר סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין אַ מְדִינָה פוּן עֲשִׁירוֹת (דְהַיינוּ טַאקֶע דִי מְדִינָה פוּן עֲשִׁירוֹת הַנַּ"ל וָואס דֶער בֶּעטְלֶער הָאט מִיט זֵיי גִישְׁמוּסְט כַּנַּ"ל) אִיז זֵיי גִיפֶעלִין (דְהַיינוּ דֶער מְדִינָה וָואס דֶער גָארְטִין אִיז דָארְטִין גִיוֶוען אִיז זֵיי גִיפֶעלִין) אַז דֶער אַגְרָאדְנִיק זֵייעֶרֶער וָואס עֶר אִיז פַארְפַאלִין גִיוָוארִין (וָואס דוּרְךְ אִים הָאבְּן זֵיי גִילֶעבְּט חַיִים טוֹבִים) אִיז עֶר פוּן אֵיין שׁוֹרֶשׁ מִיט דֶער מְדִינָה פוּן עֲשִׁירוֹת. וָואס זֵיי לֶעבִּין אוֹיךְ חַיִים טוֹבִים. אִיבֶּער דֶעם אִיז זֵיי גִיפֶעלִין דִי עֵצָה. אַז זֵיי זָאלִין שִׁיקִין צוּ דֶער מְדִינָה פוּן עֲשִׁירוֹת. זֵיי וֶועלִין זֵי בְּוַודַאי הֶעלְפִין. הָאבִּין זֵיי אַזוֹי גִיטָאן. אוּן זֵיי הָאבִּין גִישִׁיקְט שְׁלוּחִים צוּ דֶער מְדִינָה פוּן עֲשִׁירוֹת. זֶענֶען דִי שְׁלוּחִים גִיגַאנְגֶען הָאבִּין זֵיי אֵיינְס דָאס אַנְדֶערֶע בַּאגֶעגִינְט. (דְהַיינוּ דִי שְׁלוּחִים הָאבִּין זִיךְ בַּאגֶעגִינְט מִיט דֶער מְדִינָה פוּן עֲשִׁירוֹת אוֹיף דֶעם וֶועג. וָוארִין דִי מְדִינָה פוּן עֲשִׁירוֹת הָאט זִיךְ צוּ זֵיי גִיוָואלְט גֵיין כַּנַּ"ל) הָאבִּין זֵיי גִיפְרֶעגְט דִי שְׁלוּחִים וואוּ הִין גֵייט אִיר. הָאבִּין זֵיי גִיעֶנְפֶערְט מִיר גֵייעֶן צוּ דֶער מְדִינָה פוּן עֲשִׁירוֹת אַז זֵיי זָאלִין אוּנְז הֶעלְפִין. הָאבִּין זֵיי זִיךְ אָנְגִירוּפִין. מִיר זֶענֶען דָאס אַלֵיין דִי מְדִינָה פוּן עֲשִׁירוֹת. אוּן מִיר גֵייעֶן צוּ אַייךְ. הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגִירוּפִין (דְהַיינוּ דֶער טוֹיבֶּער בֶּעטְלֶער וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) צוּ זֵיי. אִיר בַּאדַארְפְט זִיךְ צוּ מִיר. וָוארִין אִיר קָאנְט זִיךְ נִיט גֵיין אַהִין אוּן זָאלְט זֵיי הֶעלְפִין כַּנַּ"ל. (וָוארִין אַז זֵיי זֶענֶען נָאר גִיוֶוען נָאהֶנְט צוּ דֶער מְדִינָה הָאט זֵיי אַלֵיין שׁוֹין אוֹיךְ גִישַׁאט. מִכָּל שֶׁכֵּן וְכוּ' כַּנַּ"ל) בְּכֵן בְּלַייבְּט אִיר דָא אוּן אִיךְ וֶועל גֵיין מִיט דִי שְׁלוּחִים. צוּ הֶעלְפִין זֵיי.

בִּין אִיךְ גִיגַאנְגֶען מִיט דִי שְׁלוּחִים. אוּן בִּין גִיקוּמֶען אִין דֶער מְדִינָה אַרַיין. בִּין אִיךְ אַרַיין גִיקוּמֶען אִין אַ שְׁטָאט אַרַיין. הָאבּ אִיךְ גִיזֶעהְן. סֶע קוּמֶען מֶענְטְשְׁן. אוּן סֶע זָאגְט אֵיינֶער אַ וֶוערְטִיל. אוּן דֶערְנָאךְ זֶענֶען נָאךְ צוּ גִיקוּמֶען מֶענְטְשְׁן בִּיז סֶע גִיוָוארִין אַ רֶעדִיל מֶענְטְשְׁן אוּן זֵיי הָאבִּין גִיזָאגְט וֶוערְטְלִיךְ. אוּן זֵיי הָאבִּין גִילַאכְט הָאבּ אִיךְ מִיךְ צוּ גִיהֶערְט וָואס שְׁמוּסִין זֵיי. הָאבּ אִיךְ גִיהֶערְט. זֵיי רֵיידִין נִיבּוּל פֶּה. אוּן דֶער זָאגְט אַ וֶוערְטִיל פוּן נִיבּוּל פֶּה. אוּן דֶער זָאגְט אַבִּיסִיל אֵיידְלֶער אוּן דֶער לַאכְט אוּן דֶער הָאט הֲנָאָה אוּן דֶעסְט גְלַייכִין אַזוֹי וִוי דֶער שְׁטֵייגֶער אִיז. דֶערְנָאךְ בִּין אִיךְ וַוייטֶער גִיגַאנְגֶען אִין אֵיין אַנְדֶערֶע שְׁטָאט. (פוּן דֶער מְדִינָה) הָאבּ אִיךְ גִיזֶעהְן צְווֵיי מֶענְטְשְׁן קְרִיגִין זִיךְ. אֵיינֶער מִיט דֶעם אַנְדֶערִין. מַחְמַת עֶפֶּעס אַ מַשָּׂא וּמַתָּן. זֶענֶען זֵיי גִיגַאנְגֶען צוּם בֵּית דִין זִיךְ לָדוּן. הָאט זֵיי דָאס בֵּית דִין גִיפַּסְקִי'ט. דֶער אִיז זַכַּאי אוּן דֶער אִיז חַיָּיב. זֶענֶען זֵיי אַרוֹיס גִיגַאנְגֶען פוּן דֶעם בֵּית דִין דֶערְנָאךְ הָאבִּין זֵיי זִיךְ וִוידֶער צוּקְרִיגְט. אוּן הָאבִּין גִיזָאגְט אַז זֵיי ווִילִין שׁוֹין נִיט דָאס בֵּית דִין נָאר זֵיי ווִילִין אֵיין אַנְדֶער בֵּית דִין. הָאבִּין זֵיי זִיךְ אוֹיסְגִיקְלִיבְּן אֵיין אַנְדֶער בֵּית דִין. הָאבִּין זֵיי זִיךְ גִילָאדִין פַאר יֶענֶעם בֵּית דִין. דֶערְנָאךְ הָאט זִיךְ וִוידֶער צוּ קְרִיגְט אֵיינֶער פוּן דִי דָאזִיגֶע מִיט אֵיין אַנְדֶערִין הָאבִּין זֵיי זִיךְ וִוידֶער אוֹיסְגִיקְלִיבְּן אֵיין אַנְדֶער בֵּית דִין. אוּן אַזוֹי הָאבְּן זֵיי זִיךְ דָארְט וַוייטֶער צוּ קְרִיגְט. דֶער מִיט דֶעם. אוּן דֶער מִיט דֶעם. אוּן זֵיי הָאבִּין זִיךְ אוֹיסְגִיקְלִיבְּן אַלֶע מָאל אֵיין אַנְדֶער בֵּית דִין. בִּיז דִי גַאנְצֶע שְׁטָאט אִיז פוּל גִיוֶוען מִיט בָּתֵּי דִינִים. הָאבּ אִיךְ אַ קוּק גִיטָאן. הָאבּ אִיךְ גִיזֶעהְן. אַז דָאס אִיז מַחְמַת סֶע אִיז דָארְט קֵיין אֱמֶת נִיט דָא. אוּן הַיינְט אִיז דֶער מַטֶּה דִין אוּן אִיז נוֹשֵׂא פָּנִים צוּ דֶעם. (כְּלוֹמַר עֶר חַנְפִּיט יֶענֶעם אוּן פַּסְקִי'ט אִים צוּ) אוּן דֶערְנָאךְ אִיז יֶענֶער נוֹשֵׂא פָּנִים אִים (כְּלוֹמַר דֶערְנָאךְ פַּסְקִי'ט יֶענֶער וִוידֶער אִים צוּ) וָוארִין זֵיי נֶעמֶען שׁוֹחַד אוּן סֶע אִיז בַּיי זֵיי קֵיין אֱמֶת נִיט דָא.

דֶערְנָאךְ הָאבּ אִיךְ גִיזֶעהְן אַז זֵיי זֶענֶען פוּל מִיט נִיאוּף אוּן סֶע אִיז דָארְט זֵייעֶר פִּיל נִיאוּף בִּיז סֶע אִיז שׁוֹין גָאר בַּיי זֵיי גִיוָוארְן וִוי אַ הֶיתֵּר. הָאבּ אִיךְ זֵיי גִיזָאגְט. אַז דֶער אִיבֶּער אִיז בַּיי זֵיי כַּלְיָא גִיוָוארְן. דֶער טַעַם אוּן דֶער רֵיחַ אוּן דִי מַרְאֶה וָוארְן דֶער מֶלֶךְ דֶער אַכְזָר הַנַּ"ל. עֶר הָאט בַּיי זֵיי אִיבֶּער גִילָאזְט. דִי דְרַיי כִּתּוֹת קֶנֶעכְט הַנַּ"ל. אַז זֵיי זָאלְן אוּם גֵיין אוּן זֵיי זָאלְן כַּלְיָא מַאכְן דִי מְדִינָה. וָוארְן זֵיי זֶענֶען אוּם גִיגַאנְגֶען אוּן הָאבִּין גִירֶעט צְוִוישְׁן זֵיי נִיבּוּל פֶּה. אוּן זֵיי הָאבִּין אַרַיין גִיבְּרַאכְט נִיבּוּל פֶּה אִין דֶער מְדִינָה אַרַיין. אוּן דוּרְךְ נִיבּוּל פֶּה אִיז בַּיי זֵיי דוּרְךְ דֶעם כַּלְיָא גִיוָוארְן דֶעם טַעַם אַז אַלֶע טַעֲמִים הָאבִּין אֵיין טַעַם פוּן נְבֵילָה. אוּן אַזוֹי הָאבִּין זֵיי אַרַיין גִיבְּרַאכְט שׁוֹחַד אִין דֶער מְדִינָה אַרַיין אוּן דוּרְךְ דֶעם אִיז בַּיי זֵיי כַּלְיָא גִיוָוארְן דִי מַרְאָה אוּן סֶע אִיז בַּיי זֵיי טוּנְקִיל גִיוָוארְן אִין דִי אוֹיגְן. וָוארִין אַזוֹי שְׁטֵייט כִּי הַשּׁוֹחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים. כְּלוֹמֶר שׁוֹחַד מַאכְט בְּלִינְד דִי אוֹיגְן. אוּן אַזוֹי הָאבְּן דִי קֶנֶעכְט אַרַיין גִיבְּרַאכְט נִיאוּף אִין דֶער מְדִינָה. אוּן דוּרְךְ דֶעם אִיז כַּלְיָא גִיוָוארִין דֶער רֵיחַ וָוארִין דוּרְךְ נִיאוּף וֶוערְט כַּלְיָא דֶער רֵיחַ. (אוּן דָאס הָאט עֶס דֶער מֶלֶךְ אַכְזָר אִיבֶּער גִילָאזְט דְרַיי כִּתּוֹת קֶנֶעכְט אִין דֶער מְדִינָה. אוּן הָאט זֵיי גִיהֵייסִין אַז זֵיי זָאלְן אוּם גֵיין אוּן זֵיי זָאלְן אַרַיין בְּרֶענְגֶען דִי דְרַיי עֲבֵירוֹת אִין דֶער מְדִינָה. אוּן דוּרְךְ דֶעם אִיז בַּיי זֵיי כַּלְיָא גִיוָוארְן דִי מַרְאָה אוּן דֶער טַעַם אוּן דֶער רֵיחַ כַּנַּ"ל) בְּכֵן זָאלְט אִיר זֶעהְן פַאר רֶעכְטִין דִי מְדִינָה פוּן דִי דְרַיי עֲבֵירוֹת. אוּן אִיר זָאלְט נָאךְ זוּכִין נָאךְ דִי מֶענְטְשְׁן (דְהַיְינוּ נָאךְ דִי קְנֶעכְט וָואס זֵיי הָאבִּין עֶס אַרַיין גִיבְּרַאכְט דִי דְרַיי עֲבֵירוֹת אִין דֶער מְדִינָה כַּנַּ"ל) אוּן אִיר זָאלְט זֵיי פַארְטְרַייבִּין. אוּן אַז אִיר וֶועט אַזוֹי טָאן. אוּן אִיר וֶועט אָפְּרֵיינִיקְן דִי מְדִינָה פוּן דִי דְרַיי עֲבֵירוֹת זָאג אִיךְ אַייךְ. אַז לֹא דַי וָואס סֶע וֶועט בַּיי אַייךְ פַאר רֶעכְט וֶוערְן דֶער טַעַם אוּן דִי מַרְאָה אוּן דֶער רֵיחַ, נָאךְ מֶער. אַפִילוּ דֶער אַגְרָאדְנִיק וָואס עֶר אִיז בַּיי אַייךְ פַארְפַאלִין גִיוָוארְן. וֶועט עֶר זִיךְ אוֹיךְ קָאנֶען אָפְּזוּכִין. הָאבְּן זֵיי אַזוֹי גִיטָאן. אוּן זֵיי הָאבִּין אָנְגִיהוֹבִּין צוּ רֵיינִיקִין דִי מְדִינָה פוּן דִי דְרַיי עֲבֵירוֹת. אוּן זֵיי הָאבִּין נָאךְ גִיזוּכְט נָאךְ דִי מֶענְטְשְׁן. (דְהַיְינוּ נָאךְ דִי קְנֶעכְט הַנַּ"ל) אוּן זֵיי הָאבִּין אָנְגִיכַאפְּט אַ מֶענְטְשְׁן. אוּן זֵיי הָאבִּין אִים גִיפְרֶעגְט. פוּן וַואנֶעט קוּמְסְטוּ אַהֶער. בִּיז זֵיי הָאבְּן גִיחַאפְּט דִי מֶענְטְשְׁן פוּן דֶעם מֶלֶךְ אַכְזָר. (דְהַיְינוּ דִי דְרַיי כִּתּוֹת קְנֶעכְט הַנַּ"ל) אוּן זֵיי הָאבִּין דִי מֶענְטְשְׁן אַרוֹיס גִיטְרִיבְּן. אוּן זֵיי הָאבִּין אָפְּגִירֵיינִיקְט דִי מְדִינָה פוּן דִי עֲבֵירוֹת. דֶערְוַוייל אִיז גִיוָוארְן אַ רַעשׁ. אֶפְשֶׁר אִיז פָארְט דֶער מְשׁוּגֶענֶער דֶער אַגְרָאדְנִיק. וָוארִין סֶע גֵייט אוּם אַ מְשׁוּגֶענֶער. אוּן עֶר זָאגְט אַלְץ אַז עֶר אִיז דֶער אַגְרָאדְנִיק אוּן אִיטְלִיכֶער הַאלְט אִים פַאר מְשׁוּגָע. אוּן מֶע וַוארְפְט אִים נָאךְ שְׁטֵיינֶער. אוּן מֶע טְרַייבְּט אִים אַוֶועק. טָאמֶער פָארְט אִיז טַאקֶע עֶר דֶער אַגְרָאדְנִיק. אִיז מֶען גִיגַאנְגֶען אוּן מֶע הָאט אִים גִיבְּרַאכְט. הָאבּ אִיךְ גִיזָגְט (דְהַיְינוּ דֶער בֶּעטְלֶער דֶער טוֹיבֶּער וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) אַ וַודְאַי אִיז עֶר דֶער אַגְרָאדְנִיק (דְהַיְינוּ דֶער וָואס זֵיי הָאבִּין פְרִיר גִיזָאגְט אַז עֶר אִיז מְשׁוּגָע).

נִמְצָא הָאבּ אִיךְ אַ הַסְכָּמָה פוּן דָארְט אַז אִיךְ לֶעבּ חַיִים טוֹבִים וָוארִין אִיךְ הָאבּ זִיךְ פַאר רֶעכְט דִי מְדִינָה (אוּן דָארְךְ אִים הָאט זִיךְ זֵיי אַפִילוּ דֶער אַגְרָאדְנִיק אָפְּגִיזוּכְט. הָאבִּין זֵיי ווִידֶער גִילֶעבְּט חַיִים טוֹבִים כַּנַּ"ל) הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ בְּמַתָּנָה מַיין חַיִים טוֹבִים. אִיז דָארְט גִיוָוארִין זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה אוּן אַ גְרוֹיסֶע חֶדְוָה. אוּן זֵיי זֶענֶען זֵייעֶר פְרֵיילִיךְ גִיוָוארְן: דֶער עֶרְשְׁטֶער הָאט זֵיי גִישֶׁענְקְט חַיִים אֲרוּכִים דְהַיְינוּ לַאנְג לֶעבִּין אוּן דֶער אַנְדֶערֶער הָאט זֵיי גִישֶׁענְקְט חַיִים טוֹבִים. דְהַיְינוּ גוּט לֶעבִּין. אוּן אַזוֹי אַלֶע בֶּעטְלֶערְס זֶענֶען אַלֶע דֶערְנָאךְ גִיקוּמֶען אוֹיף דֶער חַתּוּנָה אוּן הָאבִּין זֵיי גִישֶׁענְקְט דְרָשָׁה גִישַׁאנְק דָאס דָאזִיגֶע וָואס זֵי הָאבִּין זֵיי פְרִיר גִוִוינְטְשְׁן אַז זֵיי זָאלִין זַיין אַזוֹי וִוי זֵיי. אוּן הַיינְט הָאבִּין זֵיי דָאס גִישֶׁענְקְט זֵיי בְּמַתָּנָה גְמוּרָה דְרָשָׁה גִישַׁאנְק.

דֶעם דריטִין טָאג

דֶעם דְרִיטִין טָאג. הָאבִּין זִיךְ חָתְן כַּלָה ווִידֶער דֶערְמַאנְט. אוּן הָאבִּין גִיוֵויינְט אוּן גִיבֶּענְקְט. ווִי נֶעמְט מֶען דָא. דֶעם דְרִיטְן בֶּעטְלִיר. וָואס עֶר אִיז גִיוֶוען אַ כְּבַד פֶּה (דְהַיינוּ עֶר הָאט גִישְׁטָאמְפִּילְט מִיט דֶעם מוֹיל) דֶערְוַוייל קוּמְט עֶר אַרַיין אוּן זָאגְט. אִיךְ בִּין דָא. אוּן אִיז זֵיי אַרוּם גִיפַאלִין. אוּן הָאט זֵיי גִיקוּשְׁט אוּן עֶר הָאט זֵיי אוֹיךְ אַזוֹי גִיזָאגְט כַּנַ"ל. פְרִיר הָאב אִיךְ אַייךְ גִיבֶּענְטְשְׁט. אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי וִוי אִיךְ. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ דְרָשָׁה גִישַׁאנְק. אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי וִוי אִיךְ. אִיר מֵיינְט אִיךְ בִּין אַ כְּבַד פֶּה. אִיךְ בִּין גָאר קֵיין כְּבַד פֶּה נִיט. נָאר דִי דִיבּוּרִים פוּן דֶער וֶועלְט וָואס זֵיי זֶענֶען נִיט קֵיין שְׁבָחִים צוּם אֵייבִּירְשְׁטְן הָאבִּין קֵיין שְׁלֵימוּת נִיט (כְּלוֹמֶר דְרִיבֶּער הָאט עֶר אַ פָּנִים וִוי אַ כְּבַד פֶּה. וָואס קֶען נִיט רֵיידִין. ווָארִין עֶר וִויל גָאר נִיט רֵיידְן קֵיין שׁוּם וָוארְט פוּן דֶער וֶועלְט. וָואס סֶע אִיז נִיט קֵיין לוֹיבּ צוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. ווָארִין דִי רֵייד וָואס נִיט קֵיין לוֹיבּ צוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאבִּין קֵיין שְׁלֵימוּת נִיט. אִיבֶּער דֶעם שְׁטָאמְפִּילְט עֶר אִין דִי רֵייד) אָבֶּער צוּם אֶמֶת בִּין אִיךְ גָאר קֵיין כְּבַד פֶּה נִיט. אַדְרַבָּא. אִיךְ בִּין אַ מֵלִיץ אוּן אַ דַבְּרָן דְהַיינוּ אַ רֵיידֶער. זֵייעֶר אַ וואוּילֶער וָואס סֶע אִיז אַ ווִילְד חִידוּשׁ. אוּן אִיךְ קָאן רֵיידִין חִידוֹת אוּן שִׁירִים אוּן לִידֶער וָואס זֵיי זֶענֶען ווִילְדֶע חִידוּשִׁים. וָואס אַז אִיךְ הֵייבּ אָן צוּ רֵיידִין מַיינֶע חִידוֹת מִיט מַיינֶע שִׁירִים מִיט מַיינֶע לִידֶער. אִיז גָאר נִיט פַארְהַאנְדִין קֵיין שׁוּם נִבְרָא אִין דֶער וֶועלְט וָואס עֶר זָאל מִיךְ נִיט וֶועלִין הֶערִין (כְּלוֹמֶר סֶע נִיט דָא קֵיין שׁוּם בַּאשֶׁעפֶּענִישׁ אִין דֶער וֶועלְט וָואס סֶע זָאל נִיט וֶועלִין הֶערִין זַיינֶע שִׁירִים וְכוּ') אוּן סֶע אִיז אִין זֵיי דָא (דְהַיינוּ אִין דִי חִידוֹת אוּן אִין דִי שִׁירִים וָואס עֶר זָאגְט) כָּל הַחָכְמוֹת. אוּן אִיךְ הָאב אֵיין הַסְכָּמָה דְרָאף. פוּן דֶעם גְרוֹיסִין מַאן וָואס עֶר הֵייסְט דֶער אֶמֶתִיר אִישׁ חֶסֶד.

וָוארִין אַמָאל, זֶענֶען גִיזֶעסִין אַלֶע חַכָמִים אוּן אִיטְלִיכֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט מִיט זַיין חָכְמָה. אֵיינֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר הָאט אַרוֹיס גִיבְּרַאכְט מִיט זַיין חָכְמָה. אַייזִין. (דְהַיינוּ דָאס וָואס מֶען זָאל קֶענֶען מַאכִין אַייזִין פוּן דֶער עֶרְד דָאס הָאט עֶר אַרוֹיס גִיבְּרַאכְט אוֹיף דֶער וֶועלְט) אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט עֶר הָאט אַרוֹיס גִיבְּרַאכְט אֵיין אַנְדֶער מִין מַתֶּכֶת (דְהַיינוּ אֵיין אַנְדֶער מִין אַייזִין ווַארְג. צִין אָדֶער בְּלַיי וְכוּ') אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר הָאט אַרוֹיס גִיבְּרַאכְט מִיט זַיין חָכְמָה זִילְבֶּער. דָאס אִיז שׁוֹין חָשׁוּבֶער (דְהַיינוּ דָאס וָואס מֶע קָאן מַאכִין זִילְבֶּער. דָאס הָאט עֶר אַרוֹיס גִיבְּרַאכְט) אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר הָאט אַרוֹיס גִיבְּרַאכְט. מֶע זָאל קֶענֶען מַאכִין גָאלְד. אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר הָאט אַרוֹיס גִיבְּרַאכְט כְּלֵי מִלְחָמָה. (דְהַיינוּ דִי כֵּלִים וָואס מֶע הַאלְט מִיט זֵיי מִלְחָמָה. דְהַינוּ בִּיקְסְן אוּן הוּרְמַאטִיס אוּן דֶעסְט גְלַייכִין דִי חָכְמָה צוּ מַאכִין דִי כֵּלִים דָאס הָאט עֶר אַרוֹיס גִיבְּרַאכְט) אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר קָאן מַאכִין דִי אַייזִין ווַארְג. נִיט פוּן דִי זַאכִין. וָואס זֵיי מַאכִין דֶערְפוּן דִי אַייזִין ווַארְג. אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט מִיט אַנְדֶערֶע חָכְמוֹת. ווָארִין סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין כַּמָה זַאכִין אוֹיף דֶער וֶועלְט. וָואס מֶע הָאט אַרוֹיס גִיבְּרַאכְט דוּרְךְ חָכְמוֹת. דְהַיינוּ סַאלִיטְרֶע אוּן פִּילְוִויר אוּן דֶעסְט גְלַייכִין הָאט זִיךְ אִיטְלִיכֶער בַּארִימְט מִיט זַיין חָכְמָה.

הָאט זִיךְ דָארְט אֵיינֶער אָנְגִירוּפִין אִיךְ בִּין קְלוּגֶער פוּן אַייךְ. ווָארִין אִיךְ בִּין קְלוּג וִוי דֶער טָאג. הָאט מֶען דָארְט נִיט פַארְשְׁטַאנֶען וָואס עֶר זָאגְט. עֶר אִיז קְלוּג וִוי דֶער טָאג. הָאט עֶר זִיךְ צוּ זֵיי אָנְגִירוּפְן. וָוארְן אַלֶע אַייעֶרֶע חָכְמוֹת. קָאן מֶען זֵיי צוּם אוֹיף נֶעמֶען. וֶועט פוּן זֵיי מֶער נִיט זַיין. נָאר אֵיין שָׁעָה. כָאטְשֶׁע אִיטְלִיכֶע חָכְמָה נֶעמְט זִיךְ פוּן אֵיין אַנְדֶערִין טָאג. וֶועדְלִיג דִי בְּרִיאָה וָואס סֶע גִיוֶוען אִין אִיטְלִיכְן טָאג. וָוארִין אַלֶע חָכְמוֹת זֶענֶען זִיךְ הַרְכָּבוֹת (דְהַיינוּ מֶע מִישְׁט צוּם אוֹיף עֶטְלִיכֶע זַאכִין אִין אֵיינֶעם אוּן דֶערְפוּן מַאכְט מֶען דִי זַאךְ. אִיבֶּער דֶעם נֶעמְט זִיךְ אִיטְלִיכֶע חָכְמָה פוּן דֶעם טָאג. וָואס אִין דֶעם טָאג הָאט גָאט בַּאשַׁאפִין דִי זַאכִין וָואס דֶערְפוּן נֶעמְט מֶען דִי מַאטֶעְרְיֶעס אוּן מֶע מִישְׁט אוֹיס מִיט חָכְמָה אוּן מֶע מַאכְט דִי זַאךְ וָואס מֶע ווִיל מַאכִין זִילְבֶּער אָדֶער קוּפֶּער

אוּן דֶעסְט גְלַייכִין) פוּן דֶעסְט וֶועגִין פָּארְט קָאן מֶען מִיט חָכְמָה צוּם אוֹיף נֶעמֶען אַלֶע אַייעֶרֶע חָכְמוֹת וֶועט פוּן זֵיי מֶער נִיט זַיין נָאר אֵיין שָׁעָה. אָבֶער אִיךְ בִּין קְלוּג וִוי אַ גַאנְצֶער טָאג. (אַזוֹי הָאט זִיךְ בַּארִימְט דֶער אוּנְטֶערְשְׁטֶער חָכָם הַנַ"ל) הָאב אִיךְ מִיךְ אָנְגִירוּפִין צוּ אִים (דְהַיְינוּ דֶער כְּבַד פֶּה וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) וִוי וֶועלְכֶער טָאג (כְּלוֹמַר וִוי וֶועלְכֶער טָאג בִּיסְטוּ קְלוּג) הָאט עֶר זִיךְ אָנְגִירוּפִין. אָט דֶער אִיז קְלוּגֶער פוּן מִיר. וַוייל עֶר פְרֶעגְט וִוי וֶועלְכֶער טָאג. לוּשְׁמִיר וִוי וֶועלְכֶער טָאג אִיר ווילְט אַזוֹי בִּין אִיךְ קְלוּג. לוּשְׁמִיר פַּאר וָואס זֶע ווידֶער אִיז דֶער קְלוּגֶער. וַוייל עֶר הָאט גִיפְרֶעגְט וִוי וֶועלְכֶער טָאג. דֶער חָכָם אִיז זִיךְ אוֹיךְ קְלוּג וִוי וֶועלְכִין טָאג עֶר וִויל. נָאר סֶע פַארְהַאנְדִין אַ גַאנְצֶע מַעֲשֶׂה.

וָוארִין דֶער אֶמְתִיר אִישׁ חֶסֶד. אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶער מַאן. אוּן אִיךְ (דְהַיְינוּ דֶער כְּבַד פֶּה וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) גֵיי אוּם אוּן נֶעם צוּם אוֹיף אַלֶע אֶמְתִי חַסָדִים אוּן בְּרֶענְג זֵיי צוּ דֶעם אֶמְתִין אִישׁ חֶסֶד. אוּן דֶער עִיקָר זְמַן (דְהַיְינוּ אַז סֶע זָאל זַיין אַ צַייט וָוארִין דִי צַייט אַלֵיין דְהַיְינוּ אַז סֶע זָאל זַיין יָאר אוּן טֶעג אוֹיף דֶער וֶועלְט דָאס אַלֵיין הָאט זִיךְ אוֹיךְ הַשֵׁם יִתְבָּרַךְ בַּאשַׁאפִין) וֶוערְט נָאר דוֹרְךְ אֶמְתִי חַסָדִים. אוּן אִיךְ גֵיי אוּם אוּן נֶעם צוּם אוֹיף אַלֶע אֶמְתִי חַסָדִים אוּן בְּרֶענְג זֵיי צוּ דֶעם אֶמְתִין אִישׁ חֶסֶד. וָואס דֶערְפוּן וֶוערְט דֶער זְמַן.

אוּן סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין אַ בַּארְג. אוּן אוֹיף דֶעם בַּארְג שְׁטֵייט אַ שְׁטֵיין. אוּן פוּן דֶעם שְׁטֵיין גֵייט אַ קְוַואל. אוּן אִיטְלִיכֶע זַאךְ הָאט אַ הַארְץ. אוּן דִי וֶועלְט אִין גַאנְצִין הָאט אוֹיךְ אַ הַארְץ. אוּן דָאס הַארְץ פוּן דֶער וֶועלְט. אִיז אַ גַאנְצֶע קוֹמָה מִיט אַ פָּנִים אוּן מִיט הֶענְט אוּן פִיס וְכוּ'. לוּשְׁמִיר דֶער נָאגִיל פוּן דֶעם פוּס פוּן דֶעם הַארְץ פוּן דֶער וֶועלְט. אִיז הַארְצִיקֶער אֵיידֶער אֵיין אַנְדֶערִינְס הַארְץ. אוּן דֶער בַּארְג מִיט דֶעם קְוַואל שְׁטֵייט אִין אֵיין עֶק פוּן דֶער וֶועלְט. אוּן דָאס הַארְץ פוּן דֶער וֶועלְט. שְׁטֵייט אִין דֶעם אַנְדֶערִין עֶק פוּן דֶער וֶועלְט. אוּן דָאס הַארְץ. שְׁטֵייט אַקֶעגִין דֶעם קְוַואל. אוּן גְלוּסְט אוּן בֶּענְקְט תָּמִיד זֵייעֶר אַז סֶע זָאל קוּמֶען צוּ דֶעם קְוַואל. אוּן דָאס בֶּענְקֶען אוּן דָאס גְלוּסְטִין פוּן דֶעם הַארְץ צוּא דֶעם קְוַואל אִיז גָאר ווילְד. אוּן סֶע שְׁרַייט תָּמִיד דָאס הַארְץ אַז סֶע זָאל קוּמֶען צוּ דֶעם קְוַואל. אוּן דֶער קְוַואל גְלוּסְט צוּ דֶעם הַארְץ אוֹיךְ.

אוּן דָאס הַארְץ. הָאט צְוֵויי חְלִישׁוּת (דְהַיְינוּ צְוֵויי שְׁלַאפְקֵייט). אֵיינְס וָוארִין דִי זוּן יָאגְט עֶס זֵייעֶר. אוּן בְּרֶענְט עֶס. (וַוייל סֶע בֶּענְקְט אַלְץ אוּן וִויל קוּמֶען צוּם קְוַואל). אוּן דָאס אַנְדֶערֶע שְׁלַאפְקֵייט הָאט דָאס הַארְץ. מַחְמַת דֶעם בֶּענְקֶען אוּן דָאס גְלוּסְטִין וָואס דָאס הַארְץ בֶּענְקְט אוּן גְלוּסְט תָּמִיד. אוּן סֶע גֵייט גָאר אוֹיס צוּ דֶעם קְוַואל. אוּן סֶע שְׁרַייט אַלְץ סֶע זָאל קוּמֶען צוּ דֶעם קְוַואל כַּנַ"ל. וָוארִין דָאס הַארְץ שְׁטֵייט תָּמִיד אַקֶעגִין דֶעם קְוַואל אוּן שְׁרַייט נַא גִיוַואלְד. אוּן סֶע בֶּענְקְט אַלְץ זֵייעֶר צוּ דֶעם קְוַואל כַּנַ"ל. לוּשְׁמִיר אַז דָאס הַארְץ בַּאדַארְף זִיךְ אַבִּיסְל אָפְּרוּעֶן. אַז סֶע זָאל זִיךְ אָפְּסַאפֶּען אַבִּיסְל. אַזוֹי קוּמְט אַגְרוֹיסֶער פוֹיגִיל. אוּן פַארְשְׁפְּרֵייט דִי פְלִיגְל אוֹיף אִים אוּן פַארְשְׁטֶעלְט אִים פוּן דֶער זוּן. דֶעמוּלְט רוּט זִיךְ דָאס הַארְץ אָפּ אַבִּיסְל. אוּן אַפִילוּ דֶעמוּלְט אַז סֶע רוּט זִיךְ אָפּ. קוּקְט עֶס אוֹיךְ אַקֶעגִין דֶעם קְוַואל. אוּן בֶּענְקְט אַלְץ צוּם קְוַואל. לוּשְׁמִיר אַז סֶע בֶּענְקְט יוֹא אַזוֹי צוּם קְוַואל. פַארְוָואס גֵייט עֶר נִיט צוּם קְוַואל. נָאר וִוי בַּאלְד דָאס הַארְץ וִויל צוּ גֵיין נָאהֶנְט צוּם בַּארְג וָואס אוֹיבִין אִיז דֶער קְוַואל. אַזוֹי זֶעהְט עֶר שׁוֹין נִיט אַרוֹיס דֶעם שְׁפִּיץ. קָאן עֶר נִיט זֶעהְן דֶעם קְוַואל. אוּן וִויבַּאלְד עֶר קוּקְט נִיט אוֹיף דֶעם קְוַואל. גֵייט עֶר אוֹיס. וָוארִין גָאר זַיין חִיוּת פוּן דֶעם הַארְץ. אִיז נָאר פוּן דֶעם קְוַואל. אוּן אַז עֶר שְׁטֵייט אַקֶעגִין בַּארְג. זֶעהְט עֶר אַרוֹיס דֶעם שְׁפִּיץ בַּארְג וָואס דָארְט אִיז דֶער קְוַואל. אָבֶער תֵּיכֶּף וִויבַּאלְד עֶר וִויל צוּגֵיין צוּם בַּארְג. זֶעהְט עֶר שׁוֹין נִיט אַרוֹיס דֶעם שְׁפִּיץ (וָוארִין אַזוֹי אִיז זִיךְ דֶער שְׁטֵייגֶער. בַּיי אַ הוֹיכִין בַּארְג. פוּן וַוייטִין אַז מֶע שְׁטֵייט. זֶעהְט מֶען אַרוֹיס דֶעם שְׁפִּיץ. אוּן אַז מֶע גֵייט צוּ נָאהֶנְט זֶעהְט מֶען שׁוֹין נִיט אַרוֹיס דֶעם שְׁפִּיץ) קָאן עֶר שׁוֹין נִיט קוּקִין אוֹיף דֶעם קְוַואל. קָאן עֶר חַס וְשָׁלוֹם אוֹיסְגֵיין אוּן אַז דָאס הַארְץ זָאל חַס וְשָׁלוֹם אוֹיסְגֵיין. וָואלְט גָאר דִי וֶועלְט

חָרוֹב גִיוָוארִין וָוארִין דָאס הַארֶץ אִיז זִיךְ דָאס חִיוּת פוּן אִיטְלִיכֶער זַאךְ אוּן וִוי קָאן דִי וֶועלְט אַ קִיוּם הָאבִּין אָן דֶעם הַארֶץ. אִיבֶּער דֶעם קָאן דָאס הַארְץ נִיט צוּ גֵיין צוּם דֶעם קְוַואל. נָאר סֶע שְׁטֵייט תָּמִיד אַקֶעגִין דֶעם קְוַואל אוּן סֶע בֶּענְקְט אוּן סֶע שְׁרַייט תָּמִיד אַז סֶע זָאל קוּמֶען צוּ דֶעם קְוַואל כַּנַּ"ל.

אוּן דֶער קְוַואל הָאט גָאר קֵיין זְמַן נִיט. וָוארִין דֶער קְוַואל אִיז גָאר נִיט אִין זְמַן. (כְּלוֹמֶר דֶער קְוַואל הָאט קֵיין שׁוּם צַייט נִיט דְהַיינוּ עֶר הָאט נִיט קֵיין שׁוּם טָאג אוּן קֵיין שׁוּם צַייט אִין דֶער וֶועלְט. וָוארִין עֶר אִיז גָאר הֶעכֶער פוּן דֶער צַייט פוּן דֶער וֶועלְט) לוּשְׁמִיר. וִוי אַזוֹי קָאן דֶער קְוַואל זַיין אִין דֶער וֶועלְט. (וָוארִין אִין דֶער וֶועלְט קָאן זִיךְ קֵיין זַאךְ נִיט זַיין אָן אַ צַייט). לוּשְׁמִיר גָאר דִי צַייט פוּן דֶעם קְוַואל אִיז נָאר וָואס דָאס הַארְץ שֶׁענְקְט דֶעם קְוַואל אַ טָאג בְּמַתָּנָה. אוּן אַז דֶער טָאג וִויל זִיךְ שׁוֹין אוֹיסְלָאזִין. אוּן וִוי דֶער טָאג וֶועט אַוֶועק גֵיין וֶועט זִיךְ שׁוֹין דֶער קְוַואל קֵיין זְמַן נִיט הָאבִּין וֶועט דֶער קְוַואל אַוֶועק גֵיין פוּן דֶער וֶועלְט. וִוי דֶער קְוַואל וֶועט נִיט זַיין. וֶועט זִיךְ דָאס הַארְץ אוֹיךְ אוֹיסְגֵיין חַס וְשָׁלוֹם. וֶועט חַס וְשָׁלוֹם גָאר דִי וֶועלְט בָּטֵל וֶוערְן כַּנַּ"ל. אַזוֹי וִוי סֶע קוּמְט נָאהֶנְט צוּם סוֹף טָאג. אַזוֹי הֵייבִּין זֵיי זִיךְ אָן צוּ גִיזֶעגִינֶען אֵיינֶער מִיט דֶעם אַנְדֶערְין דָאס הַארֶץ מִיט דֶעם קְוַואל. אוּן זֵיי הֵייבִּין אָן צוּ זָאגִין חִידוֹת אוּן שִׁירִים אוּן לִידֶער אֵיינֶער צוּם אַנְדֶערְין זֵייעֶר וואוּילֶע חִידוֹת אוּן לִידֶער. מִיט גְרוֹיס לִיבְּשַׁאפְט אוּן מִיט גְרוֹיס בֶּענְקֶעכְץ זֵייעֶר אֵיינֶער צוּם אַנְדֶערְין דָאס הַארֶץ צוּם קְוַואל. אוּן דֶער קְוַואל צוּ דֶעם הַארְץ. אוּן דֶער אֶמֶתִיר אִישׁ חֶסֶד. הָאט דְרָאף הַשְׁגָחָה. אוּן עֶר הִיט דָאס אָפּ. אוּן וִוי סֶע קוּמְט דֶער טָאג גָאר צוּם סוֹף. נָאר עֶר זָאל זִיךְ אוֹיסְלָאזְן (וָואס הָאט בַּאלְד וִוי דֶער טָאג וֶועט זִיךְ אוֹיסְלָאזִין אוּן דֶער קְוַואל וֶועט שׁוֹין קֵיין טָאג נִיט הָאבִּין כַּנַּ"ל וֶועט עֶר אַוֶועק גֵיין אוּן אַזוֹי וֶועט חַס וְשָׁלוֹם דָאס הַארְץ אוֹיךְ אוֹיסְגֵיין. וֶועט חַס וְשָׁלוֹם דִי גַאנְצֶע וֶועלְט חָרוֹב וֶוערִין) אַזוֹי קוּמְט אָן דֶער אֶמֶתִיר אִישׁ חֶסֶד אוּן שֶׁענְקְט אַ טָאג דֶעם הַארְצִין. אוּן דָאס הַארֶץ שֶׁענְקְט דֶעם טָאג דֶעם קְוַואל. אַזוֹי הָאט שׁוֹין וִוידֶער. דֶער קְוַואל אַ זְמַן (דְהַיינוּ דֶעם טָאג קָאן שׁוֹין דֶער קְוַואל ווִידֶער אַ קִיוּם הָאבִּין קָאן שׁוֹין דָאס הַארְץ אוֹיךְ אַ קִיוּם הָאבִּין וְכוּ') אוּן אַז דֶער טָאג קוּמְט אָן פוּן וַואנֶען עֶר קוּמְט אַזוֹי גֵייט דֶער טָאג אוֹיךְ מִיט חִידוֹת. אוּן מִיט וואוּילֶע שִׁירִים וָואס אִין זֵיי אִיז דָא אַלֶע חָכְמוֹת. אוּן סֶע אִיז דָא חִילוּקִים צְוִוישְׁן דִי טֶעג. וָוארִין סֶע אִיז פַּארְהַאנְדִין זוּנְטָאג אוּן מָאנְטָאג וְכוּ'. אוּן אַזוֹי אִיז פַּארְהַאנְדִין רֹאשׁ חוֹדֶשׁ אוּן יָמִים טוֹבִים. (כְּלוֹמֶר וֶועדְלִיג דֶעם טָאג וָואס פַאר אַטָאג סֶע קוּמְט. מִיט אַזוֹינֶע שִׁירִים קוּמְט עֶר אָן).

אוּן גָאר דֶער זְמַן וָואס דֶער אֶמֶתִיר אִישׁ חֶסֶד הָאט. אִיז זִיךְ אַלְץ דָארְךְ מִיר. (דְהַיינוּ דָארְךְ דֶעם כְּבַד פֶּה וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) וָוארִין אִיךְ גֵיי זִיךְ אוּן נֶעם צוּם אוֹיף אַלֶע אֶמֶתִי חַסָדִים. וָואס פוּן זֵיי וֶוערְט גָאר דֶער זְמַן כַּנַּ"ל. (אוּן אִיבֶּער דֶעם אִיז דֶער כְּבַד פֶּה קְלוּגֶער אַפִילוּ פוּן דֶעם חָכָם וָואס עֶר הָאט זִיךְ בַּארִימְט עֶר אִיז קְלוּג וִוי וֶועלְכֶער טָאג מֶע וִויל. וָוארְן גָאר דִי צַייט מִיט דִי טֶעג וֶוערִין זִיךְ גָאר דוּרְךְ אִים. וָואס דִי טֶעג קוּמֶען אָן מִיט שִׁירִים אוּן חִידוֹת וָואס אִין זֵיי אִיז אַלֶע חָכְמוֹת וְכוּ' כַּנַּ"ל).

נִמְצָא הָאבּ אִיךְ זִיךְ אַ הַסְכָּמָה פוּן דֶעם אֶמֶתִין אִישׁ חֶסֶד. אַז אִיךְ קֶען רֵיידִין חִידוֹת אוּן שִׁירִים וָואס אִין זֵיי אִיז אַלֶע חָכְמוֹת (וָוארִין גָאר דִי טֶעג מִיט דִי חִידוֹת מִיט דִי שִׁירִים וֶוערִין זִיךְ גָאר דוּרְךְ אִים כַּנַּ"ל) הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ בְּמַתָּנָה גְמוּרָה דְרָשָׁה גִישַׁאנְק אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי וִוי אִיךְ. אִיז דָארְט גִיוָוארִין אַ גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה אוּן אַ גְרוֹיסֶע חֶדְוָה. אוּן זֵיי הָאבִּין אַ הִילוּא גִיטָאן.

דֶעם פערטִין טָאג

אַז זֵיי הָאבִּין גוֹמֵר גִיוֶוען דִי שִׂמְחָה פוּן דֶעם טָאג. אוּן זֵיי הָאבִּין דֶערנָאךְ אִיבֶּער גִינֶעכְטִיגְט. אִין דֶערפְרִיא הָאבִּין זֵיי זִיךְ ווִידֶער דֶערמַאנְט אוּן הָאבִּין גִיבֶּענְקְט וְכוּ' נָאךְ דֶעם בֶּעטְלֶער וָואס עֶר הָאט גִיהַאט אַ קְרוּמֶען הַאלְז דֶערוַוייל קוּמְט עֶר אַרַיין אוּן זָאגְט אִיךְ בִּין דָא וְכוּ'. פְרִיר הָאבּ אִיךְ אַייךְ גִיבֶּענְטְשְׁט אַז אִיר זָאל זַיין אַזוֹי ווִי אִיךְ. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ דְרָשָׁה גִישַׁאנְק אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי ווִי אִיךְ. אִיר מֵיינְט. אַז אִיךְ הָאבּ אַ קְרוּמֶען הַאלְדְז. אִיךְ הָאבּ גָאר קֵיין קְרוּמֶען הַאלְדְז נִיט. אַדְרַבָּא אִיךְ הָאבּ זֵייעֶר אַ גְלַייכִין הַאלְז. זֵייעֶר אַ שֵׁיינֶעם הַאלְז. נָאר סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין הַבְלֵי עוֹלָם. (דְהַיינוּ נַארִישְׁקֵייט פוּן דֶער וֶועלְט) אוּן אִיךְ ווִיל גָאר קֵיין שׁוּם דוּךְ אִין דֶער וֶועלְט נִיט אַרַיין לָאזִין. (אוּן דְרִיבֶּער הָאט עֶר אַ פָּנִים ווִי אַ קְרוּמֶער הַאלְז. וָוארִין עֶר פַארְקְרוּמְט דֶעם הַאלְז פוּן דִי הַבְלֵי עוֹלָם אוּן עֶר ווִיל גָאר קֵיין שׁוּם דוּךְ אִין דֶער וֶועלְט נִיט אַרַיין לָאזִין) אָבֶּער צוּם אֶמֶת הָאבּ אִיךְ זֵייעֶר אַ שֵׁיינֶעם הַאלְז. זֵייעֶר אַ וואוֹילִין הַאלְז. וָוארִין אִיךְ הָאבּ זֵייעֶר אַ וואוֹיל קוֹל. אוּן אַלֶע קוֹלוֹת וָואס אִין דֶער וֶועלְט וָואס נָאר אַ קוֹל אָן אַ דִיבּוּר. קָאן אִיךְ אַלֶע קוֹלוֹת נָאךְ מַאכִין מִיט מַיין קוֹל. וָוארִין אִיךְ הָאבּ אַ הַאלְז אוּן אַ קוֹל זֵייעֶר אַ וואוֹילְס אוּן אִיךְ הָאבּ אַ הַסְכָּמָה דְרוֹיף פוּן דֶער מְדִינָה.

וָוארִין סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין אַ מְדִינָה וָואס זֵיי קָאנֶען אַלֶע זֵייעֶר וואוֹיל דִי חָכְמָה פוּן מָאזִיקַא. (דְהַיינוּ דִי חָכְמָה פוּן שְׁפִּילִין אוּן זִינְגְען) אוּן זֵיי זֶענֶען אַלֶע דָארְט עוֹסֵק אִין דֶער חָכְמָה. אוּן אֲפִילוּ קְלֵיינֶע קִינְדֶער. סֶע אִיז דָארְטִין נִיט פַארְהַאנְדִין אַ קִינְד וָואס סֶע זָאל נִיט קֶענֶען שְׁפִּילִין אוֹיף עֶפֶּעס אַ כְּלִי שִׁיר. אוּן דֶער קְלֶענְצְטֶער פוּן דֶער מְדִינָה אִיז דֶער גְרֶעסְטֶער חָכָם אִין אֵיין אַנְדֶערֶע מְדִינָה אִין דֶער חָכְמָה פוּן מָאזִיקַא. אוּן דִי חֲכָמִים אוּן דֶער מֶלֶךְ פוּן דֶער מְדִינָה אוּן דִי קַאפֶּעלְיִיס זֵיי זֶענֶען זֵייעֶר ווִילְד גְרוֹיסֶע חֲכָמִים. אִין דֶער חָכְמָה.

אַמָאל זֶענֶען גִיזֶעסְן דִי חֲכָמִים פוּן דֶער מְדִינָה. אוּן אִיטְלִיכֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט מִיט זַיין חָכְמָה אִין מָאזִיקַא דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט עֶר קָאן שְׁפִּילִין אוֹיף דֶעם כְּלִי שִׁיר. אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט עֶר קָאן שְׁפִּילִין אוֹיף דֶעם כְּלִי שִׁיר. אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט מִיט דֶעם כְּלִי שִׁיר. אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט עֶר קָאן שְׁפִּילִין אוֹיף עֶטְלִיכֶע כְּלֵי שִׁיר. אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר קָאן שְׁפִּילִין אוֹיף אַלֶע כְּלֵי שִׁיר. אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. אַז עֶר קָאן מַאכִין מִיט זַיין קוֹל אַזוֹי ווִי דָאס כְּלֵי שִׁיר. אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר קָאן מַאכִין מִיט זַיין קוֹל אַזוֹי ווִי דָאס כְּלִי שִׁיר. אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר קָאן מַאכִין מִיט זַיין קוֹל אַזוֹי ווִי עֶטְלִיכֶע כְּלֵי שִׁיר. אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט אַז עֶר קָאן מַאכִין מִיט זַיין קוֹל אַזוֹי ווִי אַ פּוֹיק פּוּנְקְט. גְלַייךְ ווִי מֶע פּוֹיקְט. אוּן דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר קָאן מַאכִין מִיט זַיין קוֹל אַזוֹי ווִי מֶע שִׁיסְט אוֹיס פוּן אֵיין הוּרְמַאטֶעס אוּן אִיךְ בִּין דָארְט אוֹיךְ גִיוֶוען (דְהַיינוּ דֶער מִיט דֶעם קְרוּמֶען הַאלְז וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגִירוּפְן אוּן הָאבּ צוּ זֵיי גִיזָאגְט מַיין קוֹל אִיז בֶּעסֶער פוּן אַייעֶרֶע קוֹלוֹת. וְהָא רַאְיָה. וָוארִין אַז אִיר זֶענְט יוֹא אַזוֹינֶע חֲכָמִים אִין מָזִיקַא הֶעלְפְט זֶע דִי צְוֵויי מְדִינוֹת.

וָוארִין סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין צְוֵויי מְדִינוֹת. אוּן דִי צְוֵויי מְדִינוֹת זֶענֶען וַוייט אֵיינֶער פוּן דֶער אַנְדֶערֶער טוֹיזִינְט מַייל. אוּן דָארְט אִין דִי צְוֵויי מְדִינוֹת אַז סֶע קוּמְט דִי נַאכְט קָאן מֶען נִיט שְׁלָאפִין וָוארִין אַז סֶע וֶוערְט נַאכְט אַזוֹי הֵייבִּין זֵיי אַלֶע אָן צוּ קְלָאגִין מִיט אַ קוֹל יְלָלָה. אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְטַף. וָוארִין בַּיינַאכְט. הֶערְט מֶען דָארְט אַ קוֹל יְלָלָה זֵייעֶר (דְהַיינוּ אַ וֵויינִינְדִיק קוֹל פוּן קְלָאגִין) אוּן מַחְמַת דֶעם מוּזִין זֵיי אַלֶע דָארְט אָנְהֵייבִּין צוּ קְלָאגִין. מַאנֶען אוּן ווַייבֶּער אוּן קְלֵיינֶע קִינְדֶער. אַז סֶע זָאל לִיגִין אַ שְׁטֵיין וָואלְט עֶר צוּגָאסִין גִיוָוארִין. אוּן אַזוֹי פִירְט זִיךְ אִין דִי צְוֵויי מְדִינוֹת. וָוארִין אִין דֶער מְדִינָה הֶערְט מֶען דָאס קוֹל יְלָלָה מוּזִין זֵיי אַלֶע קְלָאגִין כַּנַ"ל. אוּן אַזוֹי אִין דֶער אַנְדֶערֶע מְדִינָה אִיז אוֹיךְ אַזוֹי. אוּן אֵיין מְדִינָה פוּן דֶער אַנְדֶערֶער אִיז וַוייט טוֹיזִינְט מַייל. בְּכֵן אַז אִיר זֶענְט אַזוֹינֶע חֲכָמִים אִין

מָאזִיקָא. (דְהַיינוּ אִיר קָאנְט שְׁפִּילִין אוּן זִינגֶען) הֶעלְפְט זֶע דִי צְוֵויי מְדִינוֹת. אָדֶער מַאכְט חָאטְשֶׁע נָאךְ דָאס קוֹל (דְהַיינוּ דָאס קוֹל יְלָלָה וָואס מֶע הֶערְט דָארְט מַאכְט נָאךְ דָאס קוֹל) הָאבִּין זֵיי צוּ אִים גִיזָאגְט. וֶועסְטוּ אוּנְז אַהִין פִירִין. הָאט עֶר גִיזָאגְט. יוֹא. אִיךְ פִיר אַייךְ אַהִין. הָאבִּין זֵיי זִיךְ אוֹיף גִיהוֹיבִּין אַלֶע אַהִין צוּ גֵיין.

זֶענֶען זֵיי גִיגַאנְגֶען אוּן זֵיי זֶענֶען אַהִין גִיקוּמֶען (דְהַיינוּ צוּ אֵיין מְדִינָה פוּן דִי צְוֵויי מְדִינוֹת הַנַ"ל) וִוי סֶע גִיקוּמֶען נַאכְט. אִיז גִיוֶועןאַזוֹי וִוי תָמִיד. זֵיי הָאבִּין אַלֶע אָנְגִיהוֹיבִּין צוּ קְלָאגִין אוּן דִי חֲכָמִים הָאבִּין אוֹיךְ גִיקְלָאגְט. (הָאבִּין זֵיי שׁוֹין גִיזֶעהְן אַז זֵיי קֶענֶען זֵיי נִיט הֶעלְפִין) הָאט עֶר צוּ זֵיי גִיזָאגְט (דְהַיינוּ דֶער וָואס הָאט גִיהַאט אֵיין קְרוּמֶען הַאלְז הָאט גִיזָאגְט צוּ דִי חֲכָמִים הַנַ"ל) עַל כָּל פָּנִים. זָאגְט מִיר פוּן וַואנֶעט אִיז דָאס קוֹל יְלָלָה וָואס מֶע הֶערְט דָארְט פוּן וַואנֶעט אִיז דָאס קוֹל. הָאבִּין זֵיי צוּ אִים גִיזָאגְט. אוּן דוּ וֵוייסְט. הָאט עֶר גִיעֶנְפֶערְט. אִיךְ וֵוייס יוֹא.

וָוארִין סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין צְוֵויי פֵייגִיל. אֵיינֶער אֵיין עֶר אוּן אֵיינֶער אַ זִי, אוּן דִי פֵייגִיל זֶענֶען נָאר אֵיין פָּאר אוֹיף דֶער וֶועלְט אִיז דִי זִי פַארְפַאלִין גִיוָוארִין. זוּכְט עֶר זִי אוּן זִי זוּכְט אִים. הָאבִּין זֵיי זִיךְ זֵייעֶר לַאנְג גִיזוּכְט. אֵיינְס דָאס אַנְדֶערְע. בִּיז זֵיי זֶענֶען פַאר עֶרְט גִיוָוארִין. אוּן זֵיי הָאבִּין גִיזֶעהְן אַז זֵיי קֶענֶען זִיךְ שׁוֹין נִיט גִיפִינֶען אֵיינְס דָאס אַנְדֶערְע. זֶענֶען זֵיי גִיבְּלִיבְּן שְׁטֵיין. אוּן זֵיי הָאבִּין זִיךְ גִימַאכְט נֶעסְטִין. דֶער עֶר הָאט זִיךְ גִימַאכְט אַ נֶעסְט לֶעבִּין אֵיין מְדִינָה פוּן דִי צְוֵויי מְדִינוֹת. אוּן נִיט רֶעכְט נָאהֶנְט נָאר וֶועדְלִיג דָאס קוֹל פוּן דֶעם פוֹיגִיל הֵייסְט דָאס נָאהֶנְט וָוארִין פוּן דֶעם אָרְט וִוי עֶר הָאט זִיךְ גִימַאכְט אַ נֶעסְט קָאן מֶען שׁוֹין פוּן דָארְט הֶערִין זַיין קוֹל אִין דֶער מְדִינָה. אוּן אַזוֹי זִי הָאט זִיךְ אוֹיךְ גִימַאכְט אַ נֶעסְט לֶעבִּין דֶער אַנְדֶערֶער מְדִינָה. (דְהַיינוּ אוֹיךְ אַזוֹי נִיט רֶעכְט נָאהֶנְט. נָאר פוּן דָארְט קָאן מֶען שׁוֹין הֶערִין אִיר קוֹל דָארְט) אוּן אַז סֶע קוּמְט דִי נַאכְט. אַזוֹי הֵייבִּין אָן דִי פָּאר פֵייגִיל צוּ קְלָאגִין. וָוארִין עֶר קְלָאגְט אוֹיף אִיר. אוּן זִי קְלָאגְט אוֹיף אִים. קְלָאגִין זֵיי זֵייעֶר מִיט אַ גְרוֹיס קוֹל יְלָלָה. אוּן דָאס אִיז דָאס קוֹל יְלָלָה. וָואס מֶע הֶערְט אִין דִי צְוֵויי מְדִינוֹת. וָואס מַחְמַת דֶעם קוֹל מוּזִין זֵיי אַלֶע קְלָאגְן דָארְט אוּן קֶענֶען נִיט שְׁלָאפִין. (אַזוֹי הָאט דֶער קְרוּמֶער הַאלְז זֵיי אַלְץ דֶערְצֵיילְט) לוֹשְׁמִיר זֵיי הָאבִּין אִים דָאס נִיט גִיוָואלְט גְלֵייבִּין. הָאבִּין זֵיי צוּ אִים גִיזָאגְט. וֶועסְטוּ אוּנְז אַהִין פִירִין (דְהַיינוּ צוּ דִי פֵייגִיל) הָאט עֶר גִיזָאגְט יוֹא. אִיךְ קָאן אַייךְ פִירִין אַהִין. לוֹשְׁמִיר וִוי קָאנְט אִיר קוּמֶען אַהִין. מַיידוּךְ דָא קָאנְט אִיר נִיט אוֹיס שְׁטֵיין דָאס קוֹל יְלָלָה. אוּן אִיר מוּזְט אַלֶע קְלָאגִין. אַז אִיר וֶועט אַהִין קוּמֶען. וֶועט אִיר זִיךְ שׁוֹין גָאר נִיט קָאנֶען אוֹיסְשְׁטֵיין דָאס קוֹל יְלָלָה.

אוּן בַּייטָאג קָאן מֶען דָארְט דִי שִׂמְחָה נִיט אוֹיסְשְׁטֵיין. וָוארְן בַּיי טָאג קוּמֶען זִיךְ דָארְט צוּם אוֹיף פֵייגִיל צוּ אִיטְלִיכְן בַּאזוּנְדֶער. דְהַיינוּ צוּ אִים אוּן צוּ אִיר. אוּן זֵיי טְרֵייסְטִין זֵיי אוּן מַאכִין זֵיי פְרֵיילִיךְ מִיט זֵייעֶר גְרוֹיסֶע שִׂמְחוֹת. אוּן זֵיי רֵיידִין זֵיי אוֹיס אוּן טְרֵייסְטִין זֵיי. אִיר וֶועט זִיךְ נָאךְ אָפְּזוּכִין. אֵיינְס דָאס אַנְדֶערְע. אוּן זֵיי מַאכִין זֵיי זֵייעֶר פְרֵיילִיךְ. בִּיז בַּיי טָאג קָאן מֶען דָארְט דִי שִׂמְחָה נִיט אוֹיסְשְׁטֵיין. אוּן דָאס קוֹל פוּן דֶער שִׂמְחָה הֶערְט מֶען נִיט וַוייט. נָאר אַז מֶען קוּמְט אַהִין. אָבֶּער דָאס קוֹל יְלָלָה דָאס הֶערְט מֶען וַוייט. קָאנְט אִיר דְרִיבֶּער אַהִין נִיט קוּמֶען. הָאבִּין זֵיי צוּ אִים גִיזָאגְט. קָאנְסְטוּ דָאס פַארְרֶעכְטִין. הָאט עֶר גִיעֶנְפֶערְט יוֹא. אִיךְ קָאן דָאס פַאר רֶעכְטִין. וָוארִין אִיךְ קָאן נָאךְ מַאכִין אַלֶע קוֹלוֹת פוּן דֶער וֶועלְט. אוּן ווִידֶער אִיךְ קָאן וַוארְפִין קוֹלוֹת. דְהַיינוּ אִיךְ קָאן וַוארְפִין אַ קוֹל. וָואס דָא וִוי אִיךְ לָאז אַרוֹיס דָאס קוֹל. זָאל מֶען דָאס קוֹל גָאר נִיט הֶערִין. נָאר וַוייט זָאל מֶען דָארְט דָאס קוֹל הֶערִין דְרִיבֶּער קָאן אִיךְ וַוארְפִין דָאס קוֹל פוּן אִיר צוּ אִים. דְהַיינוּ דָאס קוֹל וָואס אִיךְ וֶועל אִיר נָאךְ מַאכִין זָאל אָנְקוּמֶען נָאהֶנְט צוּ דֶעם אָרְט וואוּ עֶר אִיז. אוּן אַזוֹי קָאן אִיךְ וַוארְפִין זַיין קוֹל אַז סֶע זָאל אָנְקוּמֶען נָאהֶנְט צוּ אִיר. אוּן דוּרְךְ דֶעם וֶועל אִיךְ זֵיי צוּם אוֹיף צִיהֶען. (בִּיז עֶר וֶועט זֵיי צוּם אוֹיף בְּרֶענְגֶען).

לוּשְׁמִיר װֶער װֶעט דָאס אִים גְלֵייבִּין. אִיז עֶר גִיגַאנְגֶען אוּן עֶר הָאט זֵיי גִיפִירְט אִין אַ װַאלְד אַרַיין. הָאבִּין זֵיי גִיהֶערְט. אַזוֹי װִי אֵיינֶער עֶפִּינְט אוֹיף אַ טִיר אוּן פַארְמַאכְט זִי װִידֶער אוּן טוּט אַ קְלַאפּ מִיט דֶער קְלַאימְקֶע. אוּן שִׁיסְט אוֹיס מִיט אַ בִּיקְס. אוּן שִׁיקְט נָאךְ דֶעם הוּנְט אַז עֶר זָאל חַאפִּין. אוּן דֶער הוּנְט הָאט גִיגְרָאזְנִיט אִין שְׁנֵיי. אוּן דָאס הָאבִּין זֵיי אַלְץ גִיהֶערְט. אוּן זֵיי הָאבִּין זִיךְ אוּם גִיקוּקְט. הָאבִּין זֵיי נִיט גִיזֶעהְן קֵיין שׁוּם זַאךְ אוּן פוּן אִיהם הָאבִּין זֵיי אוֹיךְ נִיט גִיהֶערְט קֵיין שׁוּם קוֹל. (נָאר עֶר דְהַיינוּ דֶער קְרוּמֶער הַאלְז הָאט עֶר עֶס גִיוָוארְפִין אַזוֹינֶע קוֹלוֹת. הָאבִּין זֵיי זִיךְ שׁוֹין גִיזֶעהְן אַז עֶר קָאן נָאךְ מַאכִין אַלִירְלֵיי קוֹלוֹת אוּן עֶר קָאן װַארְפִין קוֹלוֹת). (אוּן װַייטֶער הָאט עֶר דָא נִיט דֶערְצֵיילְט. אוּן סֶע גֵייט דָא נָאךְ אָפּ). נִמְצָא הָאבּ אִיךְ אַ הַסְכָּמָה פוּן דֶער מְדִינָה. אַז אִיךְ הָאבּ זֵייעֶר אַ װאוִיל קוֹל אוּן אִיךְ קָאן נָאךְ מַאכִין אַלֶע קוֹלוֹת פוּן דֶער װֶעלְט. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ דָאס בְּמַתָּנָה גְמוּרָה דְרָשָׁה גִישַׁאנְק אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי װִי אִיךְ. אִיז דָארְט גִיוָוארִין אַ גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה אוּן אַ גְרוֹיסֶע חֶדְוָה זֵייעֶר.

דֶעם פִּיפְטִין טָאג

דֶעם פִּיפְטִין טָאג. זֶענֶען זֵיי אוֹיךְ פְרֵיילִיךְ גִיוֶוען. הָאבִּין זֵיי זִיךְ דֶערְמַאנְט אִין דֶעם בֶּעטְלֶער װָאס עֶר אִיז גִיוֶוען אַ הוֹיקֶער. אוּן זֵיי הָאבִּין זֵייעֶר גִיבֶּענְקְט װִי נֶעמְט מֶען אַהֶער דֶעם בֶּעטְלֶער דֶעם הוֹיקֶער. װָארִין אַז עֶר זָאל דָא זַיין װָאלְט מֶען זֵייעֶר פְרֵיילִיךְ גִיוֶוען. אִין דֶעם קוּמְט עֶר אָן. אוּן זָאגְט אִיךְ בִּין דָא. אִיךְ בִּין גִיקוּמֶען צוּ אַייךְ אוֹיף דֶער חַתוּנָה. אוּן אִיז זֵיי אַרוּם גִיפַאלִין. אוּן הָאט זֵי גִיהַאלְזְט אוּן גִיקוּשְׁט. אוּן הָאט צוּ זֵיי גִיזָאגְט. פְרִיר הָאבּ אִיךְ אַייךְ גִיבֶּענְטְשְׁט אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי װִי אִיךְ. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ [אַייךְ] דְרָשָׁה גִישַׁאנְק. אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי װִי אִיךְ. אוּן אִיךְ בִּין גָאר קֵיין הוֹיקֶער נִיט. אַדְרַבָּא. אִיךְ הָאבּ אַזוֹינֶע פְּלֵייצֶעס. װָאס זֵיי זֶענֶען מוּעָט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבָּה אוּן אִיךְ הָאבּ דְרוֹיף אֵיין הַסְכָּמָה.

װָארִין אַמָאל אִיז גִיוֶוען אֵיין שְׁמוּס װָאס מֶענְטְשְׁן הָאבִּין זִיךְ בַּארִימְט מִיט דֶער זַאךְ. אִיטְלִיכֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט אַז עֶר הָאט דִי זַאךְ פוּן מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבָּה (כְּלוֹמֶר אַ קְלֵיין אָרְט זָאל הַאלְטִין פִיל) הָאט מֶען פוּן אֵיינֶעם גִילַאכְט. אוּן דִי אִיבְּרִיקֶע װָאס זֵיי הָאבִּין זִיךְ בַּארִימְט. מִיט דֶער זַאךְ פוּן מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבָּה. זֶענֶען יוֹא גִיפֶעלִין. אָבֶּער מַיין מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבָּה. אִיז גְרֶעסֶער פוּן זֵיי אַלֶע. װָארִין אֵיינֶער פוּן זֵיי הָאט זִיךְ בַּארִימְט אַז זַיין מוֹחַ אִיז אַ מוּעָט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבָּה. װָארִין עֶר טְרָאגְט אוֹיף זַיין מוֹחַ אֲלָפִים וּרְבָבוֹת מֶענְטְשְׁן. מִיט גָאר זֵייעֶר הִצְטַרְכוּת מִיט אַלֶע זֵייעֶרֶע הַנְהָגוֹת מִיט גָאר זֵייעֶרֶע הֲוָיוֹת מִיט זֵייעֶרֶע תְּנוּעוֹת. טְרָאגְט עֶר דָאס אַלְץ. גָאר אוֹיף זַיין מוֹחַ. אִיז עֶר זִיךְ אַ מוּעָט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבָּה. װָארִין אַ שְׁטִיקִיל מוֹחַ זָאל אוֹיף זִיךְ טְרָאגִין אַזוֹי פִיל מֶענְטְשְׁן מִיט גָאר זֵייעֶר הִצְטַרְכוּת וְכוּ' (דְרוּם הֵייסְט עֶר אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבָּה דְהַיינוּ אַ שְׁטִיקִיל אָרְט הַאלְט אוֹיף זִיךְ אוּן טְרָאגְט אַזוֹי פִיל דְהַיינוּ דָאס שְׁטִיקִיל מוֹחַ טְרָאגְט אַזוֹי פִיל מֶענְטְשְׁן מִיט גָאר זֵייעֶרֶע זַאכִין וְכוּ' כַּנַּ"ל) הָאט מֶען אוֹיס אִים גִילַאכְט. אוּן זֵיי הָאבִּין זִיךְ דָארְט אָנְגִירוּפִין. דוּ בִּיסְט נִישְׁט. אוּן דַיינֶע לַייט זֶענֶען נִישְׁט. הָאט זִיךְ אֵיינֶער אָנְגִירוּפִין אוּן הָאט גִיזָאגְט. אִיךְ הָאבּ גִיזֶעהְן אַזוֹי אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבָּה. װָארִין אַמָאל בִּין אִיךְ פִיר גִיגַאנְגֶען. פַאר אַ בַּארְג. הָאבּ אִיךְ גִיזֶעהְן. סֶע אִיז אוֹיף דֶעם בַּארְג גִיוֶוען זֵייעֶר אַסַאךְ מִיסְט אוּן טִינוּף. אִיז. בַּיי מִיר אַ חִידוּשׁ גִיוֶוען. פוּן װַאנֶעט קוּמְט אוֹיף דֶעם בַּארְג. אַזוֹי פִיל מִיסְט אוּן טִינוּף. אִיז דָארְט גִיוֶוען אַ מֶענְשׁ לֶעבִּין דֶעם בַּארְג. הָאט דֶער מֶענְטְשׁ גִיזָאגְט. דָאס אִיז אַלְץ פוּן מִיר. װָארִין עֶר אִיז דָארְט גִיזֶעסִין לֶעבִּין דֶעם בַּארְג. הָאט עֶר אַלְץ גִיוָוארְפְן אוֹיף דֶעם בַּארְג מִיסְט אוּן פַּאסְקִיטְצֶװֶע פוּן זַיין עֶסִין אוּן טְרִינְקֶען. אִיז דָאס פוּן אִים אַזוֹי פִיל מִיסְט אוּן טִינוּף אוֹיף דֶעם בַּארְג. נִמְצָא אִיז זִיךְ דֶער מֶענְטְשׁ אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבָּה. װָארִין פוּן אֵיין מֶענְטְשְׁן זָאל אַזוֹיפִיל מִיסְט זַיין. אַזוֹי אִיז דָאס אוֹיךְ (דְהַיינוּ אַזוֹי אִיז דֶער מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבָּה פוּן דֶעם װָאס עֶר הָאט זִיךְ בַּארִימְט אַז

עֶר טְרָאגְט אוֹיף זַיין מוֹחַ אַזוֹי פִּיל מֶענְטְשְׁן וְכוּ').

אֵיינֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר הָאט דִי זַאךְ פוּן מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. וָוארִין עֶר הָאט אַ שְׁטִיקִיל מְדִינָה. וָואס סֶע גִיט אוֹיס זֵייעֶר אַ סַאךְ פֵּירוֹת דֶערְנָאךְ בַּארֶעכִינְט מֶען דִי פֵּירוֹת וָואס דִי מְדִינָה גִיט אוֹיס. זֶעהְט מֶען אַז דִי מְדִינָה הַאלְט גָאר נִיט אַזוֹי פִּיל אָרְט וְוִיפִּיל דִי פֵּירוֹת בַּאדַארְפִין פַּארְנֶעמֶען. סֶע גָאר אַזוֹי פִּיל אָרְט אִין דֶער מְדִינָה נִיט דָא וְוִיפִּיל דִי פֵּירוֹת בַּאדַארְפִין פַּארְנֶעמֶען. נִמְצָא אִיז זִיךְ דָאס אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. (דְהַיינוּ אַ בִּיסְל אָרְט הַאלְט אַזוֹי פִּיל) זֶענֶען זֵיינֶע רֵייד גִיפֶּעלִין זֵיי. אַז דָאס אִיז בְּוַודְאַי אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. אֵיינֶער הָאט גִיזָאגְט. בַּאֲשֶׁר עֶר הָאט אֵיין פַּרְדֵס (דְהַיינוּ אַ גָארְטִין) זֵייעֶר אַ וואוֹילִין וָואס סֶע אִיז דָארְט דָא פֵּירוֹת וְכוּ' פָּארִין אַהִין זֵייעֶר פִּיל מֶענְטְשְׁן אוּן שְׂרָרוֹת. וָוארִין סֶע אִיז זֵייעֶר אַ שֵׁיינֶער פַּרְדֵס. אוּן אַז סֶע קוּמְט זוּמֶער פָארִין אַהִין זֵייעֶר פִּיל מֶענְטְשְׁן אוּן שְׂרָרוֹת זִיךְ שְׁפַּאצִירִין דָארְט. אוּן צוּם אֶמֶת אִיז דָארְט אִין דֶעם גָארְטִין. גָאר נִיט פַארְהַאנְדִין אַזוֹי פִּיל אָרְט אַז סֶע זָאל קָאנֶען הַאלְטִין אַזוֹי פִּיל מֶענְטְשְׁן. אִיז זִיךְ דָאס אַ מוּעָט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. אִיז דֶער אוֹיךְ גִיפֶּעלְן זֵיי.

אֵיינֶער הָאט גִיזָאגְט. אַז זַיין דִיבּוּר אִיז אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. וָוארִין עֶר אִיז אֵיין סֶעקְרִיטַאר בַּיי אַ גְרוֹיסִין מֶלֶךְ. אוּן צוּ דֶעם מֶלֶךְ קוּמֶען זֵייעֶר אַסַאךְ מֶענְשְׁן. דֶער קוּמְט מִיט שְׁבָחִים צוּם מֶלֶךְ (דְהַיינוּ זֵיי זָאגִין אִיטְלִיכֶער אַ לוֹיבּ צוּם מֶלֶךְ) דֶער קוּמְט מִיט בַּקָשׁוֹת צוּם מֶלֶךְ. אוּן אַזוֹי דֶעסְט גְלַייכִין. אוּן דֶער מֶלֶךְ קָאן בְּוַודְאַי נִיט דָאס אַלְץ אוֹיסְהֶערִין. נֶעם אִיךְ צוּם אוֹיף אַלֶע זֵייעֶרֶע רֵייד אִין עֶטְלִיכֶע וֶוערְטֶער נָאר. אוּן אִיךְ דֶערְצֵייל דֶעם מֶלֶךְ. נָאר עֶטְלִיכֶע וֶוערְטֶער. אִיז דְרִינֶען כָּלוּל אַלֶע שְׁבָחִים אוּן אַלֶע בַּקָשׁוֹת זֵייעֶרֶע אוּן גָאר זֵייעֶרֶע רֵייד קוּמֶען אַלֶע אַרַיין אִין דִי עֶטְלִיכֶע וֶוערְטֶער מַיינֶע וָואס אִיךְ דֶערְצֵייל דֶעם מֶלֶךְ. נִמְצָא אִיז זִיךְ מַיין דִיבּוּר אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. אֵיינֶער הָאט גִיזָאגְט. זַיין שְׁתִיקָה (דְהַיינוּ זַיין שְׁוַוייגִין) אִיז מוּעָט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. וָוארִין עֶר הָאט אוֹיף זִיךְ זֵייעֶר אַסַאךְ מְקַטְרִיגִים אוּן בַּעֲלֵי לָשׁוֹן הָרָע וָואס זֵיי רֵיידִין אוֹיף אִים זֵייעֶר פִּיל. וָוארִין מֶע קְרִיגְט אוֹיף אִים אוּן מֶע רֶעט אוֹיף אִים זֵייעֶר אַסַאךְ. אוּן וָואס מֶע רֶעט אוֹיף אִים אוּן מֶע קְרִיגְט אוֹיף אִים. אוּן וָואס מֶע זָאגְט אוֹיף אִים. טוּט עֶר אֵיין שְׁוַוייג. אִיז דָאס אַ תֵּירוּץ אוֹיף אַלֶע קַשְׁיוֹת אוּן אוֹיף אַלֶע רֵיידִיכְץ וָואס מֶע רֶעט אוֹיף אִים. אוּן נָאר מִיט זַיין שְׁוַוייג פַארְעֶנְטְפֶערְט עֶר אַלְץ. נִמְצָא אִיז זַיין שְׁתִיקָה אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. אֵיינֶער הָאט גִיזָאגְט. עֶר אִיז אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. וָוארִין סֶע אִיז פַאר הַאנְדִין אֵיין אָרִימַאן אוּן דֶער אָרִימַאן אִיז אַ סַגִי נְהוֹר. אוּן אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶער. אוּן עֶר אִיז זֵייעֶר אַ קְלֵיינֶער. אוּן עֶר פִירְט דֶעם גְרוֹיסִין אָרִימַאן דֶעם סַגִי נְהוֹר. נִמְצָא אִיז עֶר זִיךְ אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה וָוארִין דֶער סַגִי נְהוֹר וָואלְט זִיךְ גִיקָאנְט אוֹיסְגְלִיטְשְׁן אוּן פַאלִין. אוּן עֶר דֶערְהַאלְט אִים מִיט דֶעם וָואס עֶר פִירְט אִים. אִיבֶּער דֶעם אִיז עֶר אַ מוּעָט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. וָוארִין עֶר אִיז אַ קְלֵיינֶער מֶענְטְשׁ אוּן עֶר הַאלְט דֶעם גְרוֹיסִין סַגִי נְהוֹר. אוּן אִיךְ בִּין דָארְטִין אוֹיךְ גִיוֶוען. (דְהַיינוּ דֶער הוֹיקֶער וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ). הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָן גִירוּפִין סֶע אִיז אֶמֶת. אַז אִיר הָאט דִי זַאךְ פוּן מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. אוּן אִיךְ וֵוייס וָואס אִיר אַלֶע הָאט גִימֵיינְט. (דְהַיינוּ דִי אַלֶע וָואס אִיטְלִיכֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט מִיט זַיין מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. וֵוייסְט עֶר וָואס אִיטְלִיכֶע הָאט גִימֵיינְט) אוּן אַפִילוּ דֶער אוּנְטֶערְשְׁטֶער וָואס עֶר הָאט זִיךְ בַּארִימְט אַז עֶר פִירְט דֶעם גְרוֹיסִין סַגִי נְהוֹר. אִיז עֶר גְרֶעסֶער פוּן אַייךְ אַלֶע. לוּשְׁמִיר אִיךְ בִּין נָאךְ גְרֶעסֶער הֶעכֶער פוּן אַייךְ אַלֶע וָוארִין דֶער וָואס עֶר הָאט זִיךְ בַּארִימְט אַז עֶר פִירְט דֶעם גְרוֹיסִין סַגִי נְהוֹר. מֵיינְט עֶר. עֶר פִירְט דֶעם גַלְגַל הַיָרֵחַ. (דְהַיינוּ דֶעם הִימִיל וָואס דִי לְבָנָה אִיז דָארְט) וָוארִין דִי לְבָנָה הֵייסְט אַ סַגִי נְהוֹר. וָוארִין זִי לַייכְט נִיט פוּן זִיךְ אַלֵיין וְכוּ'. אוּן דֶער פִירְט דִי לְבָנָה. חָאטְשֶׁע עֶר אִיז אַ קְלֵיינֶער אוּן דֶער גַלְגַל פוּן דֶער לְבָנָה אִיז זֵייעֶר גְרוֹיס אוּן דָאס אִיז אַ קִיוּם פוּן גָאר דֶער וֶועלְט. (כְּלוֹמַר דוּרְךְ דֶעם הָאט גָאר דִי וֶועלְט אַ קִיוּם) וָוארִין דִי וֶועלְט

בַּאדַארְף זִיךְ דִי לְבָנָה. נִמְצָא אִיז דֶער בְּוַודַאי אַ רֶעכְטֶער מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבָּה. לוּשְׁמִיר אָבֶּער מַיין מוּעָט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבָּה אִיז הֶעכֶער גָאר פוּן אַלֶע.

וְהָא רַאְיָה. וָואר֨ין אַמָאל אִיז גִיוֶוען אַ כִּיתָּה. וָואס זֵיי הָאבִּין גִיקְלֶערְט. בַּאֲשֶׁר אִיטְלִיכֶע חַיָה הָאט זִיךְ אִיר צֵל (דְהַיְינוּ אִיר סָאטִין). וָואס נָאר אִין דֶעם סָאטִין דַוְוקָא. וִויל זִי דָארְט זַיין. אוּן אַזוֹי הָאט זִיךְ אִיטְלִיכֶע חַיָה אִיר סָאטִין בַּאזוּנְדֶער. וָוארִין אִיטְלִיכֶע חַיָה קְלוֹיבְּט זִיךְ אוֹיס אַ סָאטִין אוּן אִין דֶעם סָאטִין דַוְוקָא וִויל זִי נָאר רוּעֶן. אוּן אַזוֹי אִיטְלִיכֶעס עוֹף הָאט זִיךְ זַיין צְוַוייג. וָואס אוֹיף דֶעם צְוַוייג דַוְוקָא וִויל דָאס עוֹף רוּעֶן. אוּן אוֹיף קֵיין אַנְדֶערֶע צְוַוייג נִיט. אוּן דָאס אַנְדֶערֶע עוֹף הָאט זִיךְ אֵיין אַנְדֶערֶע צְוַוייג וָואס נָאר דָארְט רוּט עֶס. אוּן אוֹיף אֵיין אַנְדֶערֶע צְוַוייג נִיט. אוּן אַזוֹי אִיטְלִיכְס עוֹף. הָאט זִיךְ אַלְץ זַיין צְוַוייג דַוְוקָא. אִיבֶּער דֶעם הָאבִּין דִי כִּיתָּה גִיקְלֶערְט. אוֹיבּ סֶע גִיפִינְט זִיךְ אַזוֹי אַ בּוֹים. וָואס אִין זַיין סָאטִין זָאלִין רוּעֶן אַלֶע חַיוֹת. וָואס אַלֶע חַיוֹת זָאלִין וֶועלִין רוּעֶן אִין דֶעם סָאטִין פוּן דֶעם בּוֹים. אוּן אוֹיף דִי צְוַוייגִין פוּן דֶעם בּוֹים. זָאלִין רוּעֶן אַלֶע עוֹפוֹת. הָאבִּין זֵיי דֶערְקְלֶערְט אַז סֶע גִיפִינְט זִיךְ אַזוֹי אַ בּוֹים. הָאבְּן זֵי גִיוָואלְט אַהִין גֵיין צוּ דֶעם בּוֹים. וָוארִין דֶער תַּעֲנוּג וָואס סֶע אִיז דָארְט בַּיי דֶעם בּוֹים דָאס הָאט גָאר קֵיין שִׁיעוּר נִיט. וָוארִין דָארְט אִיז פַארְהַאנְדִין אַלֶע חַיוֹת מִיט אַלֶע עוֹפוֹת. אוּן דָארְט אִיז קֵיין שׁוּם הֶיזֵק נִיט פַארְהַאנְדִין פוּן קֵיין שׁוּם חַיָה. (כְּלוֹמַר קֵיין שׁוּם חַיָה אִיז דָארְט נִיט מַזִיק קֵיינֶעם) אוּן אַלֶע חַיוֹת זֶענֶען דָארְט אַלֶע אוֹיס גִימִישְׁט. זֵיי אַלֶע שְׁפִּילִין זִיךְ דָארְט אוּן סֶע אִיז בְּוַודַאי זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶער תַּעֲנוּג צוּ זַיין דָארְט בַּיי דֶעם בּוֹים. הָאבִּין זֵיי אָנְגִיהוֹיבִּין צוּ קְלֶערִין וְוירִימִיר מֶע בַּאדַארְף צוּ גֵיין אַז מֶע זָאל קוּמֶען צוּ דֶעם בּוֹים. אִיז גִיוָוארִין צְווִישְׁן זֵיי אַ מַחְלוֹקֶת אִין דֶער זַאךְ. אוּן סֶע אִיז צְווִישְׁן זֵיי נִיט גִיוֶוען קֵיין מַכְרִיעַ. וָוארִין דֶער הָאט גִיזָאגְט. אַז מֶע בַּאדַארְף גֵיין אַהֶער אִין דֶער זַייט קֵיין מִזְרָח. אוּן דֶער הָאט גִיזָאגְט. קֵיין מַעֲרָב זַייט בַּאדַארְף מֶען גֵיין. אוּן דֶער הָאט גִיזָאגְט אַהֶער. אוּן דֶער אַהֶער. בִּיז זֵי הָאבִּין נִיט גִיקֶענְט ווִיסִין דֶעם רֶעכְטִין וֶועג. וְוירִימִיר מֶע בַּאדַארְף צוּ גֵיין. אַז מֶע זָאל קוּמֶען צוּ דֶעם בּוֹים. אִיז גִיקוּמֶען אַ חָכָם אוּן הָאט צוּ זֵיי גִיזָאגְט. וָואס קְלֶערְט אִיר. דוּרְךְ וֶועלְכֶער זַייט מֶע בַּאדַארְף צוּ גֵיין צוּ דֶעם בּוֹים. קְלֶערְט פְרִיר. וֶוער סֶע זֶענֶען דִי מֶענְטְשְׁן וָואס זֵיי זָאלִין קֶענֶען קוּמֶען צוּ דֶעם בּוֹים. וָוארִין צוּ דֶעם בּוֹים קָאן נִיט אִיטְלִיכֶער קוּמֶען. וָוארִין צוּ דֶעם בּוֹים קָאן מֶען נִיט קוּמֶען. נָאר דֶער וָואס עֶר הָאט דִי מִדוֹת פוּן דֶעם בּוֹים. וָוארְן דֶער בּוֹים הָאט דְרַיי שָׁרָשִׁים (דְהַיְינוּ דְרַיי וָוארְצְלִין) אֵיין שׁוֹרֶשׁ אִיז אֱמוּנָה. (אַז מֶע זָאל גְלֵייבִּין אִין גָאט ב"ה) אוּן דֶער אַנְדֶערֶער שׁוֹרֶשׁ אִיז יִרְאָה. אוּן דֶער דְרִיטֶער שׁוֹרֶשׁ אִיז עֲנִיווּת (דְהַיְינוּ מֶע זָאל פוּן זִיךְ נִיט הַאלְטִין) אוּן אֱמֶת אִיז דֶער גוּף פוּן דֶעם בּוֹים דְהַיְינוּ דֶער בּוֹים אַלֵיין אִיז אֱמֶת. אוּן פוּן דָארְט גֵייעֶן אַרוֹיס צְוַוייגִין. אִיבֶּער דֶעם קָאן קֵיינֶער נִיט קוּמֶען צוּ דֶעם בּוֹים נָאר דֶער וָואס עֶר הָאט אִין זִיךְ דִי מִדוֹת פוּן דֶעם בּוֹים (דְהַיְינוּ אֱמוּנָה עֶר זָאל גְלֵייבִּין אִין גָאט אוּן יִרְאָה עֶר זָאל מוֹרָא הָאבִּין פַאר גָאט. אוּן עֲנִיווּת. עֶר זָאל פוּן זִיךְ גָאר נִישְׁט הַאלְטִין. אוּן אֱמֶת) (אַזוֹי הָאט דֶער חָכָם גִיזָאגְט צוּ דֶער כִּיתָּה) דִי כִּיתָּה הָאבִּין אָבֶּער נִיט אַלֶע גִיהַאט דִי מִדוֹת. נָאר אַ טֵייל פוּן זֵיי הָאבִּין אִין זִיךְ גִיהַאט דִי מִדוֹת הַנַּ"ל. אִיז אָבֶּער צְווִישְׁן זֵיי גִיוֶוען זֵייעֶר אַ גְרוֹיס אַחְדוּת (דְהַיְינוּ דִי כִּיתָּה הָאבִּין זִיךְ אַלֶע לִיבּ גִיהַאט אוּן זֵיי הָאבִּין זִיךְ זֵייעֶר גִיהַאלְטִין אִין אֵיינֶעם) הָאבִּין זֵיי זִיךְ נִיט גִיוָואלְט אָפְּטֵיילִין אֵיינְס פוּן דֶעם אַנְדֶערְן. אַז אַ טֵייל זָאלִין יוֹא גֵיין צוּם בּוֹים (דְהַיְינוּ דִי וָואס זֵיי הָאבִּין שׁוֹין יוֹא דִי מִדוֹת פוּן דֶעם בּוֹים) אוּן דִי אִיבְּרִיקֶע זָאלִין בְּלַייבִּין. הָאבִּין זֵיי דָאס נִיט גִיוָואלְט. וָוארִין זֵיי הָאבִּין זִיךְ זֵייעֶר גִיהַאלְטִין אִין אֵיינֶעם. נָאר מֶע מוּז וַוארְטִין. בִּיז אַלֶע זָאלִין זִיךְ דֶער הָארִיוֶוען צוּ דִי מִידוֹת. כְּדֵי זֵיי זָאלִין אַלֶע קָאנֶען קוּמֶען צוּ דֶעם בּוֹים. הָאבִּין זֵיי אַזוֹי גִיטָאן אוּן זֵיי הָאבִּין גִיהָארֶעוֶועט בִּיז זֵיי זֶענֶען אַלֶע גִיקוּמֶען צוּ דִי מִדוֹת הַנַּ"ל. (דְהַיְינוּ זֵיי הָאבִּין אַלֶע גִיוַוארְט אֵיינְס אוֹיף דֶעם אַנְדֶערִין בִּיז אַלֶע הָאבִּין זִיךְ דֶער הָארִיוֶועט. אוּן זֵיי זֶענֶען אַלֶע גִיקוּמֶען צוּ דִי מִדוֹת הַנַּ"ל דְהַיְינוּ זֵיי הָאבִּין שׁוֹין אַלֶע גִיהַאט

אֱמוּנָה און יִרְאָה וְכוּ' כַּנַ"ל) ווי זֵיי זֶענֶען אַלֶע גִיקוּמֶען צוּ דִי מִדּוֹת. אַזוֹי זֶענֶען שׁוֹין אַלֶע גִיקוּמֶען אוֹיף אֵיין דֵיעָה. און זֵיי הָאבִּין אַלֶע מַסְכִּים גִיוֶוען אוֹיף אֵיין וֶועג. אַז מִיט דֶעם וֶועג בַּאדַארְף מֶען גֵיין צוּ דֶעם בּוֹים. זֶענֶען זֵיי אַלֶע גִיגַאנְגֶען.

זֶענֶען זֵיי גִיגַאנְגֶען אַ צַייט. בִּיז זֵיי הָאבִּין שׁוֹין גִיזֶעהְן דֶעם בּוֹים פוּן וַוייטִין. דֶערְוַוייל טוּעֶן זֵיי אַ קוּק. שְׁטֵייט גָאר דֶער בּוֹים אוֹיף קֵיין אָרְט נִיט. וָוארִין דֶער בּוֹים הָאט גָאר קֵיין אָרְט נִיט. און אַז עֶר הָאט גָאר קֵיין אָרְט נִיט. ווִי אַזוֹי קָאן מֶען צוּ אִים קוּמֶען. און אִיךְ (דְהַיינוּ דֶער הוֹיקֶער וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) בִּין דָארְט אוֹיךְ גִיוֶוען מִיט זֵיי. הָאבּ אִיךְ מִיר אָנְגִירוּפִין צוּ זֵיי. אִיךְ קָאן אַייךְ יוֹא בְּרֶענְגֶען צוּ דֶעם בּוֹים. וָוארִין דֶער בּוֹים הָאט גָאר קֵיין אָרְט נִיט. וָוארִין דֶער בּוֹים אִיז לְמַעְלָה מֵהַמָקוֹם (כְּלוֹמֶר עֶר אִיז הֶעכֶער פוּן דֶעם אָרְט פוּן דֶער וֶועלְט. עֶר הָאט גָאר קֵיין אָרְט נִיט) און דִי זַאךְ פוּן מוּעָט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. אִיז זִיךְ נָאךְ אִין דֶעם אָרְט. וָוארִין חָאטְשֶׁע סֶע אִיז מוּעָט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. דְהַיינוּ אַבִּיסְל אָרְט הַאלְט פִיל מֶער אֵיידֶער אוֹיף דֶעם אָרְט קָאן זִיךְ שְׁטֶעלִין. פוּן דֶעסְט וֶועגִין פָּארְט. אִיז זִיךְ דָאס נָאךְ אִין דֶעם אָרְט וָוארִין סֶע פַארְנֶעמְט זִיךְ נָאךְ פָּארְט עַל כָּל פָּנִים עֶפֶּעס אֵיין אָרְט. און אִיךְ (דְהַיינוּ דֶער הוֹיקֶער) הָאבּ אַזוֹי אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. וָואס דֶער מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. אִיז שׁוֹין גָאר דֶער עֶק פוּן דֶעם אָרְט. וָואס פוּן דָארְט הֶעכֶער. אִיז שׁוֹין גָאר קֵיין אָרְט נִיט פַארְהַאנְדִין. אִיבֶּער דֶעם קָאן אִיךְ אַייךְ טְרָאגִין אַלֶע צוּ דֶעם בּוֹים וָואס עֶר אִיז הֶעכֶער פוּן דֶעם אָרְט. (וָוארִין דֶער הוֹיקִיר אִיז אַזוֹי ווִי אַ מְמוּצָע דְהַיינוּ אִין מִיטִין צְווִישִׁין אָרְט און צְווִישִׁין הֶעכֶער פוּן דֶעם אָרְט וָוארִין עֶר אִיז אַזוֹי אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. וָואס סֶע אִיז גָאר דֶער עֶק פוּן דֶעם אָרְט. וָואס פוּן דָארְט הֶעכֶער אִיז שׁוֹין גָאר קֵיין שׁוּם אָרְט נִיט פַארְהַאנְדִין. אִיבֶּער דֶעם קָאן דֶער הוֹיקֶער זֵיי אַרוֹיס נֶעמֶען פוּן דֶעם אָרְט און זָאל זֵי טְרָאגִין צוּ הֶעכֶער פוּן דֶעם אָרְט). הָאבּ אִיךְ זֵיי גִינוּמֶען און הָאבּ זֵיי אִיבֶּער גִיטְרָאגִין צוּ דֶעם בּוֹים.

נִמְצָא הָאבּ אִיךְ אַ הַסְכָּמָה. אַז אִיךְ הָאבּ אַזוֹי אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה. (און אִיבֶּער דֶעם הָאט עֶר אַ פָּנִים ווִי אַ הוֹיקֶער. וָוארִין עֶר טְרָאגְט אוֹיף זִיךְ פִיל וָוארִין עֶר אִיז זִיךְ אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרוּבֶּה) הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ דָאס דָאזִיגֶע בְּמַתָּנָה אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי ווִי אִיךְ אִיז דָארְט גִיוָוארִין זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה און זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע חֶדְוָה.

דֶעם זֶעקְסְטִין טָאג

דֶעם זֶעקְסְטִין טָאג זֶענֶען זֵיי אוֹיךְ פְרֵילִיךְ גִיוֶוען. און זֵיי הָאבִּין אוֹיךְ גִיבֶּענְקְט. ווִי נֶעמְט מֶען דָא דֶעם דָאזִיגְן וָואס אָן הֶענְט. דֶערְוַוייל קוּמְט עֶר אַרֵיין. און זָאגְט אִיךְ בִּין דָא. אִיךְ בִּין גִיקוּמֶען צוּ אַייךְ אוֹיף דֶער חַתוּנָה און הָאט זֵיי אוֹיךְ אַזוֹי גִיזָאגְט אַזוֹי ווִי יֶענֶע. און אִיז זֵיי אַרוּם גִיפַאלִין און הָאט זֵיי גִיקוּשְׁט. און הָאט צוּ זֵיי גִיזָאגְט. אִיר מֵיינְט אִיךְ בִּין אַ קַאלִיקֶע אוֹיף דִי הֶענְט. אִיךְ בִּין גָאר קֵיין קַאלִיקֶע נִיט אוֹיף דִי הֶענְט. אִיךְ הָאבּ יוֹא כֹּחַ אִין דִי הֶענְט. נָאר אִיךְ נוּץ נִיט מִיט דֶעם כֹּחַ פוּן מַיינֶע הֶענְט אִין דֶער וֶועלְט. וָוארִין אִיךְ בַּאדַארְף דֶעם כֹּחַ אוֹיף עֶפֶּעס אַנְדֶערְשׁ און אִיךְ הָאבּ דְרוֹיף אַ הַסְכָּמָה פוּן דֶעם וַואסִירִיקְן שְׁלָאס.

וָוארְן אַמָאל זֶענֶען מִיר גֶעזֶעסְן אִין אֵיינֶעם עֶטְלֶעכֶע מֶענְטְשְׁן. הָאט זִיךְ אִיטְלֶעכֶער בַּארִימְט מִיט זַיין כֹּחַ וָואס עֶר הָאט אִין דִי הֶענְט. דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר הָאט אַזוֹי אַ גְבוּרָה אִין דִי הֶענְט. און דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט עֶר הָאט אַזוֹי אַ גְבוּרָה אִין דִי הֶענְט. און אַזוֹי אִיטְלֶעכֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט מִיט זַיין גְבוּרָה וָואס עֶר הָאט אִין דִי הֶענְט. (דְהַיינוּ) אֵיינֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר הָאט אַזוֹי אַ כֹּחַ און אַ גְבוּרָה אִין דִי הֶענְט. אַז עֶר שִׁיסְט אוֹיס אַ פַּייל. קָאן עֶר זִי ווִידֶער קְרִיק צִיעֶן. וָוארְן עֶר הָאט אַזוֹי אַ כֹּחַ אִין זַיינֶע הֶענְט אַז חָאטְשֶׁע עֶר הָאט שׁוֹין אוֹיס גֶעשָׁאסְן דִי פַּייל. קָאן

עֶר זִי פָּאַרְט נָאךְ אוּמְקֶערְן. עֶר קָאן דִי פַּייל צוּרִיק צִיעֶן ווִידֶער צוּ זִיךְ. הָאבּ אִיךְ אִים גֶעפְרֶעגְט (דְהַיינוּ דֶער וָואס אָן הֶענְט. וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס) וָואס פַאר אַ פַּייל קָאנְסְטוּ צוּרִיק צִיעֶן? ווָארְן סֶע אִיז זִיךְ פַּארְהַאנְדְן צֶען עֶרְלֵיי פַּיילְן, ווָארְן סֶע אִיז פַאְרְהַאנְדְן צֶען עֶרְלֵיי סַמִין. ווָארְן אַז מֶע ווִיל שִׁיסְן אַ פַּייל, בַּאשְׁמִירְט מֶען זִי מִיט אַ סַם. אִיז פַארְהַאנְדְן צֶען עֶרְלֵיי סַמִין, וָואס אַז מֶען בַּאשְׁמִירְט דִי פַּייל מִיט דֶעם סַם אִיז דִי פַּייל אַזוֹי מַזִיק. אוּן אַז מֶע בַּאשְׁמִירְט דִי פַּייל מִיט אַן אַנְדֶער סַם אִיז זִי מֶער מַזִיק. אוּן אַזוֹי אִיז פַארְהַאנְדְן צֶען עֶרְלֵיי סַמִין, וָואס אִיטְלֶעכֶער סַם אִיז עֶרְגֶער, דְהַיינוּ עֶר אִיז מֶער מַזִיק. הָאט עֶר אִים גֶעפְרֶעגְט וָואס פַאר אַ מִין פַּיילְן קָאנְסְטוּ צוּרִיק צִיעֶן. ווִידֶער הָאט עֶר אִים גֶעפְרֶעגְט צוּ אֵיידֶער דִי פַּייל הָאט יֶענֶעם גֶעטְרָאפְן קָאן עֶר זִי קְרִיק צִיעֶן, צוּ אַפִילוּ נָאךְ דֶעם אַז דִי פַּייל הָאט שׁוֹין יֶענֶעם גֶעטְרָאפְן קָאן עֶר זִי אוֹיךְ צוּרִיק צִיעֶן? אוּן דְרוֹיף הָאט יֶענֶער גֶעעֶנְפֶערְט: אַז אַפִילוּ דִי פַּייל טְרֶעפְט שׁוֹין יֶענֶעם. קָאן אִיךְ זִי אוֹיךְ צוּרִיק צִיעֶן. לוּשְׁמִיר אַ וָואסֶער אַ מִין פַּיילְן קָאנְסְטוּ צוּרִיק צִיעֶן הָאט עֶר גֶעעֶנְפֶערְט: הָאט דָאס אוּן דָאס מִין קָאן אִיךְ צוּרִיק צִיעֶן. הָאבּ אִיךְ מִיר אָנְגֶערוּפְן (דְהַיינוּ דֶער וָואס אָן הֶענְט וָואס דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) צוּ אִים: קָאנְסְטוּ נִישְׁט הֵיילְן דִי בַּת מַלְכָּה. אַז דוּ קָאנְסְט מֶער נִישְׁט קְרִיק צִיעֶן נָאר אֵיין עֶרְלֵיי פַּיילְן, קָאנְסְטוּ נִישְׁט הֵיילְן דִי בַּת מַלְכָּה.

אֵיינֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר הָאט אַזוֹי אַ כֹּחַ אִין דִי הֶענְט אַז בַּיי ווֶעמֶען עֶר נֶעמְט גִיט עֶר (כְּלוֹמַר מִיט דֶעם וָואס עֶר נֶעמְט בַּיי אֵיינֶעם עֶפֶּעס דֶערְמִיט אַלֵיין גִיט עֶר יֶענֶעם) מֵיילֶא אִיז עֶר אַ בַּעַל צְדָקָה. הָאבּ אִיךְ אִים גִיפְרֶעגְט וָואס פַאר אַ צְדָקָה גִיסְטוּ. הָאט עֶר גִיעֶנְפֶערְט. עֶר גִיט מַעֲשֵׂר. הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגִירוּפְן. אַז סֶע אִיז אַזוֹי. קָאנְסְטוּ נִיט הֵיילִין דִי בַּת מַלְכָּה. ווָארִין דִי קָאנְסְט גָאר צוּ אִיר אָרְט נִיט קוּמֶען. (ווַייל דוּ גִיסְט נָאר מַעֲשֵׂר) ווָארִין דוּ קָאנְסְט מֶער נִיט אַרַיין גֵיין נָאר אִין אֵיין מוֹיעֶר (דָארְט ווִי דִי בַּת מַלְכָּה זִיצְט) אִיבֶּער דֶעם קָאנְסְטוּ צוּ אִיר נִיט קוּמֶען.

אֵיינֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. עֶר הָאט אַזוֹי אַ כֹּחַ אִין דִי הֶענְט. ווָארִין סֶע פַארְהַאנְדִין מְמוּנִים אוֹיף דֶער ווֶעלְט. (דְהַיינוּ מֶענְטְשְׁן וָואס זֵיי זֶענֶען עֶלְצְטֶע וָואס זֵיי הָאבִּין צוּ שַׁאפִין אִיבֶּער אַ שְׁטָאט אָדֶער אִיבֶּער אַ מְדִינָה וְכוּ') בַּאדַארְף אִיטְלִיכֶער חָכְמָה. הָאבּ אִיךְ אַזוֹי אַ כֹּחַ אִין דִי הֶענְט. אַז מִיט מַיינֶע הֶענְט קָאן אִיךְ אִים גִיבִּין חָכְמָה. מִיט דֶעם וָואס אִיךְ לֶעהְן אִים אָן מִיט מַיינֶע הֶענְט. הָאבּ אִיךְ אִים גִיפְרֶעגְט וָואס אַ חָכְמָה קָאנְסְטוּ גִיבִּין מִיט דַיינֶע הֶענְט. סֶע אִיז זִיךְ פַארְהַאנְדִין עֲשָׂרָה קַבִּין חָכְמָה (כְּלוֹמַר צֶעהְן אִירְלֵיי חָכְמוֹת) הָאט עֶר גִיעֶנְפֶערְט. דִי אוּן דִי חָכְמָה קָאן עֶר גִיבִּין הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגִירוּפִין צוּ אִים. קָאנְסְטוּ נִיט הֵיילִין דִי בַּת מַלְכָּה. ווָארִין דוּ קָאנְסְט גָאר אִיר דֶפֶּק נִיט ווִיסִין ווָארִין סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין צֶעהְן אִירְלֵיי דְפֵייקִין. אוּן דוּ קָאנְסְט נִיט ווִיסְן נָאר אֵיין דֶפֶּק ווַייל דוּ קָאנְסְט נָאר אֵיין חָכְמָה גִיבִּין מִיט דַיינֶע הֶענְט.

אֵיינֶער הָאט זִיךְ בַּרִימְט. עֶר הָאט אַזוֹי אַ כֹּחַ אִין דִי הֶענְט. אַז סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין אַ רוּחַ סְעָרָה (דְהַיינוּ אַ שְׁטוּרִים ווִינְט) קָאן עֶר דֶעם שְׁטוּרִים ווִינְט פַארְהַאלְטִין מִיט דִי הֶענְט. עֶר קָאן אָנְחַאפִּין מִיט דִי הֶענְט דֶעם שְׁטוּרִים ווִינְט אוּן זָאל אִים פַארְהַאלְטִין. אוּן קָאן ווִידֶער מִיט דִי הֶענְט מַאכִין דֶעם ווִינְט מִיט אַ מָאס. אַז סֶע זָאל זַיין אַזוֹי אַ ווִינְט ווִי מֶע בְּדַארְף. אִין דֶער מָאס. הָאבּ אִיךְ אִים גִיפְרֶעגְט וָואס פַאר אַ ווִינְט קָאנְסְטוּ אָנְחַאפִּין מִיט דִי הֶענְט סֶע אִיז זִיךְ פַארְהַאנְדִין צֶעהְן אִירְלֵיי ווִינְטְן. הָאט עֶר גִיעֶנְפֶערְט. דֶעם אוּן דֶעם ווִינְט. הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגִירוּפְן. קָאנְסְטוּ נִיט הֵיילִין דִי בַּת מַלְכָּה. ווָארִין דוּ קָאנְסְט גָאר דֶעם נִיגוּן פַאר אִיר נִיט שְׁפִּילִין. ווָארִין סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין צֶעהְן אִירְלֵיי נִיגוּנִים. אוּן אִיר רְפוּאָה פוּן דֶער בַּת מַלְכָּה. אִיז דוּרְךְ נִיגוּנִים. אוּן דוּ קָאנְסְט מֶער נִיט שְׁפִּילִין פַאר אִיר נָאר אֵיין נִיגוּן. הָאבִּין זֵיי זִיךְ אָנְגִירוּפְן וָואס קָאנְסְטוּ. הָאט עֶר גִיעֶנְפֶערְט אִיךְ קָאן וָואס אִיר אַלֶע קָאנְט נִיט דְהַיינוּ אַלֶע נַיין חֲלָקִים פוּן אִיטְלִיכֶער זַאךְ וָואס אִיטְלִיכֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט. וָואס אִיר קָאנְט זֵיי נִיט. קָאן אִיךְ יוֹא. ווָארִין סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין אַ מַעֲשֶׂה. ווָארִין אַמָאל

הָאט זִיךְ אַ מֶלֶךְ פַאר קָאכִיט אִין אַ בַּת מַלְכָּה הָאט עֶר זִיךְ גִיפְּרֶעט אוּן הָאט גִיטָאן תַּחְבּוּלוֹת אַז עֶר זָאל זִי חַאפִּין. בִּיז עֶר הָאט זִי דֶערְטַאפְּט. אוּן זִי אִיז בַּיי אִים גִיוֶוען.

אַמָאל הָאט זִיךְ דֶער מֶלֶךְ גִיחָלִימְט. אַז דִי בַּת מַלְכָּה אִיז אוֹיף גִישְׁטַאנֶען אוֹיף אִים אוּן הָאט אִים גִיהַרְגִיט. הָאט עֶר זִיךְ אוֹיף גִיחַאפְּט. אוּן דֶער חָלוֹם אִיז אִים זֵייעֶר אַרַיין אִין הַארְצִין אַרַיין. הָאט עֶר גִירוּפִין אַלֶע פּוֹתְרֵי חַלוֹמוֹת (דְהַיְינוּ דִי וָואס קָאנֶען בַּאשֵׁיידִין דִי חַלוֹמוֹת) הָאבְּן זֵיי אִים פּוֹתֵר גִיוֶוען אַזוֹי וִוי דֶער פָּשׁוּט אִיז. אַז דֶער חָלוֹם וֶועט מְקוּיָם וֶוערִין כִּפְשׁוּטוֹ. אַז זִי וֶועט אִים הַרְגִינֶען. הָאט זִיךְ דֶער מֶלֶךְ קֵיין עֵצָה נִיט גִיקָאנְט גִיבִּין. וָואס עֶר זָאל מִיט אִיר טָאן. זָאל עֶר זִי הַרְגִינֶען. טוּט אִים בַּאנְק. זָאל עֶר זִי אַוֶועק שִׁיקִין פוּן זִיךְ. דָאס פַארְדְרִיסְט אִים זֵייעֶר. וָוארִין אֵיין אַנְדֶערֶער וֶועט זִי נֶעמֶען. אוּן דָאס פַארְדְרִיסְט אִים זֵייעֶר וָוארִין עֶר הָאט אַזוֹי פִיל גִיהַארִיוֶועט אַרוּם אִיר. אוּן הַיינְט וֶועט זִי אָנְקוּמֶען צוּ אֵיין אַנְדֶערִין. אוּן דֶערְצוּ. אַז עֶר וֶועט זִי אַוֶועק לָאזִין. אוּן זִי וֶועט אָנְקוּמֶען צוּ אֵיין אַנְדֶערִין. וֶועט זִיךְ בְּוַודְאַי קָאנֶען מְקוּיָם וֶוערִין דֶער חָלוֹם. אַז זִי וֶועט אִים הַרְגִינֶען. וָוארִין זִי אִיז בַּיי אֵיין אַנְדֶערִין. זָאל עֶר זִי הַאלְטִין בַּיי זִיךְ. הָאט עֶר מוֹרָא פַאר דֶעם חָלוֹם. טָאמֶער וֶועט זִי אִים הַרְגִינֶען. הָאט דֶער מֶלֶךְ נִיט גִיוואוּסְט וָואס עֶר זָאל אִיר טָאן. דֶערְוַוייל אִיז דִי אַהֲבָה בַּיי אִים כַּלְיָא גִיוָוארִין בִּיסְלִיךְ וַוייס. מַחְמַת דֶעם חָלוֹם. (דְהַיְינוּ עֶר הָאט זִי שׁוֹין נִיט אַזוֹי לִיבּ גִיהַאט וִוי פְּרִיר) אוּן אַלֶע מָאל אִיז אַלְץ מֶער כַּלְיָא גִיוָוארִין דִי אַהֲבָה. אוּן אַזוֹי בַּיי אִיר אִיז אוֹיךְ כַּלְיָא גִיוָוארִין דִי אַהֲבָה אַלֶע מָאל מֶער בִּיז סֶע אִיז בַּיי אִיר גִיוָוארְן אַ שִׂנְאָה אוֹיף אִים. אִיז זִי אַנְטְלוֹיפִין גִיוָוארְן פוּן אִים.

הָאט דֶער מֶלֶךְ אַרוֹיס גִישִׁיקְט מֶע זָאל זִי זוּכִין. אִיז מֶען גִיקוּמֶען אוּן מֶע הָאט אִים גִיזָאגְט. אַז זִי דְרֵייט זִיךְ לֶעבִּין וַואסִירִיקְן שְׁלָאס. וָוארִין סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין אֵיין וַואסִירִיקֶער שְׁלָאס. אוּן דָארְט אִיז פַארְהַאנְדִין צֶעהְן מוֹיעֶרִין. אֵיינֶע אִין דֶער אַנְדֶערֶער. אוּן דִי אַלֶע צֶעהְן מוֹיעֶרִין זֶענֶען פוּן וואסֶער. אוּן דִי עֶרְד אִין דֶעם שְׁלָאס וָואס מֶע גֵייט אוֹיף אִיר אִיז אוֹיךְ פוּן וַואסֶער אוּן אַזוֹי דֶער גָארְטִין מִיט דִי בֵּיימֶער מִיט דִי פֵּירוֹת. אִיז אַלְץ פוּן וַואסֶער, אוּן דָאס שֵׁיינְקֵייט פוּן דֶעם שְׁלָאס אוּן דֶער חִידוּשׁ פוּן דֶער שְׁלָאס. דָאס הָאט מֶען נִיט צוּ שְׁמוּסִין, וָוארִין סֶע אִיז בְּוַודְאַי אֵיין ווִילְד חִידוּשׁ. וָוארִין דֶער גַאנְצֶער שְׁלָאס אִיז פוּן וַואסֶער. אַרַיין גֵיין אִין דֶעם שְׁלָאס קָאן מֶען בְּוַודְאַי נִיט. וָוארִין מֶע וֶועט דֶערְטְרִינְקֶען וֶוערִין. וָוארִין גָאר דֶער שְׁלָאס אִיז זִיךְ פוּן וַואסֶר.

אוּן דִי בַּת מַלְכָּה. אַז זִי אִיז אַנְטְלוֹיפִין גִיוָוארִין. אִיז זִי אָנְגִיקוּמֶען צוּ דֶעם שְׁלָאס. אִיז זִי דָארְט אַרוּם גִיגַאנְגֶען אַרוּם דֶעם שְׁלָאס. הָאט מֶען גִיזָאגְט דֶעם מֶלֶךְ אַז זִי דְרֵייט זִיךְ דָארְט אַרוּם דֶעם וַואסִירִיקְן שְׁלָאס. אִיז דֶער מֶלֶךְ גִיגַאנְגֶען מִיט זַיין חַיִל. אַז עֶר זָאל זִי חַאפִּין. וִוי דִי בַּת מַלְכָּה הָאט דָאס דֶערְזֶעהְן. (אַז דֶער מֶלֶךְ מִיט זַיין חַיִל ווִילִין זִי חַאפִּין) הָאט זִי זִיךְ מְיַישֵׁב גִיוֶוען. זִי וֶועט אַרַיין לוֹיפִין אִין דֶעם שְׁלָאס אַרַיין. וָוארְן זִי ווִיל בֶּעסֶער דֶערְטְרוּנְקֶען וֶוערִין. אֵיידֶער דֶער מֶלֶךְ זָאל זִי חַאפִּין. אוּן זִי זָאל בַּיי אִים זַיין. אוּן טָאמֶער. וֶועט זִי פָארְט נִיצוֹל וֶוערִין. אוּן וֶועט זִיךְ קֶענֶען אַרַיין חַאפִּין אִין דֶעם וַואסִירִיקְן שְׁלָאס. וִוי דֶער מֶלֶךְ הָאט דָאס דֶערְזֶעהְן. אַז זִי לוֹיפְט אִין וַואסֶער אַרַיין. הָאט עֶר גִיזָאגְט. אַז סֶע אִיז יוֹא אַזוֹי. בְּכֵן. הָאט עֶר גִיהֵייסִין אַז מֶע זָאל זִי שִׁיסִין. וֶועט זִי שְׁטַארְבִּין. שְׁטַארְבִּין. הָאט מֶען זִי גִישָׁאסִין. אוּן מֶען הָאט אִיר גִיטְרָאפִין אַלֶע צֶעהְן אִירְלֵיי פַּיילִין. וָואס זֵיי זֶענֶען בַּאשְׁמִירְט מִיט צֶעהְן אִירְלֵיי סַמִין. אוּן זִי דִי בַּת מַלְכָּה. אִיז אַרַיין גִילָאפִין אִין דֶעם וַואסִירִיקְן שְׁלָאס אוּן זִי אִיז אִין אִים אַרַיין אִינְוֵוייעִנִיק אַרַיין. אוּן זִי אִיז דוּרְךְ דָארְךְ אַלֶע טוֹיעֶרִין פוּן דִי וַואסִירִיקֶע מוֹיעֶרִין. וָוארִין סֶע אִיז דָארְטִין פַארְהַאנְדִין טוֹיעֶרִין אִין דִי וַואסִירִיקֶע מוֹיעֶרִין אוּן זִי אִיז דוּרְךְ גִיגַאנְגֶען דָארְךְ אַלֶע טוֹיעֶרִין פוּן אַלֶע צֶעהְן מוֹיעֶרִין פוּן דֶעם וַואסִירִיקְן שְׁלָאס. בִּיז זִי אִיז אַרַיין אִינְוֵוייעִנִיק אִין דֶעם שְׁלָאס אַרַיין. אוּן זִי אִיז דָארְט אַנִידֶער גִיפַאלִין. אוּן אִיז גִיבְּלִיבְּן חַלָשׁוּת. אוּן אִיךְ הֵייל זִי (דְהַיְינוּ דֶער וָואס אָן הֶענְט. וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ).

וָוארִין דֶער וָואס עֶר הָאט נִיט אִין זַיינֶע הֶענְט. אַלֶע צֶעהְן אִירְלֵיי צְדָקוֹת. דֶער קָאן נִיט אַרַיין גֵיין אִין דִי אַלֶע צֶעהְן מוֹיעֶרִין פוּן דֶעם וַואסִירִיקְן שְׁלָאס. וָוארִין עֶר וֶועט דֶערְטְרוּנְקֶען וֶוערִין אִין וַואסֶער. אוּן דֶער מֶלֶךְ מִיט זַיין חַיִל. זֵיי הָאבִין נָאךְ גְיָאגְט דֶער בַּת מַלְכָּה. זֶענֶען זֵיי אַלֶע דֶערְטְרוּנְקֶען גִיוָוארִין אִין וַואסֶער. אוּן אִיךְ קָאן אַרַיין גֵיין אִין אַלֶע צֶעהְן מוֹיעֶרִין פוּן דֶעם וַואסִירִיקְן שְׁלָאס. אוּן דִי מוֹיעֶרִין פוּן וַואסֶער דָאס זֶענֶען דִי אִינְדִין פוּן דֶעם יַם וָואס זֵיי שְׁטֵייעֶן וִוי אַ מוֹיעֶר. אוּן דִי וִוינְטְן זֵיי שְׁטֶעלִין אוֹיף דִי אִינְדְן פוּן דֶעם יַם. אוּן זֵיי הֵייבְּן אוֹיף דִי אִינְדִין. אוּן דִי אִינְדִין וָואס דָאס זֶענֶען דִי צֶען מוֹיעֶרְן. זֵיי שְׁטֵייעֶן דָארְט תָּמִיד נָאר דִי וִוינְטְן זֵיי הֶאלְטִין דִי אִינְדִין אוּן הֵייבִּין דִי אִינְדִין. אוּן אִיךְ קָאן אַרַיינְגֵיין אִין דִי אַלֶע צֶען מוֹיעֶרְן פוּן דֶעם וַואסֶערִיקְן שְׁלָאס. אוּן אִיךְ קָאן אַרוֹיס צִיעֶן פוּן אִיר (דְהַיְינוּ פוּן דֶער בַּת מַלְכָּה) אַלֶע צֶען עֶרְלֵיי פַּיילִין. אוּן אִיךְ וֵוייס אַלֶע צֶען עֶרְלֵיי דְפִּיקִין, דוּרְךְ דִי צֶען פִינְגֶער, וָוארְן דוּרְךְ אִיטְלֶעכְן פִינְגֶער פוּן דִי צֶען פִינְגֶער קָאן מֶען וִויסְן אַ בַּאזוּנְדֶערְן דֶפֶּק פוּן דִי צֶען עֶרְלֵיי דְפִּיקִין. אוּן אִיךְ קָאן זִי הֵיילְן דִי בַּת מַלְכָּה דוּרְךְ אַלֶע צֶען עֶרְלֵיי נִיגוּנִים. (וָוארְן אִיר רְפוּאָה אִיז דוּרְךְ נִגוּנִים כַּנַ"ל) דֶערִיבֶּער הֵייל אִיךְ יָא דִי בַּת מַלְכָּה. נִמְצָא הָאבּ אִיךְ אַזוֹי אַ כֹּחַ אִין דִי הֶענְט. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ דָאס דָאזִיגֶע בְּמַתָּנָה. אִיז דָארְט גֶעוָוארְן זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה אוּן זֵיי זֶענֶען זֵייעֶר פְרֵיילֶעךְ גֶעוָוארְן.

דִי מַעֲשֶׂה אִיז מִיר זֵייעֶר שְׁוֶוער צוּ דֶערְצֵיילְן. נָאר וַוייל אִיךְ הָאבּ זִי שׁוֹין אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ דֶערְצֵיילְן. מוּז אִיךְ זִי שׁוֹין אוֹיסְפִירְן. אִין דֶער מַעֲשֶׂה אִיז נִישְׁט פַארְהַאנְדן אֵיין וָוארְט וָואס סֶע זָאל דְרִינֶען נִישְׁט זַיין אַ כַּוָונָה. אוּן וֶוער סֶע אִיז אַ בָּקִי אוּן גֶעוְנִיט אִין סְפָרִים. קָאן עֶפֶּעס פַארְשְׁטֵיין, עֶפֶּעס וִוינְקֶען. אוּן דִי פַּיילְן וָואס דֶער הָאט זִיךְ בַּארִימְט אַז עֶר קָאן פַּיילְן צוּרִיק צִיעֶן דָאס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק וְכוּ'. אוּן דִי צְדָקָה וָואס דָאס אִיז אַקֶעגְן דִי מוֹיעֶרְן פוּן וַואסֶער דָאס שְׁטֵייט אוֹיךְ אִין אַ פָּסוּק "וְצִדְקָתְךָ כְּגַלֵּי הַיָּם". אוּן דִי צֶען אִירְלֵיי דְפִּיקִין אוּן צֶען אִירְלֵיי נִגוּנִים. דָאס שְׁטֵיט אוֹיךְ אִין זוֹהַר. לוּשְׁמִיר וֶוער אוּן וֶוען אוּן וָואס. (וַוייטֶער הָאט עֶר שׁוֹין נִישְׁט גֶעזָאגְט. כְּלוֹמַר וֶוער זֶענֶען דִי אַלֶע. אוּן וָואס אִיז דָאס אוּן וֶוען אִיז דָאס אַלְץ גֶעוֶוען. דָאס קָאן מֶען נִישְׁט וִויסְן).

דֶעם אוֹיסְפִיר פוּן דֶער מַעֲשֶׂה דְהַיְינוּ וָואס סֶע אִיז גֶעוֶוען אִין דֶעם זִיבֶּעטְן טָאג מִיט דֶעם בֶּעטְלֶער וָואס אָן פִיס. אוּן דֶעם אוֹיסְפִיר פוּן דֶעם בֶּן מֶלֶךְ וָואס דֶערְפוּן הָאט זִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן דִי מַעֲשֶׂה. דָאס הָאט עֶר נִישְׁט דֶערְצֵיילְט. אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט עֶר וֶועט דָאס שׁוֹין נִישְׁט דֶערְצֵיילְן. אוּן מֶע וֶועט דָאס שׁוֹין נִישְׁט הֶערְן בִּיז מָשִׁיחַ וֶועט קוּמֶען בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

(דָאס הָאט עֶר אוֹיךְ גֶעזָאגְט):
אַז אִיךְ זָאל מֶער נִישְׁט וִויסְן קֵיין שׁוּם זַאךְ. נָאר דִי מַעֲשֶׂה וָואלְט אִיךְ אוֹיךְ אַ וִוילְד חִידוּשׁ גֶעוֶוען. וָוארְן דִי מַעֲשֶׂה אִיז אַ וִוילְד חִידוּשׁ זֵייעֶר. סֶע אִיז אִין אִיר דָא זֵייעֶר פִּיל מוּסָר. אוּן אַסַאךְ תּוֹרָה. וָוארְן סֶע אִיז אִין דֶער מַעֲשֶׂה דָא אַ סַאךְ תּוֹרוֹת. אוּן זִי שְׁמוּעֶסְט פוּן אַ סַאךְ צַדִיקִים קַדְמוֹנִים. פוּן דָוִד הַמֶּלֶךְ ע"ה. וָוארְן דָוִד הַמֶּלֶךְ אִיז גֶעשְׁטַאנֶען אִין עֶק וֶועלְט. אוּן הָאט גֶעשְׁרִיגְן צוּ דֶעם קְוָואל וָואס סֶע גֵייט אַרוֹיס פוּן דֶעם שְׁטֵיין וָואס אוֹיף דֶעם בַּארְג כַּנַ"ל. אַזוֹי וִוי אִין תְּהִילִים שְׁטֵייט: "מִקְצֵה הָאָרֶץ אֵלֶיךָ אֶקְרָא בַּעֲטֹף לִבִּי בְּצוּר יָרוּם מִמֶּנִּי תַנְחֵנִי" וְכוּ'.
דִי זַאךְ פוּן דָוִד הַמֶּלֶךְ. דָאס קֶער צוּם דְרִיטְן טָאג. וָוארְן דָארְט שְׁמוּעֶסְט פוּן דֶעם הַארְץ אוּן פוּן דֶעם קְוָואל. אִין דֶער מַעֲשֶׂה אִיז פַארְהַאנְדְן זֵייעֶר גְרוֹיסֶע סוֹדוֹת הַתּוֹרָה. פוּן דֶעם אָנְהֵייבּ בִּיז אִין אוֹיסְלָאז. אַלֶע מַעֲשִׂיּוֹת פוּן דֶעם סֵפֶר זֶענֶען דוּרְךְ גְרוֹיסֶע סוֹדוֹת הַתּוֹרָה. אִיטְלֶעכְס וָוארְט אוּן אִיטְלֶעכֶע זַאךְ מֵיינְט מֶען גָאר עֶפֶּעס אַנֶדֶערְשׁ. אוּן דִי מַעֲשֶׂה אִיז גְרֶעסֶער פוּן אַלֶע.

אשכולות
культурно-образовательный проект
ЭШКОЛОТ
www.eshkolot.ru
GENESIS PHILANTHROPY GROUP